

Слободан приступ информацијама:
Ставови и мишљења Повереника

Издавач
Повереник за информације од јавног значаја
и заштиту података о личности
Булевар краља Александра бр. 15, 11000 Београд
Тел.: + 381 11 3408 900
Факс: + 381 11 3343 379
Е-mail: office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

За издавача
Милан Мариновић

Уредник
Славољупка Павловић

Лекџура, дизајн и њрелом
Службени гласник

Штамџа
Службени гласник

Тираж
700 примерака

ISBN-978-86-82712-04-6

Београд, 2024.

Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности

Слободан приступ информацијама: Ставови и мишљења Повереника

Садржај

Уводна реч Повереника	9
Уводна реч уреднице	11
1. Процесна питања	13
1.1. Документ који се стално ревидира	14
1.2. Достава информација закључно са даном подношења захтева	16
1.3. Адреса електронске поште објављена на званичној интернет презентацији органа	19
1.4. Копија докумената упућена електронском поштом	21
1.5. Надлежност за одлучивање о жалби	22
1.6. Достављање захтева на адресу електронске поште коју орган власти није објавио	24
1.7. Неоснованост жалби изјављених због тзв. ћутања управе	26
1.8. Обустава поступка по захтеву за приступ информацијама због пасивног држања тражиоца информације	29
1.9. Примена члана 16. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја	34
1.10. Идентичан захтев поднет различитим секторима у оквиру истог органа власти	35
1.11. Трошкови извршења	37
1.12. Творац документа у ком су садржане тражене информације	40
1.13. ЈМБГ физичког лица у захтеву за приступ информацијама	41
2. Да ли је орган власти	43
2.1. Дечији културно-образовно-рекреативни центар Ниш у Нишу	44
2.2. Електротехнички факултету Универзитета у Београду као орган власти	46
2.3. Предузеће за путеве Крагујевац д. о. о. у Крагујевцу	49
2.4. Привредно друштво у принудној ликвидацији брисано из регистра	56
2.5. Статус аутосаобраћајног предузећа које обавља градски и приградски копнени превоз путника	58
2.6. Виртуелни завичајни музеј Пожега	60
2.7. Високообразовна установа којој је одузета дозвола за рад	64
2.8. Предшколска установа у приватном власништву	66
3. Да ли је информација од јавног значаја	69
3.1. Информације у поседу ловачког удружења ком су поверена јавна овлашћења	70

3.2. Информације у поседу средње школе основане као приватна установа	73
3.3. Информације у вези с вршењем јавних овлашћења	77
3.4. Информације о уговорима са приватним продуцентским кућама	82
4. Трошкови поступка	87
4.1. Износ нужних трошкова који не прелази износ од 500,00 динара	88
4.2. Одлука о трошковима поступка кад Повереник наложи поступање по захтеву за приступ информацијама	88
4.3. Преурањеност жалбе због недоношења одлуке о трошковима	90
4.4. Рачун за уплату накнаде за нужне трошкове	92
5. Тајни подаци	93
5.1. Информације о дозволи за ношење оружја издате највишим јавним функционерима	94
5.2. Подаци које је Влада Републике Србије означила као тајне податке	96
6. Утицај на правно уређени поступак	99
6.1. Транскрипти са главног претреса у кривичном поступку против бившег јавног функционера	100
7. Пословна тајна	103
7.1. Информације о укупној годишњој енергетској потрошњи кинеских компанија	104
7.2. Информације о генералном спонзорству фудбалске репрезентације Србије	107
7.3. Информације о продужењу истражног права за извођење геолошких истраживања и пословна тајна	113
8. Примена члана 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја	119
8.1. Јавно доступно решење о измени грађевинске дозволе за изградњу мини хидроелектране	120
9. Приватност–јавност	123
9.1. Информације о акционарима који су стекли право на бесплатне акције	124
9.2. Информације о акционарима који су стекли право на бесплатне акције II	128
9.3. Информације о погибији полицијског службеника	130
9.4. Информације о вршњачком насиљу	134
9.5. Имена и презимена запослених којима су исплаћене јубиларне награде	135
9.6. Информације које се односе на претресе кућа физичких лица	139
9.7. Професионалне биографије лица која су се пријавила за чланове комисије за оцењивање медијских пројеката	140

9.8. Информације о статусу ратног војног инвалида	144
9.9. Информације о стимулативним накнадама за споразумни престанак радног односа	146
9.10. Информације о веома тешком насиљу у породици и озбиљним пропустима у раду центра за социјални рад	149
10. Информације о јавном здрављу и животној средини	157
10.1. Информације о броју извршених тестирања на covid 19 и рок од 48 сати	158
10.2. Информације о великом кашљу и рок од 48 сати за поступање по захтеву	160
10.3. Подаци о квалитету ваздуха и емисији штетних честица опасних по здравље људи	163
11. Прекршајни поступак	167
11.1. Биће прекршаја када окривљени не поступи по решењу Повереника у року	168
11.2. Достављање непотпуних информација	169
11.3. Прекршај учињен у саизвршилаштву	171
11.4. Доказ о уручењу одговора тражиоцу информације и прекршајни налог	174

УВОДНА РЕЧ

Уводна реч Повереника

Број 13 се у традицији многих народа сматра баксузним, бројем који доноси несрећу, у сваком случају негативним. Из тог разлога покушавају да га избегну на различите начине, па се тако може уочити да многе авиокомпаније у својим летелицама немају ред седишта под бројем 13 већ после дванаестог следи четрнаести ред.

И ми смо, ево, дочекали да објавимо тринаесту по реду публикацију која садржи ставове и мишљења Повереника у области слободног приступа информацијама од јавног значаја. Симболично или не, без имало претеривања може се рећи да управо ова публикација обухвата праксу Повереника у најтежем периоду откако Повереник, као самосталан државни орган, постоји и бави се заштитом права на слободан приступ информацијама од јавног значаја. И ту долазимо до још једне симболике: управо ова, 2024. година, јесте година значајних јубилеја како за остварење и заштиту права која Повереник штити тако и за самог Повереника и његову службу. Наиме, ове године се навршава тачно 20 година откако је донет Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који је и данас у примени, а којим је по први пут на овим нашим просторима на системски начин, законом, заштићено право јавности да зна, односно право на слободан приступ информацијама од јавног значаја. Овим законом је, такође по први пут, у сврху омогућавања остварења интереса јавности да зна, установљен и Повереник за информације од јавног значаја као самосталан државни орган, независан у вршењу своје надлежности.

И уместо да се, у знаку овог вредног јубилеја, ове године бавимо анализом генезе развоја заштите овог значајног људског права у Републици Србији и плановима како да га још више унапредимо и поступање органа власти по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја подигнемо на један квалитативно виши ниво и тако постигнемо још већу транспарентност њиховог рада, а све у циљу омогућавања грађанима да ефикасно контролишу како органи власти врше власт која им је поверена од тих истих грађана, ми смо, нажалост, приморани да се, више него икада, бавимо нечим потпуно супротним а то је: организована и свеобухватна, могу без претеривања рећи и системска, злоупотреба права која је до те мере узела маха да практично онемогућава и гуши остварење овог значајног права.

Размере ове злоупотребе могу се најбоље сагледати кроз чињеницу да је број предмета из области приступа информацијама од јавног значаја вишеструко повећан, чак више од пет пута, у односу на просечан прилив ових предмета свих претходних година. Овај проблем, на који смо указали и у претходној публикацији објављеној прошле године, нажалост, још увек није решен али постоје позитивни помаи ка његовом коначном решавању који чине да, ипак и упркос тренутном стању које је далеко од жељеног, будемо оптимисти да ће се заштита овог права вратити својој сврси која је и прописана законом.

У том, ипак оптимистичком, духу и у очекивању коначног решавања ове злонамерне и штетне појаве, ипак треба похвалити изузетан труд свих запослених у служби Повереника који су се додатно ангажовали да се наведени, значајно повећани, број примљених предмета не одрази негативно на ефикасност рада Повереника а самим тим и на остварење овог људског права.

Као резултат тог напора настала је и ова публикација у којој је садржан само један мањи део праксе Повереника у области приступа информацијама од јавног значаја у протеклој години. Можда су и главне карактеристике овогодишње публикације примери на који начин се Повереник бори са израженом злоупотребом права, са једне стране, и како наизглед слични случајеви могу имати различита решења у зависности од конкретних, на први поглед не баш лако уочљивих, околности, са друге стране.

Из тог разлога, поштовани имаоци ове публикације, препоручујем вам да је пажљиво и са разумевањем прочитате, уверен да ће вам то, као и све досадашње публикације Повереника, бити од користи у даљем животу и раду.

У нади да ће будуће публикације и моје будуће уводне речи за њих бити у много светлијем тону,

ПОВЕРЕНИК
Милан Мариновић

Уводна реч уреднице

Доследни свом ставу да је за развој демократског, отвореног и транспарентног друштва нужно што више информација објавити на проактивној основи и ове године смо, као и претходних дванаест година, припремили публикацију у којој су садржани најинтересантнији и најзначајнији случајеви из праксе Повереника обрађени у последњих годину дана.

Опште је позната чињеница да се Повереник и велики број органа јавне власти у последње две године суочавају са огромним размерама злоупотребе права на приступ информацијама, односно с употребом права супротно његовој суштини и сврси. Када се разматра овај проблем и када се говори о њему углавном се говори о материјалним последицама ове штетне појаве, односно о огромним расходима из јавног буџета (новац свих грађана – пореских обвезника). Мање се прича о томе колико ова штетна појава шкоди самом праву и друштву у целини. То последично доводи до тога да органи јавне власти, али и најшира јавност, почињу да заборављају зашто је право на приступ информацијама једно од основних људских права зајемчено како Уставом Републике Србије, тако и бројним међународним конвенцијама. Без слободног приступа информацијама од јавног значаја нема отвореног и транспарентног друштва, заснованог на владавини права. Право на приступ информацијама од јавног значаја има веома важну улогу у превенцији корупције; важно је оруђе у раду истраживачких новинара и медија; помаже грађанима да боље разумеју како функционишу органи јавне власти и како доносе одлуке; омогућава учешће јавности у одлукама које доносе органи јавне власти; помаже грађанима да своја понашања и одлуке усклађују и доносе у складу са званичним информацијама које добијају од органа јавне власти и др. Стога је приступ информацијама од јавног значаја један веома важан јавни интерес.

Једини одговор на огромне размере злоупотребе права који можемо дати сви ми који смо запослени у органима јавне власти јесте да, упркос свим изазовима, што доследније примењујемо Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја и да свој рад учинимо што отворенијим и транспарентнијим. Овим се наравно не пориче чињеница да проблем злоупотребе права мора бити решен на системски начин, кроз одговарајуће измене закона уз поштовање принципа да достигнути ниво права не сме бити снижен.

Због свега наведеног остајемо истрајни у нашој намери да и ове године, као и свих претходних година, припремимо ову публикацију упркос огромном повећању обима посла у Служби Повереника, јер верујемо да ћемо тиме помоћи како органима јавне власти да што брже и што лакше испуне своје обавезе у погледу омогућавања приступа информацијама од јавног значаја, тако и грађанима којима су заиста потребне информације од јавног значаја, а посебно новинарима, којима право на приступ информацијама представља једно важно оруђе за рад. Осим тога, надамо се да ћемо објављивањем ове публикације бар делимично допринети да се прави дух и стварна сврха права на приступ информацијама од јавног значаја одрже и да живе.

Уредница
Славољупка Павловић

1. ПРОЦЕСНА ПИТАЊА

1.1. ДОКУМЕНТ КОЈИ СЕ СТАЛНО РЕВИДИРА

Када је реч о документу који се стално ревидира, орган јавне власти тражиоцу доставља онај документ који је важећи на дан подношења захтева за приступ информацијама од јавног значаја, уколико не постоје услови за искључење односно ограничење слободног приступа информацијама садржаним у том документу.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа предмета донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац 28. 2. 2023. године поднео Јавном предузећу „Електропривреда Србије“ у Београду захтев за приступ информацијама од јавног значаја, евидентиран у том Предузећу 6. 3. 2023. године, под бројем 12.02.-204096/1-23, којим је тражио да му тај орган достави информације садржане у документу или било ком другом носачу информација који садржи „Зелени пут ЕПС-а“, односно „Go Green Road“, припремљен од стране експерата Електропривреде Србије и презентован на 17. сајму енергетике одржаном 2022. године (<https://www.eps.rs/lat/vesti/Stranice/27-22.aspx>).

Даље је увидом у списе предмета утврђено да је првостепени орган решењем број: 12.02.-204096/3-23 од 3. 4. 2023. године одбио поднети захтев, позивајући се при томе на одредбу члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. У образложењу ожалбеног решења је навео: да је ЈП ЕПС нашао да се тражене информације налазе у фази усаглашавања са недавно усвојеним Трогодишњим програмом пословања Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ у Београду, за период 2023–2025. године, који је донео Надзорни одбор тог предузећа на седници одржаној 14. 3. 2023. и на који је Влада Републике Србије дала сагласност решењем од 16. 3. 2023. године; да ће тражене информације након коначног усаглашавања бити финално формиране и садржане у одређеном документу; као и да је сагласно наведеном донето решење као у диспозитиву ожалбеног решења.

(...)

Имајући у виду садржину поднетог захтева, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца, позивајући се на одредбу члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да претходно није утврдио све чињенице од значаја за доношење одлуке у овој управној ствари у складу са чланом 102. став 1. Закона о општем управном поступку.

Ово најпре стога што је из садржине ожалбеног решења нејасно из ког разлога првостепени орган сматра да тражене информације нису информације од јавног значаја, то јест који то услов из цитираног члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у конкретном случају, није испуњен да би се тражене информације сматрале информацијама од јавног значаја. При томе, уколико првостепени орган у тренутку подношења предметног захтева није поседовао тражене информације, односно уколико оне нису биле опредељене у одређеном документу у његовом поседу, при чему није од значаја да ли се такав документ налази на папиру, ЦД-у, рачунару или неком другом носачу информација, он је о томе био дужан да обавести жалиоца у складу са чланом 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а не да доноси решење којим предметни захтев одбија. Даље, чињеница да се тражене информације налазе у фази усаглашавања са недавно усвојеним Трогодишњим програмом пословања Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ у Београду, за период 2023–2025. године, како то наводи првостепени орган у образложењу ожалбеног решења, није сама по себи разлог због којег би првостепени орган могао јавности, па и жалиоцу, ускратити приступ траженим информацијама, односно документу у којем су те информације садржане, уколико такав документ поседује. Наиме, чињеница да је одређени документ подложен ревизији, односно „усаглашавању“, не значи да у односу на информације садржане у том документу не постоји оправдан интерес јавности да зна. Када је реч о документу који се стално ревидира, орган јавне власти тражиоцу доставља онај документ који је важећи на дан подношења захтева за приступ информацијама од јавног значаја, уколико не постоје услови за искључење односно ограничење слободног приступа информацијама садржаним у том документу, што је првостепени орган, у складу са чланом 24. став 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, дужан да докаже, а што у конкретном случају није учинио.

Имајући у виду изнето, на основу члана 171. став 3. Закона о општем управном поступку, а у вези са чланом 23. и чланом 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучено је као у ставу I диспозитива овог решења, односно поништено је ожалбено решење и предмет враћен на поновни поступак.

У поновном поступку првостепени орган ће поступити по примедбама изнетим у образложењу овог решења, допунити поступак и утврдити напред наведене чињенице од значаја за доношење правилне одлуке у овој управној ствари, тако што ће пре свега на несумњив начин утврдити да ли је у моменту подношења предметног захтева поседовао тражене информације, то јест документ који садржи

„Зелени пут ЕПС-а“, односно „Go Green Road“, припремљен од стране експерата Електропривреде Србије и презентован на 17. сајму енергетике одржаном 2022. године. У случају да те информације, односно документ који садржи исте, не поседује, првостепени орган ће о истом обавестити жалиоца на јасан и недвосмислен начин у складу са одредбом члана 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. У супротном, првостепени орган ће утврдити да ли постоје услови за искључење односно ограничење слободног приступа траженим информацијама, у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја којима су прописани разлози искључења и ограничења слободног приступа информацијама од јавног значаја, при чему ће имати у виду и одредбу члана 12. Закона која предвиђа могућност издвајања тражених информација од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган власти није дужан да тражиоцу омогући приступ.

Првостепени орган ће затим на основу правилно утврђеног чињеничног стања поново поступити, односно одлучити о захтеву жалиоца у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Број: 071-11-2800/2023-03 од 16. 1. 2024. године

1.2. ДОСТАВА ИНФОРМАЦИЈА ЗАКЉУЧНО СА ДАНОМ ПОДНОШЕЊА ЗАХТЕВА

Орган јавне власти је дужан да тражене информације доставља закључно са даном подношења захтева за приступ информацијама од јавног значаја у ситуацијама када у захтеву није прецизно наведен завршетак временског периода за који се информације траже.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је А. А., новинарка ... у Б., дана 3. 4. 2023. године, поднела Министарству финансија Републике Србије, Управи за трезор у Београду, захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је од органа власти тражила да јој електронском поштом достави: „1. све транше, свих сврха уплате уплаћене са свих рачуна следећих органа јавне власти: Air Serbia AD Beograd, Srbija; Комисија за заштиту конкуренције, Савска 25, Београд 11 000 Србија;

Национална организација потрошача Србије, Краља Петра 45/1 СП/ Канцеларија 7, Београд 11000 Србија; Народна банка Србије, Краља Петра 12, Београд 11000 Србија; Комисија за хартије од вредности Републике Србије, Омладинских бригада 1, 7. спрат, Београд, Србија, на рачуне следећих привредних друштава у периоду од 1. 1. 2019. године, закључно са даном одговора по овом захтеву, Celsius Network Europe (МБ: 216785119); Celsius Network Limited London Velika Britanija (company number 11198050); фирме регистроване у Америци: Celsius Network LLC (последње четири цифре федералног пореског броја: 2148); Celsius Keyfi LLC (последње четири цифре федералног пореског броја: 4414); Celsius Lending LLC (последње четири цифре федералног пореског броја: 8417); Celsius Mining LLC (последње четири цифре федералног пореског броја: 1387); Celsius Network INC (последње четири цифре федералног пореског броја: 1219); Celsius Network Limited (последње четири цифре федералног пореског броја: 0143); Celsius Network Lending LLC (последње четири цифре федералног пореског броја: 3390); Celsius US Holding LLC (последње четири цифре федералног пореског броја: 7956);...“.

Даље је, увидом у списе предмета утврђено да је, поступајући по предметном захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, орган власти жалили доставио одговор од 13. 4. 2023. године, у коме је навео да не располаже подацима у складу са параметрима из захтева од 3. 4. 2023. године.

Чланом 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је информација од јавног значаја, у смислу овог закона, информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна.

Чланом 16. став 1. истог закона прописано је, између осталог, да је орган власти дужан да тражиоца обавести о поседовању информације.

Имајући у виду садржину поднетог захтева, наводе жалбе и одговора на жалбу, као и чињеницу да је орган власти поступајући по захтеву, пре изјављене жалбе, одговором од 13. 4. 2023. године, обавестио жалилу да не располаже подацима у складу са параметрима из захтева од 3. 4. 2023. године, што је и поновио у одговору на жалбу наводећи да нема могућности да у евиденцијама којима располаже изврши преглед промета по регистарским бројевима који се примењују у Сједињеним Америчким Државама и Великој Британији, већ искључиво по матичним бројевима правних лица, у складу са позитивноправним прописима Републике Србије, као и да правно лице Celsius Network Europe, са матичним бројем наведеним у захтеву (МБ: 216785119), не постоји у евиденцијама којима тај орган располаже,

потврђујући наводе из ожалбеног одговора, као и дописа (појашњења) упућеног жалили 18. 4. 2023. године, Повереник налази да је орган власти поступио по предметном захтеву у складу са цитираном одредбом члана 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те да је жалба неоснована.

Евентуална сумња жалиље у тачност добијених информација може бити релевантна са становишта прекршајне и друге одговорности, независно од одлуке у овој управној ствари. Ово из разлога што је поступајући по предметном захтеву, као и изјашњавајући се на наводе жалбе, орган власти навео да не поседује информације тражене и одређене захтевом од 3. 4. 2023. године, при чему Повереник нема истражна овлашћења, односно није у надлежности Повереника да утврђује истинитост навода органа власти у погледу поседовања тражених информација, јер нема надзорних овлашћења када је у питању Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, већ надзор, према члану 45. Закона, врши министарство надлежно за послове управе, преко управне инспекције.

Стога је у поступку по жалби, на основу чл. 23. и 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја значаја („Службени гласник РС“ бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10, 105/21) и члана 167. став 2. Закона о општем управном поступку, одлучено као у диспозитиву овог решења.

Независно од одлуке у овој управној ствари, у вези са захтевом тражиље да јој се информације учине доступним закључно са даном одговора по предметном захтеву, Повереник указује да је орган власти дужан да приликом поступања по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја, учини јавности доступним само оне информације које постоје у моменту подношења захтева, а не са даном поступања тј. сачињавања одговора по захтеву. Наведено је у складу са одредбом члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, којим је, између осталог, прописано да је информација од јавног значаја информација којом орган власти располаже и која је садржана, односно одређена у неком од докумената у поседу органа, у моменту када је затражена, из чега произилази да је орган власти дужан да тражене информације доставља закључно са даном подношења захтева за приступ информацијама од јавног значаја у ситуацијама када у захтеву није прецизно наведен завршетак временског периода за који се информације траже.

1.3. АДРЕСА ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ ОБЈАВЉЕНА НА ЗВАНИЧНОЈ ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈИ ОРГАНА

Орган јавне власти је дужан да поступи по захтеву за приступ информацијама који је примљен на адресу електронске поште, која је једина објављена на званичној интернет презентацији органа, без обзира на то шта је првенствена намена те адресе.

Из образложења:

Увидом у списе предмета број: 071-11-15200/2023-03; 071-11-15203/2023-03; 071-11-15522/2023-03 и 071-11-16824/2023-03, утврђено је да је жалилац, на адресу електронске поште callcenter@airserbia.com, поднео Акционарском друштву за ваздушни саобраћај „AIR Serbia“ Београд у Београду, Нови Београд, захтеве за приступ информацијама од јавног значаја (...).

Увидом у јединствени информациони систем информатора о раду, који води и одржава Повереник, у складу са чланом 39. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, утврђено је да на истом није објављен Информатор о раду Акционарског друштва за ваздушни саобраћај „AIR Serbia“ Београд у Београду, Нови Београд, као органа власти, а који би, у складу са ставом 1. тачка 24. истог члана, требало да нарочито садржи информације о подношењу захтева, са адресама за пријем поште и електронске поште и подацима о роковима за поступање по захтеву, праву на правно средство и лицу надлежном за поступање по захтеву.

Претрагом интернет презентације Акционарског друштва за ваздушни саобраћај „AIR Serbia“ Београд у Београду, Нови Београд утврђено да је на истој као једина адреса за електронску комуникацију истакнута адреса callcenter@airserbia.com, на коју су предметни захтеви и послати.

Даље је, увидом у списе предмета, утврђено да по захтевима жалиоца орган власти није поступио, што је био дужан да учини без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева те да га, у смислу члана 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, обавести да ли поседује информације тражене тим захтевима или да, у супротном, донесе решење о одбијању захтева, у смислу става 12. истог члана.

Имајући у виду да орган власти није поступио по захтевима жалиоца поднетим дана 5. 10. 2023. године, 6. 10. 2023. године, 11. 10. 2023. године и 2. 11. 2023. године, у складу са одредбама члана 16. став 1. или став 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да није оправдао разлоге непоступања по поднетим захтевима, односно да су разлози наведени у изјашњењу на жалбу у предмету број

071-11-15522/2023-03 неосновани, Повереник је у поступку по жалбама, без мериторног одлучивања о наведеним захтевима, на основу члана 24. ст. 1. и 6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучио као у ставу II диспозитива овог решења, наставши да су жалбе основане¹.

Није могао бити уважен навод органа власти да адреса електронске поште callcenter@airserbia.com, служи искључиво за комуникацију са путницима у вези са њиховим летовима, отказивањем лета и резервацијама и да се са те адресе добија аутоматски одговор, као и да је на званичном сајту Агенције за привредне регистре регистрована адреса компаније, на коју адресу стижу званични дописи. Ово најпре из разлога што „AIR Serbia“ а. д. Београд у Београду, као национална авио-компанија, на својој званичној интернет презентацији, као једину истакнуту адресу за електронску комуникацију, има адресу callcenter@airserbia.com, при чему је уобичајен начин информисања грађана и јавности о раду правних лица и органа власти претрагом интернет презентације тих субјеката, те се не може очекивати да грађани улажу додатне напоре и претражују службене евиденције како би дошли до потребних информација. Такође, орган власти није испунио своју обавезу објављивања информатора о раду како би се, како грађани Републике Србије, тако и страни држављани, на лак и једноставан начин информисали о начину на који могу остварити своје право на приступ информацијама од јавног значаја, због чега навод органа власти да се са једине јавно објављене адресе за електронску комуникацију добија „аутоматски одговор“ није могао бити уважен. Ово и из разлога што је у самом одговору наведено да је „порука“ примљена и да ће на исту бити одговорено у најкраћем року, из чега подносилац оправдано може закључити да је орган власти примио, као и да је упознат, са електронским путем поднетим захтевом на адресу callcenter@airserbia.com, при чему у истом нема назнака да је одговор аутоматски. Осим наведеног, прихватањем овог навода органа власти, страни држављани, који не морају бити упознати са позитивним прописима Републике Србије и доступним службеним евиденцијама, остали би ускраћени на приступ информацијама од јавног значаја који би подносили овом органу, посебно имајући у виду да, у складу са чланом 6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, права из овог закона припадају свима под једнаким условима, без обзира на држављанство, пребивалиште, боравиште, односно седиште, или лично својство као што је раса, вероисповест, национална и етничка припадност, пол и слично.

Број: 071-11-15200/2023-03 од 15. 1. 2024. године

1 Решењем Повереника је наложено органу власти да поступи по поднетим захтевима за приступ информацијама.

1.4. КОПИЈА ДОКУМЕНАТА УПУЋЕНА ЕЛЕКТРОНСКОМ ПОШТОМ

Чињеница да жалилац није потврдио пријем тражених докумената упућених електронском поштом није од утицаја на одлуку Повереника. Ово из разлога што се несумњиво може утврдити да је орган власти дана 15. 11. 2023. године жалиоцу упутио одговор са копијама докумената у прилогу на адресу електронске поште ...@gmail.com, при чему треба имати у виду да је жалилац у захтеву изричито навео да му се копија документа који садржи тражену информацију достави на адресу електронске поште. Како је одредбом члана 5. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, између осталог, прописано да свако има право да му се на његов захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин и како је жалилац у захтеву истакао да му се копија документа који садржи тражену информацију достави на наведену адресу електронске поште, то је тражена копија документа упућена жалиоцу, на начин како је жалилац и затражио, чиме је орган власти поступио у складу са одредбом члана 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, којом је, између осталог, прописано да је копија документа упућена тражиоцу даном упућивања електронске поште.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је А. А. из Б. дана 30. 10. 2023. године поднео ЈКП „Варварин“ у Варварину захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је од органа власти тражио, поред обавештења да ли тај орган поседује тражене информације, и достављање копија докумената у којима су исте садржане путем електронске поште на адресу ...@gmail.com, као и увид у оригинал документа који садржи тражене информације у вези са радноправним статусом запослених у периоду од 2019. до 2023. године.

Даље је, увидом у списе предмета, утврђено да је орган власти, након изјављене жалбе поступајући по предметном захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, дана 15. 11. 2023. године, електронском поштом на адресу ...@gmail.com, жалиоцу упутио одговор број 1780/гд од 15. 11. 2023. године са копијама докумената у прилогу.

Чланом 24. став 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је, између осталог, да ће Повереник решењем обуставити поступак по жалби ако орган власти, након изјављене жалбе због непоступања по захтеву, а пре доношења одлуке по

жалби, тражиоцу омогући приступ информацијама или по захтеву на други начин поступи.

Имајући у виду да је жалилац дана 15. 11. 2023. године изјавио жалбу Поверенику, због непоступања органа власти по његовом захтеву за приступ информацијама од јавног значаја поднетом 30. 10. 2023. године, а да је орган власти након изјављене жалбе, по том захтеву поступио, тако што је жалиоцу дана 15. 11. 2023. године, путем електронске поште на адресу ...@gmail.com, упутио одговор број ... од 15. 11. 2023. године са копијама документа, то је, у смислу цитиране одредбе члана 24. став 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја одлучено као у ставу I диспозитива овог решења, с тим што законитост добијеног одговора Повереник може ценити у поступку по жалби против тог одговора уколико је иста изјављена.

Чињеница да у конкретном случају жалилац није потврдио пријем тражених докумената није од утицаја на другачију одлуку у овој управној ствари. Ово из разлога што се из списка предмета несумњиво може утврдити да је орган власти дана 15. 11. 2023. године жалиоцу упутио одговор са копијама докумената у прилогу на адресу електронске поште ...@gmail.com, при чему треба имати у виду да је жалилац у захтеву изричито навео да му се копија документа који садржи тражену информацију достави на адресу електронске поште. Како је одредбом члана 5. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, између осталог, прописано да свако има право да му се на његов захтев копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин и како је жалилац у захтеву истакао да му се копија документа који садржи тражену информацију достави на наведену адресу електронске поште, то је тражена копија документа упућена жалиоцу, на начин како је жалилац и затражио, чиме је орган власти поступио у складу са одредбом члана 16. став 1. наведеног закона, којом је, између осталог, прописано да је копија документа упућена тражиоцу даном упућивања електронске поште.

Број: 071-11-16837/2023-03 од 22. 1. 2024. године

1.5. НАДЛЕЖНОСТ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ЖАЛБИ

Првостепени орган, тј. Општинска управа у В., није овлашћена да одбаци као неблаговремену жалбу изјављену због повреде права на приступ информацијама. Ово стога што тај орган није био стварно надлежан да одлучује о предметној жалби, коју је и сама жалила наслловила на Повереника. Уместо тога требало је да жалбу проследи Поверенику.

Из образложења:

Увидом у решење Општинске управе општине В. у В. 01 број .../22 од 17. 5. 2023. године, утврђено је да је наведени орган власти истим одбацио жалбу А. А. из В. поднету услужном центру општине В. 28. 4. 2023. године у 14:50 часова, заведену у писарници општине 3. 5. 2023. године под бројем ...7/22, као неблаговремену, позивајући се на одредбе члана 162. став 1. Закона о општем управном поступку, наводећи у образложењу између осталог: да је поступајући по налогу Повереника из решења број .../2022-03 од 7. 3. 2023. године, А. А. из В. доставио обавештење број .../2022 од 7. 4. 2023. године; да је именована 28. 4. 2023 године у 14:50 часова поднела услужном центру општине В. жалбу, која је евидентирана у писарници општине 3. 5. 2023. године, што значи да жалба није поднета у складу са чланом 153. став 1. Закона о општем управном поступку; да је у конкретном случају именована обавештење бр .../2022 од 7. 4. 2023. године примила 11. 4. 2023. године, што је утврђено увидом у повратницу, што значи да је рок за подношење жалбе истекао 26. 4. 2023. године.

(...)

Чланом 21. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да се на поступак пред органом власти примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање првостепеног органа, осим ако је овим законом другачије одређено.

Чланом 22. став 1. тачка 1. истог закона прописано је да тражилац може изјавити жалбу Поверенику, ако орган власти одбаци или одбије захтев тражиоца, у року од 15 дана од дана када му је достављено решење или други акт.

Чланом 23. истог закона прописано је да се на поступак пред Повереником примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање другостепеног органа по жалби, осим ако је овим законом другачије одређено.

Чланом 24. став 3. истог закона прописано је да Повереник одбацује жалбу која је недопуштена, неблаговремена и изјављена од стране неовлашћеног лица.

Чланом 161. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да се жалба која је поднета зато што решење није издато у законом одређеном року предаје другостепеном органу, док је ставом 2. истог члана прописано да се жалба предаје другостепеном органу и кад првостепени орган не изда у законом одређеном року уверење или другу исправу о чињеницама о којима се води службена евиденција, кад првостепени орган у законом одређеном року не одлучи о захтеву за разгледање списка и у другим случајевима који су законом предвиђени.

Чланом 168. став 2. истог закона прописано је да другостепени орган испитује постојање разлога за побијање решења који су наведени у жалби, а по службеној дужности испитује постојање разлога за поништавање из члана 183. став (1) тач. 1)–6) овог закона и надлежност првостепеног органа.

Чланом 183. став 1. тачка 7. истог закона прописано је да ће другостепени орган или надзорни орган решењем, по службеној дужности, у целини или делимично поништити коначно решење ако је решење донео стварно ненадлежни орган, изузев Владе, а није реч о разлогу за поништавање из тачке 1. овог става.

Имајући у виду да је жалиља предметну жалбу насловила на Повереника и исту изјавила преко првостепеног органа, те да је првостепени орган донео решење 01 број .../22 од 17. 5. 2023. године, којим је одбацио предметну жалбу А. А. из В., односно којим је о жалби одлучио уместо да је проследи на одлучивање Поверенику, као стварно надлежном за поступање у овој управној ствари, то је Повереник одлучио као у ставу I диспозитива овог решења, а у складу са одредбама члана 168. став 2. и члана 183. став 1. тачка 7. Закона о општем управном поступку. Наиме, у конкретном случају није било основа за поступање првостепеног органа по жалби изјављеној због повреде права на приступ информацијама од јавног значаја. Ово из разлога што је одредбама Закона о општем управном поступку прописано да се жалба предаје другостепеном органу, између осталог, у случајевима који су законом предвиђени, док је одредбама члана 22. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано да се жалбе изјављене због повреде права на приступ информацијама од јавног значаја изјављују Поверенику. У вези са тим, надлежност Повереника за поступање по жалбама изјављеним због повреде права на приступ информацијама од јавног значаја прописана је одредбама члана 24. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а одредбама става 3. тог члана прописано је у којим случајевима Повереник одбацује жалбу. Стога првостепени орган није био стварно надлежан да одлучује о предметној жалби, коју је и сама жалиља насловила на Повереника, већ је исту требало да проследи Поверенику.

Број: 071-11-5199/2023-03 од 20. 11. 2023. године

1.6. ДОСТАВЉАЊЕ ЗАХТЕВА НА АДРЕСУ ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ КОЈУ ОРГАН ВЛАСТИ НИЈЕ ОБЈАВИО

У ситуацији када је захтев поднет електронским путем на адресу електронске поште ...@ptt.rs, која адреса није званична и

објављена адреса за пријем захтева који се подносе електронским путем, нити је иста наведена на објављеном Информатору о раду, нити на интернет презентацији органа власти, нема основа за покретање и вођење поступка од стране Републичког геодетског завода у Београду, у вези са остваривањем права на приступ информацијама од јавног значаја по захтеву од 11. 10. 2023. године, па је жалба коју је жалилац изјавио Поверенику због непоступања наведеног органа власти по његовом захтеву, за који је навео да га је поднео Служби за катастар непокретности Ђуприја, неоснована.

Из образложења:

А. А. из Б., као тражилац информација, изјавио је, преко пуномоћника, Б. Б., адвоката из Б., дана 31. 10. 2023. године жалбу Поверенику, због непоступања Републичког геодетског завода у Београду по његовом захтеву за приступ информацијама од јавног значаја „који је дана 11. 10. 2023. године путем електронске поште поднет Служби за катастар непокретности Ђуприја“. У жалби је истакао и захтев за накнаду трошкова поступка у износу од 49.500,00 динара по АТ. У прилогу је доставио (...) и извод из електронске поште из које се види да је предметни захтев поднет електронским путем на адресу електронске поште ...@ptt.rs.

(...)

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Чланом 90. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да се поступак покреће захтевом странке или по службеној дужности, док је ставом 5. прописано да се поступак не може покренути по службеној дужности у управним стварима у којима по закону или природи ствари поступак може да се покрене само захтевом странке.

Чланом 15. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да тражилац подноси писмени захтев органу власти за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја.

Увидом у јединствени информациони систем информатора о раду, који води и одржава Повереник, у складу са чланом 39. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, утврђено је да је на истом објављен Информатор о раду Републичког геодетског завода у Београду, као органа власти, у коме је, између осталог, наведено да је електронска адреса за слање захтева за приступ информацијама од јавног значаја pp@rgz.gov.rs.

Такође је претрагом интернет презентације Републичког геодетског завода утврђено да је на истој, поред Информатора о раду, објављено упутство за достављање захтева за приступ информацијама

од јавног значаја, у коме је, такође, наведено да је адреса за пријем захтева који се подносе електронским путем pp@rgz.gov.rs, као и да не постоји засебна интернет презентација Службе за катастар непокретности Ћуприја на којој је наведена адреса на коју је упућен захтев жалиоца од 11. 10. 2023. године – ...@ptt.rs.

Имајући у виду да је жалилац, уз жалбу коју је Поверенику изјавио 31. 10. 2023. године због непоступања Републичког геодетског завода у Београду, по његовом захтеву за приступ информацијама од јавног значаја „који је дана 11. 10. 2023. године путем електронске поште поднет Служби за катастар непокретности Ћуприја“, као доказ о подношењу захтева од 11. 10. 2023. године, поднео копију извода из електронске поште из које се види да је предметни захтев поднет електронским путем на адресу електронске поште ...@ptt.rs, која адреса није званична и објављена адреса за пријем захтева који се подносе електронским путем, нити је иста наведена на објављеном Информатору о раду, нити на интернет презентацији органа власти, а да је Републички геодетски завод у Београду оспорио да је примио захтев од 11. 10. 2023. године, Повереник налази да, у смислу цитиране одредбе члана 90. ст. 1. и 5. Закона о општем управном поступку и члана 15. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у конкретном случају, није ни било основа за покретање и вођење поступка од стране Републичког геодетског завода у Београду, у вези са остваривањем права на приступ информацијама од јавног значаја по захтеву од 11. 10. 2023. године, па је жалба коју је жалилац изјавио Поверенику због непоступања наведеног органа власти по његовом захтеву, за који је навео да га је поднео Служби за катастар непокретности Ћуприја, неоснована.

Број: 071-11-15523/2023-03 од 11. 1. 2024. године

1.7. НЕОСНОВАНOST ЖАЛБИ ИЗЈАВЉЕНИХ ЗБОГ ТЗВ. ЋУТАЊА УПРАВЕ

Повереник је испитујући жалбе у границама жалбених захтева нашао да су жалбе које је жалилац изјавио због непоступања по предметним захтевима неосноване, с обзиром на то да је орган власти пре изјављених жалби, користећи процесну могућност прописану чланом 16. став 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, по предметним захтевима поступио тако што је жалиоцу доставио обавештење о томе да није у могућности да по захтевима поступи у року од 15 дана, као и да ће му тражене информације доставити у року не дужем од

40 дана од дана пријема захтева. Стога се не може сматрати да постоји непоступање органа власти, у конкретном случају, будући да је орган власти по предметним захтевима поступио и жалиоцу, пре изјављених жалби, доставио обавештење о продужетку рока, при чему накнадни рок за поступање органа власти по поднетим захтевима, у моменту изјављивања жалби, није истекао.

Из образложења²:

Као у ставу II диспозитива решења одлучено је из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је А. А. из С., дана 18. 10. 2023. године поднео Јавном предузећу за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање Суботица у Суботици, три захтева за приступ информацијама од јавног значаја којима је од органа власти тражио да му тражене информације достави путем електронске поште.

Једним захтевом тражио је информације:

1. о пет највиших зарада нето и бруто које су уплаћене за месец јануар 2015, 2016, 2017. и 2018. године и то: име и презиме запосленог, назив радног места, нето зарада, бруто зарада, месец и година исплате;

2. информације о радноправном статусу за период 2015, 2016, 2017. и 2018. године и то: 1) имена и презимена лица којима је престао радни однос по било ком основу, назив радног места и последња исплаћена зарада нето и бруто; 2) имена и презимена лица која су засновала радни однос на одређено или неодређено време, назив радног места и последња исплаћена зарада нето и бруто; 3) имена и презимена лица која су ангажована по уговору о повременим и привременим пословима, уговора о делу, ауторског уговора, број и датум уговора, бројеви уговора и датум закључења, односно евентуално копије свих уговора о раду или аката о престанку радног односа уколико се тражене информације налазе систематизоване на тај начин.

Другим захтевом тражио је информације:

1. о свим извршеним контролама од стране свих локалних, покрајинских и републичких инспекција – контрола из свих области примене прописа, за период 2015, 2016, 2017. и 2018. године и то: копија сачињеног записника/извештаја;

2 Решењем Повереника, између осталог, спојени су поступци по жалбама жалиоца у предметима број: 071-11-16065/2023-03, 071-11-16066/2023-03 и 071-11-16067/2023-03 и одбијене су као неосноване жалбе изјављене због непоступања Јавног предузећа за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање Суботица у Суботици, по жалиочевим захтевима за приступ информацијама од јавног значаја поднетим 18. 10. 2023. године.

2. копије свих судских пресуда првостепених и другостепених, које су судови донели, а у којима је насловљени орган јавне власти странка у поступку, донетих у периоду 2015, 2016, 2017. и 2018. године.

Трећим захтевом тражио је информације:

1. о свим трошковима репрезентације (угоститељске услуге и поклони) који обухватају расходе за период 2015, 2016, 2017. и 2018. године и то: 1) картице конта на коме су прокњижени сви трошкови репрезентације за сваку годину, 2) копије свих појединачних рачуна, готовински рачуни, фактуре, фискални рачуни пружаоца услуга репрезентације, потписани од стране корисника репрезентације или овлашћених лица;

2. о свим трошковима службеног пута (у земљи и иностранству) који обухватају расходе за период 2015, 2016, 2017. и 2018. године и то: 1) извештај са службеног пута, 2) решење или одлуку о упућивању на службени пут и 3) износ дневница исплаћених сваком лицу које је упућено на службени пут.

Даље је, увидом у списе предмета, утврђено да је, поступајући по предметним захтевима за приступ информацијама од јавног значаја, орган власти жалиоцу доставио обавештење о продужетку рока број II-04-037-12/2023 од 19. 10. 2023. године, у коме је навео да с обзиром на већи број тражених информација и повећан обим посла стручних служби предузећа, а у складу са чланом 16. став 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја није у могућности да по захтевима поступи у року од 15 дана, као и да ће му тражене информације доставити у року не дужем од 40 дана од дана пријема захтева. Такође је утврђено да је наведено обавештење жалиоцу уручено дана 25. 10. 2023. године.

Чланом 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је орган власти дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, односно уређеног захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи потпуну и тачну тражену информацију, односно изда му или упути копију тог документа, док је ставом 4. истог члана наведеног закона прописано да ако орган власти није у могућности, из оправданих разлога, да у року из става 1. обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да, најкасније у року од седам дана од дана пријема уредног захтева, тражиоцу достави обавештење о разлозима због којих није у могућности да по захтеву поступи у року из става 1. овог члана и одреди накнадни рок, који не може бити дужи од 40 дана од дана пријема уредног захтева, у којем ће поступити по захтеву.

Имајући у виду да је жалилац дана 14. 11. 2023. године изјавио жалбе Поверенику због непоступања органа власти по његовим захтевима за приступ информацијама од јавног значаја поднетим 18. 10. 2023. године, а да је орган власти пре изјављених жалби по тим захтевима поступио, тако што је жалиоцу доставио поменуто обавештење број II-04-037-12/2023 од 19. 10. 2023. године, које је именовани уредно примио, о чему постоји потписана повратница као доказ, Повереник је испитујући жалбе у границама жалбених захтева нашао да су жалбе које је жалилац изјавио због непоступања по предметним захтевима неосноване, с обзиром на то да је орган власти пре изјављених жалби, користећи процесну могућност прописану чланом 16. став 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, по предметним захтевима поступио тако што је жалиоцу доставио поменуто обавештење. Стога се не може сматрати да постоји непоступање органа власти, у конкретном случају, будући да је орган власти по предметним захтевима поступио и именованом, пре изјављених жалби, доставио обавештење о продужетку рока, при чему накнадни рок за поступање органа власти по поднетим захтевима, у моменту изјављивања жалби, није истекао. Повереник се притом није упуштао у оцену законитости достављеног обавештења, јер је овлашћен да жалбу испитује само у границама жалбених захтева, а у конкретном случају, жалбе су изјављене због непоступања органа власти (тзв. ћутања управе).

Број: 071-11-16065/2023-03 од 19. 01. 2024. године

1.8. ОБУСТАВА ПОСТУПКА ПО ЗАХТЕВУ ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА ЗБОГ ПАСИВНОГ ДРЖАЊА ТРАЖИОЦА ИНФОРМАЦИЈЕ

Имајући у виду да је Повереник благовремено у законом прописаном року обавестио подносиоца захтева да је у поседу тражених информација, да је њихов обим велики, односно да су садржане у 3.450 докумената, да износ нужних трошкова достављања копија тражених информација на начин како је то тражио подносилац захтева (електронским путем – претварање докумената из физичког у електронски облик) прелази износ од 500,00 динара, односно да износи 103.500,00 динара; да је Повереник у обавези да законито располаже јавним средствима, те да је уредно упозорио тражиоца информација на последице пропуштања уплате депозита, обустављен је поступак по захтеву за приступ информацијама, у складу са одредбама члана 16. ст. 1, 4, 7. и 12, чл. 17. и 21. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја,

а у вези са чланом 98. став 2. Закона о општем управном поступку. Наиме, из пасивног држања тражиоца информација, односно неспорно утврђене чињенице да није уплатио депозит за нужне трошкове израде копије тражених информација, Повереник је закључио да тражилац информација није заинтересован за исход поступка по предметном захтеву, односно да више нема интереса да учествује у поступку, због чега се сматра да је странка одустала од захтева у смислу члана 98. став 2. Закона о општем управном поступку.

Из образложења:

Дана 31. 1.2024. године А. А. из Б., ..., преко пуномоћника Б. Б. адвоката из Б., ..., поднео је захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја (у даљем тексту: захтев) путем електронске поште, на адресу Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник).

Предметним захтевом тражено је достављање, на адресу електронске поште адвоката Б. Б., ...@gmail.com, обавештења да ли Повереник поседује информације и достављање копије документа који садрже информације, за следеће:

„1. Документе из којих се може сазнати ко је од запослених у државном органу Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, остварио право на бонусе и додатке на основну зараду, за следеће године: 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023. и 2024. годину?

2. Укупан и појединачан износ накнаде путних трошкова у земљи и иностранству за сваког руководиоца понаособ и сваког запосленог понаособ у државном органу Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за 2018, 2019, 2020, 2021, 2022. 2023. и 2024. годину?

3. Ко је све од запослених у државном органу Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности остварио право на додаток на основну зараду, по основу прековременог рада, приправности, рада на државни и верски празник који је нерадан дан и другом основу у 2018, 2019, 2020, 2021, 2022. 2023. и 2024. години?

4. Списак запослених којима је престао радни однос по било ком основу и који су новозапослени у државном органу Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023. и 2024. годину?

5. Документа из којих се може сазнати да ли сви инспектори запослени у државном органу Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности имају положен испит за инспектора?“

(...)

Дана 9. фебруара 2024. године Повереник је примио уређен захтев, као и уредно пуномоћје за адвоката.

(...)

Актом Повереника број: 073-06-799/2024-04/4 од 05. 3. 2024. године подносилац захтева обавештен је да укупан број страна документа које треба претворити из физичког у електронски облик износи 3.450, да полазећи од наведеног укупни трошкови претварања докумената из физичког у електронски облик износе 103.500,00 динара. Да је уплату депозита у износу од 50% од износа нужних трошкова, у износу од 51.750,00 динара у обавези да изврши на рачун буџета Републике Србије број: 840-742328843-30, с позивом на број 97 53-015, у року од 8 дана од дана пријема акта. Да је доказ о уплати потребно да достави на адресу: Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Булевар краља Александра 15, 11120 Београд, или на адресу за пријем електронске поште office@roverenik.rs. Да уколико се не уплати депозит у износу од 50% од износа нужних трошкова, у износу од 51.750,00 динара на наведени рачун, сматраће се да је одустао од предметног захтева, у смислу члана 98. став 2. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16, 95/18 – аутентично тумачење и 2/23 – УС).

Наведени акт уручен је пуномоћнику А. А., адвокату Б. Б., дана 5. 3. 2024. године. Такође, наведени акт упућен је од стране Повереника и на мејл адвоката (...) који је наведен у захтеву и на који је и тражено да се доставе копије докумената са траженим информацијама.

Одлука као у диспозитиву решења³ донета је из следећих разлога:

Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је орган власти дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, односно уређеног захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи потпуну и тачну тражену информацију, односно изда му или упуту копију тог документа. Копија документа је упућена тражиоцу даном напуштања писарнице органа власти од кога је информација тражена односно даном упућивања електронске поште (члан 16. став 1); ако орган власти није у могућности, из оправданих разлога, да у року из става 1. овог члана обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који

3 Решењем Повереника је обустављен поступак по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја који је поднео А. А., преко пуномоћника Б. Б., јер није поступио по допису Повереника број: 073-06-799/2024-04/04 од 5. 3. 2024. године, што указује да странка нема интереса да учествује у поступку, односно да је одустала од захтева.

садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да, најкасније у року од седам дана од дана пријема уредног захтева, тражиоцу достави обавештење о разлозима због којих није у могућности да по захтеву поступи у року из става 1. овог члана и одреди накнадни рок, који не може бити дужи од 40 дана од дана пријема уредног захтева, у којем ће поступити по захтеву (члан 16. став 4); да ће орган власти заједно са обавештењем о томе да ће тражиоцу ставити на увид документ који садржи тражену информацију, односно издати му копију тог документа, саопштити тражиоцу време, место и начин на који ће му информација бити стављена на увид, износ нужних трошкова израде копије документа, а у случају да не располаже техничким средствима за израду копије, упознаће тражиоца са могућношћу да употребом своје опреме изради копију (члан 16. став 7); ако орган власти одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева и да то решење писмено образложи, као и да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења (члан 16. став 12); да је увид у документ који садржи тражену информацију бесплатан; копија документа који садржи тражену информацију издаје се уз обавезу тражиоца да плати накнаду нужних трошкова израде те копије, а у случају упућивања и трошкове упућивања; Влада прописује трошковник на основу кога орган обрачунава трошкове из претходног става; да су обавезе плаћања накнаде из става 2. овог члана ослобођени новинари, када копију документа захтевају ради обављања свог позива, удружења за заштиту људских права, када копију документа захтевају ради остваривања циљева удружења и сва лица када се тражена информација односи на угрожавање, односно заштиту здравља становништва и животне средине, осим у случајевима из члана 10. став 1. овог закона; Повереник прати праксу наплаћивања накнаде и ослобађања од накнаде и упућује препоруке органима власти ради уједначавања те праксе (члан 17); да се на поступак пред органом власти примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање првостепеног органа, осим ако је овим законом другачије одређено (члан 21).

Законом о општем управном поступку прописано је да се сматра да је странка одустала од захтева и ако њено понашање очигледно указује да више нема интереса да учествује у поступку (члан 98. став 2).

Уредбом о висини накнаде нужних трошкова за издавање копије докумената на којима се налазе информације од јавног значаја

(„Службени гласник РС“, број 8/2006) прописан износ нужних трошкова које плаћа тражилац информација за израду копије и упућивање копије докумената на коме се налази информација од јавног значаја, чији саставни део је Трошковник, којим је прописана обавеза тражиоца информације да пре издавања информација положи депозит у износу од 50% од износа нужних трошкова, уколико висина нужних трошкова за издавање копија докумената на којима се налазе информације од јавног значаја прелази износ од 500,00 динара. Према наведеном Трошковнику претварање једне стране документа из физичког у електронски облик је 30 динара.

Адвокат Б. Б. уредно је примио акт Повереника број: 073-06-799/2024-04/4 од 5. 3.2024. године, а којим му је наложено да је дужан да на име износа нужних трошкова достављања копија тражених докумената, односно информација, уплати износ од 51.750,00 динара, при чему је уредно упозорен на последице пропуштања. Међутим, Поверенику није достављен доказ да је уплаћен депозит у износу од 50% од износа нужних трошкова, у износу од 51.750,00 динара на рачун буџета Републике Србије број: 840-742328843-30, с позивом на број 97 53-015 у року од 8 дана од дана пријема наведеног акта.

Такође Повереник је од стране Министарства финансија, Управе за трезор, дана 14. 3. 2024. године обавештен да у периоду од 5. 3. 2024. до 13. 3. 2024. године нема евидентираних уплата у систему платног промета од стране А. А., као и његовог адвоката Б. Б. на рачун број 840-742328843-30 – накнада нужних трошкова за издавање копије докумената на којима се налазе информације од јавног значаја.

Имајући у виду да је Повереник благовремено у законом прописаном року обавестио подносиоца захтева да је у поседу тражених информација, да је њихов обим велики, односно да су садржане у 3.450 докумената, да износ нужних трошкова достављања копија тражених информација на начин како је то тражио подносилац захтева (електронским путем – претварање докумената из физичког у електронски облик) прелази износ од 500,00 динара, односно да износи 103.500,00 динара; да је Повереник у обавези да законито располаже јавним средствима, те да је уредно упозорио тражиоца информација на последице пропуштања уплате депозита, донета је одлука као у диспозитиву овог решења, у складу са одредбама члан 16. ст. 1, 4, 7. и 12, чл. 17. и 21. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а у вези са чланом 98. став 2. Закона о општем управном поступку. Наиме, из пасивног држања тражиоца информација, односно неспорно утврђене чињенице да није уплатио депозит за нужне трошкове израде копије тражених информација, Повереник је закључио да тражилац информација није заинтересован за исход поступка по предметном захтеву, односно да више нема интереса да учествује у

поступку, због чега се сматра да је странка одустала од захтева у смислу члана 98. став 2. Закона о општем управном поступку.

Број: 073-06-799/2024-04/7 од 18. марта 2024. године

1.9. ПРИМЕНА ЧЛАНА 16. СТАВ 3. ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

Не може се сматрати поступањем органа власти по предметном захтеву чињеница да је орган власти обавештењем од 21. 7. 2023. године позвао жалиоца да, у складу са одредбом члана 16. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, захтев прецизира или изврши увид у документе. Ово најпре из разлога што је орган власти пропустио да жалиоцу одреди рок за поступање по наведеном допису и упозори га на последице пропуштања. Осим тога, орган власти је био у обавези да поступак по захтеву спроведе до краја, односно да по захтеву поступи у смислу члана 16. став 1. или члана 16. став 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а што до дана израде овог решења није учинио.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац поднео 15. 7. 2023. године Јавном комуналном предузећу „Г“ у Н., захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражио достављање путем електронске поште на адресу: ...gmail.com, информација о исплаћеним дневницама за службени пут у земљи и иностранству током 2022. и 2023. године, и то: име и презиме запосленог или ангажованог лица, назив радног места, износ нето и бруто дневнице која му је исплаћена, датум исплате, релација реализованог службеног пута и копију извештаја са службеног пута.

Даље је увидом у списе предмета утврђено да је орган власти доставио жалиоцу обавештење од 21. 7. 2023. године, којим га је, између осталог, обавестио да су тражене информације садржане у „јаким великом“ броју појединачних докумената који се не чувају у електронској форми већ у папирном облику у великом броју регистратора и да због објективних разлога узрокованих изузетно великим бројем захтева за приступ информацијама од јавног значаја, као и малим бројем извршилаца који обављају послове у администрацији, орган

власти не може поступити по конкретном захтеву у прописаном року те да га позива да на основу члана 16. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, захтев прецизира или да непосредно оствари увид у комплетну оригиналну документацију након чега ће сам да одреди које су му копије докумената потребне, у ком смислу одређује термин за увид и разгледање документације за дан 27. 7. 2023. године у 8.00 часова у службеним просторијама ЈКП „Г“ Н. (...).

Такође је увидом у списе предмета утврђено да по захтеву жалиоца од 15. 7. 2023. године орган власти није поступио, што је био дужан да учини без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева те да га, у смислу члана 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, обавести да ли поседује информације тражене захтевом и да му, уколико исте поседује, упутити копије тих докумената, или да у супротном донесе решење о одбијању захтева, у смислу става 12. истог члана.

Имајући у виду да орган власти није поступио по захтеву жалиоца поднетом 15. 7. 2023. године, у складу са одредбама члана 16. став 1. или став 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да није оправдао разлоге непоступања по поднетом захтеву, односно како су наведени разлози неосновани, Повереник је у поступку по жалби, без мериторног одлучивања о наведеном захтеву, на основу члана 24. ст. 1. и 6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучио као у диспозитиву овог решења, нашавши да је жалба основана.

Број: 071-11-6632/2023-03 од 13. 11. 2023. године

1.10. ИДЕНТИЧАН ЗАХТЕВ ПОДНЕТ РАЗЛИЧИТИМ СЕКТОРИМА У ОКВИРУ ИСТОГ ОРГАНА ВЛАСТИ

Повереник је ценио чињеницу да је жалилац поднео органу власти захтеве насловљене на различите секторе тог органа, али је нашао да исто није од утицаја јер се захтев у смислу члана 15. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја може поднети само органу власти. Како је у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја орган власти министарство са свим својим секторима као унутрашњим организационим јединицама, то одговори сектора јесу одговори органа власти. Наиме, не може се сматрати да је орган власти ћутао по захтевима којима су тражене идентичне информације од различитих сектора (Сектор за финансијско управљање и контролу

и Сектор за управљање отпадом и отпадним водама), при чему је један сектор, и то Сектор за надзор и превентивно деловање доставио одговор.

Из образложења:

Као у ставу II диспозитива решења одлучено је из следећих разлога:

Чланом 24. став 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је, између осталог, да ако орган власти, након изјављене жалбе због непоступања по захтеву, а пре доношења одлуке по жалби, тражиоцу омогући приступ информацијама или по захтеву на други начин поступи, Повереник ће донети решење и обуставити поступак по жалби.

Имајући у виду да је жалилац дана 3. 4. 2023. године изјавио две жалбе Поверенику због непоступања Министарства заштите животне средине Републике Србије у Београду, и то: Сектора за финансијско управљање и контролу по захтеву поднетом поднетом 8. 3. 2023. године (жалба заведена у Служби Повереника под бројем 071-11-2289/2023-03) и Сектора за управљање отпадом и отпадним водама по његовом захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја поднетом 8. 3. 2023. године (жалба заведена у Служби Повереника под бројем 071-11-2302/2023-03), као и да је захтевима тражио исте информације, а да је орган власти након изјављене жалбе поступио по тим захтевима, тако што је жалиоцу доставио одговор од 26. 4. 2023. године, то је Повереник, крећући се у границама жалбених навода, у смислу цитиране одредбе члана 24. став 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја одлучио као у ставу II диспозитива овог решења⁴.

Повереник је ценио чињеницу да је жалилац поднео органу власти захтеве насловљене на различите секторе тог органа, али је нашао да исто није од утицаја јер се захтев у смислу члана 15. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја може поднети само органу власти. Како је у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја орган власти Министарство са свим својим секторима као унутрашњим организационим јединицама, то одговори сектора јесу одговори органа власти. Наиме, не може се сматрати да је орган власти ћутао по захтевима којима су тражене идентичне информације од различитих сектора (Сектор за финансијско управљање и контролу и Сектор за управљање отпадом

4 Решењем Повереника поступак по жалбама је обустављен, јер је првостепени орган након изјављених жалби поступио по захтеву тражиоца информација.

и отпадним водама), при чему је један сектор, и то Сектор за надзор и превентивно деловање доставио одговор. Ово из разлога што је Министарство заштите животне средине орган власти и орган власти је слободан да организује вршење послова и поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја који подразумева и то да одреди ко ће да поступа по захтевима. Чињеница да је један сектор Министарства, којем су поднети идентични захтеви којима су тражене идентичне информације и у којима је промењен само интерни број под којим адвокатска канцеларија преко којих су поднети захтеви исте заводи, поступио по захтеву не може се сматрати ћутањем органа по захтеву, јер сектори у Министарству заштите животне средине нису засебни органи власти већ је Министарство орган јавне власти. Чињеница да је жалилац, који има стручног заступника, тј. адвоката за заступање у овој управној ствари, поднео идентичан захтев већем броју унутрашњих организационих јединица, при чему је неспорно добио одговор једне организационе јединице не може ићи на штету јавног интереса (законитост и целисходност располагања јавним средствима), нити бити разлог обавезивања првостепеног органа да плати трошкове поступка, уз тврдњу да је орган ћутао по захтевима, јер је неспорно да је орган власти пружио одговор.

Законитост наведеног одговора Повереник ће ценити у поступцима по жалбама изјављеним против тог одговора.

Број: 071-11-2289/2023-03 од 16. 10. 2023. године

1.11. ТРОШКОВИ ИЗВРШЕЊА

Трошкови састава предлога за принудно извршење решење Повереника од стране адвоката не могу се подвести под трошкове извршења у смислу члана 196. став 5. Закона о општем управном поступку.

Из одговора на тужбу:

Тужбом за покретање и вођење управног спора поднетом Управном суду тужилац оспорава законитост става II решења туженог број: 071-04-5911/2023-03 од 4. 3. 2024. године, којим је одбијен, као неоснован, захтев А. А. из Б., за накнаду трошкова поступка управног извршења у укупном износу од 24.750,00 динара, док је ставом I диспозитива тог решења обустављен поступак извршења решења Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број: 071-01-499/2023-03 од 20. 2. 2023. године, који је покренут

по предлогу тражиоца А. А. из Б., ул. К. бр. ..., поднетом преко пуномоћника Б. Б., адвоката из Б., ул. К. М. бр. ...

Тужилац у тужби, између осталог, наводи: да је став туженог неправилан и супротан одредби члана 84. Закона о општем управном поступку, као и одредби члана 85, те чл. 49. и 196. став 5. Закона о општем управном поступку, а све у ситуацији када је тужилац у поступку пред туженим органом имао ангажованог пуномоћника из реда адвоката и радње тужиоца су биле основане и оправдане, односно нужне у потпуности; да је одредбом члана 196. став 5. Закона о општем управном поступку прописано да трошкове извршења сноси извршеник, о чему се по завршетку извршења доноси допунско решење, а да се, супротно томе, тужени у побијаном решењу позива на одредбу члана 87. став 2. ЗУП а у вези члана 23. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, која одредба се и не односи на трошкове управног извршења, већ се тиче трошкова поступка о којима се одлучује решењем о управној ствари; да је управна ствар раније окончана пред туженим органом, као другостепеним, те да није реч о решавању управне ствари, него о посебном поступку – управном извршењу, као и да тужени не прави дистинкцију између трошкова управног извршења и трошкова управне ствари – другостепеног поступка, јер нису ни потраживани трошкови управне ствари из којих разлога нема места примени одредбе члана 87. став 2. Закона о општем управном поступку, додајући да се на поступак управног извршења примењује искључиво одредба члана 196. став 5. истог закона.

Тужени оспорава наводе изнете у тужби из разлога наведених у образложењу утуженог решења и посебно истиче следеће:

Чланом 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ бр. 18/16, 95/2018 – *ауђенџично шумачење* и 2/2023 – одлука УС), прописано је да управни поступак јесте скуп правила која државни органи и организације, органи и организације покрајинске аутономије и органи и организације јединица локалне самоуправе, установе, јавна предузећа, посебни органи преко којих се остварује регулаторна функција и правна и физичка лица којима су поверена јавна овлашћења (у даљем тексту: органи) примењују када поступају у управним стварима. Сходно оваквој дефиницији управног поступка, јасно произилази да се управни поступак своди на: 1. ток предузимања различитих управних активности (нормативних и ненормативних); 2. спровођење у живот управних аката, њихово извршење; 3. управноправну проверу њихових правилности. Самим тим, имајући у виду да чланови 84–89. спадају у главу V „Трошкови поступка“ цитираног закона, јасно произилази да има места примени члана 87. наведеног

закона у поступку управног извршења, јер поступак извршења управних аката јесте управни поступак. Стога су неосновани наводи туженог да се наведена одредба не односи на трошкове управног извршења, већ се тиче трошкова поступка о којима се одлучује решењем о управној ствари.

Даље, тужени оспорава тужбене наводе да се на поступак управног извршења примењује искључиво одредба члана 196. став 5. Закона о општем управном поступку. Наиме, чланом 196. став 2. наведеног закона прописано је да решење о извршењу садржи утврђење о томе када је решење постало извршно, време, место и начин извршења и налог тражиоцу извршења да унапред положи одређену суму новца за покривање трошкова извршења, док је ставом 5. овог члана прописано да трошкове извршења сноси извршеник, о чему се по завршетку извршења доноси допунско решење. Наведене одредбе указују да тражилац извршења, пре самог спровођења извршења, полаже потребна финансијска средства како би било могуће да се спроведе извршење (став 2), док се, по завршетку поступка, тражиоцу извршења надокнађују трошкови поступка извршења на основу допунског решења, којим се одређује износ трошкова поступка и обавеза извршеника да их сноси. Цитиране одредбе примењују се у случају када је могуће извршење преко других лица, у смислу члана 197. Закона о општем управном поступку, при чему орган који спроводи извршење исплаћује те трошкове лицу које је обавило тражену радњу, а затим допунским решењем обавезује извршеника да плати настале трошкове извршења. Тумачењем наведених одредби долази се до јасног закључка да у поступку управног извршења решења Повереника нема места примени члана 196. став 5. наведеног закона, као што се у тужби наводи, посебно имајући у виду да у поступку остварења права на приступ информацијама од јавног значаја обавезу првостепеног органа не може да испуни друго лице, већ само орган власти коме се тражилац и обратио, из којих разлога се извршење решења Повереника и спроводи посредном принудом то јест изрицањем новчаних казни, односно евентуално непосредном принудом, у смислу чл. 28. и 28а Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Самим тим, нејасни су и наводи тужиоца да тужени не прави дистинкцију између трошкова управног извршења и трошкова управне ствари – другостепеног поступка, имајући у виду да се трошкови састава предлога за извршење решење Повереника, од стране адвоката, ни на који начин не би могли подвести под трошкове извршења у смислу члана 196. став 5. Закона о општем управном поступку.

1.12. ТВОРАЦ ДОКУМЕНТА У КОМ СУ САДРЖАНЕ ТРАЖЕНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Са аспекта примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја битно је да ли је орган власти од кога су информације затражене дошао у посед тих информација, односно докумената, вршећи послове из своје надлежности, при чему је ирелевантно да ли је сам орган јавне власти творац тражених докумената или је то неки други правни субјекат.

Из образложења:

Имајући у виду садржину предметног захтева жалиоца, у делу којим су тражене информације наведене у тачкама 3, 4, 5. и 6. захтева, наводе жалбе и одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним актом жалиоцу ускратио приступ траженим информацијама, у наведеном делу, а да претходно, у смислу цитиране одредбе члана 102. став 1. Закона о општем управном поступку, није утврдио све чињенице од значаја за одлучивање у овој управној ствари.

Ово из разлога што првостепени орган приликом одлучивања није имао у виду чињеницу да је са аспекта Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и остваривања права утврђених овим законом битно да ли орган власти располаже траженим информацијама у документима који су у његовом поседу, док је ирелевантна чињеница да ли је творац тих докумената сам орган од кога су информације затражене или неки други орган власти, односно неки трећи субјект. Оно што јесте битно јесте да ли су тражене информације настале у раду или у вези са радом органа власти коме је захтев поднет. То практично, са аспекта примене Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, значи да је битно да ли је орган власти од кога су информације затражене дошао у посед тих информација односно докумената вршећи послове из своје надлежности, при чему је ирелевантно да ли је сам орган јавне власти творац тражених докумената или је то неки други правни субјект. У том смислу нејасни су наводи првостепеног органа из ожалбеног акта и из одговора на жалбу, тј. из њих се не може закључити да ли првостепени орган ускраћује приступ траженим информацијама из разлога што тражене информације нису настале у његовом раду, тј. он није творац тражених докумената или уопште не поседује тражене информације.

Дакле, по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја првостепени орган је дужан да поступи, односно одлучи у

складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, односно да у складу са одредбама члана 16. тог закона, обавести тражиоца информација да ли поседује тражене информације и достави копије докумената који садрже те информације, уколико тражене информације поседује, односно захтев одбије уколико нађе да постоје разлози за ускраћивање права приступа траженим информацијама, предвиђени одредбама чл. 9–14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а у вези са одредбама члана 8. истог закона.

Број: 071-11-9433/2022-03 од 7. 12. 2023. године

1.13. ЈМБГ ФИЗИЧКОГ ЛИЦА У ЗАХТЕВУ ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

ЈМБГ није обавезан елемент захтева за приступ информацијама и орган власти не може условљавати поступање по захтеву достављањем тог податка тражиоца.

Из одговора Повереника:

Овлашћено лице за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја Општинске управе Општине Ириг се обратило Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности дописом у ком је указало то да та управа има обавезу да уведе е-писарницу, која за формирање предмета захтева уписивање ЈМБГ физичког лица које је упутило захтев, али да тражиоци информација у својим захтевима „не прилажу“ ЈМБГ, нити то чине након њиховог дописа, због чега, како су навели, нису у могућности да формирају предмет, нити да у законском року одговоре на захтев, па је од Повереника затражено мишљење о томе како решити тај проблем.

У одговору Повереника је наведено да је одредбама члана 15. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја утврђено које елементе мора да садржи захтев за приступ информацијама од јавног значаја. С обзиром на то да ЈМБГ није обавезан елемент захтева, орган власти не може условљавати поступање по захтеву достављањем тог податка тражиоца.

Имајући у виду изнето, као и чињеницу да је текст Уредбе о канцеларијском пословању органа државне управе, коју је донела Влада, а која се примењује и на органе јединице локалне самоуправе, Влади предложило Министарство за државну управу и локалну самоуправу,

и да је то министарство надлежно за обављање послова државне управе који се односе на усмеравање и подршку јединицама локалне самоуправе у обезбеђивању законитости и ефикасности рада, поводом навода садржаних у достављеној електронској поруци Управа се може обратити том министарству.

Број: 073-01-1308/2024-02 од 8. 4. 2024. године

2. ДА ЛИ ЈЕ ОРГАН ВЛАСТИ

2.1. ДЕЧИЈИ КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНО-РЕКРЕАТИВНИ ЦЕНТАР НИШ У НИШУ

Жалба изјављена против Дечијег културно-образовно-рекреативног центра Ниш није дозвољена, јер оснивач тог центра, тј. Скупштина града Ниша није дала сагласност на Статут Установе Дечији културно-образовно-рекреативни центар Ниш, због чега та установа није регистрована код Привредног суда у Нишу, нити је уписана у регистар установа културе који води Агенција за привредне регистре.

Из образложења:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалиља дана 4. 9. 2023. године поднела Дечијем културно-образовно-рекреативном центру Ниш у Нишу захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражила информације у вези са укупним расходима предузећа на име исплаћених зарада запослених и накнада за превоз и службени пут запослених током 2021. године.

Увидом у Одлуку о оснивању установе Дечији културно-образовно-рекреативни центар Ниш број 06-1087/2022-11-02 од 15. 12. 2022. године („Службени лист града Ниша“, број 131/22) утврђено је да је основана Установа Дечији културно-образовно-рекреативни центар Ниш, спајањем установа Дечије одмаралиште „Дивљана“ Ниш и Дечији културни центар Ниш (члан 1). Чланом 19. Одлуке прописано је да ВД директора установе има обавезу да у року од 30 дана изврши упис Установе у регистар установа који води одговарајући државни орган, а чланом 21. да даном уписа Установе Дечији културно-образовно-рекреативни центар Ниш престају да постоје Дечије одмаралиште „Дивљана“ Ниш и Дечији културни центар Ниш. Чланом 4. Одлуке о изменама и допуни Одлуке о оснивању Установе Дечији културно-образовно-рекреативни центар Ниш број 06-1157/2022-9-02 од 28. 12. 2022. године („Службени лист града Ниша“, број 139/22) прописано је, између осталог, да лице из члана 18. ове одлуке има обавезу да у року од 60 дана изврши упис Установе у регистар установа који води одговарајући државни орган.

Увидом у регистар установа културе који води Агенција за привредне регистре као поверени посао, утврђено је да у исти није уписан Дечији културно-образовно-рекреативни центар Ниш.

Даље је увидом у списе предмета број: 071-11-8649/2023-03, који се у Служби Повереника води поводом жалбе изјављене против Дечијег културно-образовно-рекреативног центра Ниш, утврђено да је жалилац у тој управној ствари примио одговор којим је, између осталог,

обавештен да од стране оснивача Скупштине града Ниша није усвојен, односно није дата сагласност на Статут Установе Дечији културно-образовно-рекреативни центар Ниш, тако да иста није регистрована код Привредног суда у Нишу. Такође је увидом у списе тог предмета утврђено да је на захтев Повереника Привредни суд у Нишу дописом од 22. 12. 2023. године обавестио Повереника: да Установа Дечији културно-образовно-рекреативни центар Ниш није уписана у регистар установа који се води код Привредног суда у Нишу; да је суду дана 5. 12. 2023. године поднета пријава за упис оснивања Установе, након чега је предлагачу наложено да уреди поднету пријаву и да је поступак у току.

Чланом 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је орган власти, у смислу истог закона: 1) орган Републике Србије; 2) орган аутономне покрајине; 3) орган општине, града, градске општине и града Београда; 4) јавно предузеће, установа, организација и друго правно лице, које је основано прописом или одлуком органа из тач. 1) до 3) овог става; 5) привредно друштво чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, односно један или више органа власти из тач. 1) до 4) овог става са 50% или више акција или удела у збиру односно са више од половине чланова органа управљања; 6) привредно друштво чији је оснивач или члан један или више органа власти из тач. 1) до 5) овог става са 50% или више акција или удела у збиру; 7) правно лице чији је оснивач привредно друштво из тач. 5) или 6) овог става; 8) правно лице или предузетник који обавља делатности од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, у односу на информације које су у вези са обављањем тих делатности; 9) правно или физичко лице које има јавна овлашћења, у односу на информације које су у вези са вршењем тих овлашћења; 10) правно лице које је у години на коју се односе тражене информације остварило више од 50% прихода од једног или више органа власти из тач. 1) до 7) овог става, у односу на информације које су у вези са активношћу која се финансира тим приходима, изузев цркве и верске заједнице.

Чланом 22. став 1. наведеног Закона прописано је да тражилац може изјавити жалбу Поверенику против органа власти, у случајевима предвиђеним тач. 1–6. тог става.

Чланом 24. став 3. истог Закона прописано је да Повереник одбацује жалбу која је недопуштена, неблаговремена и изјављена од стране неовлашћеног лица.

Имајући у виду да је у конкретном случају жалба изјављена против субјекта који на дан подношења захтева и жалбе није био регистрован, односно није постојао као орган јавне власти из цитиране одредбе члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног

значаја, то је Повереник нашао да жалба против Дечијег културно-образовно-рекреативног центра Ниш у Нишу није допуштена, па је са изложеног, на основу члана 23. и члана 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 167. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу II диспозитива овог решења⁵.

Број: 071-13-3741-1/2024-03 од 8. 3. 2024. године

2.2. ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ КАО ОРГАН ВЛАСТИ

У члану 2. Статута Електротехничког факултета Универзитета у Београду стоји да је тај факултет основан 21. 6. 1948. године решењем Владе Народне Републике Србије број 388, из чега произилази да је Електротехнички факултет Универзитета у Београду установа која је основана одлуком органа Републике Србије, због чега је тај факултет орган власти по основу члана 3. тачка 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Сходно наведеном, Електротехнички факултет Универзитета у Београду не може бити ослобођен од обавеза поступања по члану 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у смислу става 14. истог члана.

Из образложења:

А. А. из Б., као тражилац информација, изјавио је 18. 4. 2023. године жалбу Поверенику, уређену дана 21. 4. 2023. године, против одговора Електротехничког факултета Универзитета у Београду број .../... од 26. 12. 2022. године, због недобијања тражених информација по његовом захтеву за приступ информацијама од јавног значаја поднетом 12. 12. 2022. године. У жалби је, између осталог, навео да постоји основана сумња да су као учесници пројекта „Унапређење наставе физике за студенте електротехнике (ЕТФизика)“, који пројекат је одобрен у оквиру програмске активности „Развој високог образовања 2021/2022“, који је расписало Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, изостављени поједини наставници Електротехничког факултета Београд на предмету Физика 2 (др Б. Б., редовни професор и др В. В. доцент), чиме је Министарство погрешно информисано о учесницима пројекта, а њима ускраћено право да буду

5 Жалба је одбачена као недопуштена.

финансирани од стране Министарства и да унапређују своје делове предмета. У прилогу је доставио копије предметног захтева и ожалбоног одговора.

Поступајући по жалби Повереник је дописом од 25. 4. 2023. године доставио исту на изјашњење Електротехничком факултету Универзитета у Београду, као органу власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

У одговору на жалбу од 8. 5. 2023. године, орган власти је, између осталог, навео: да је само и искључиво из добре намере и колегијалног односа доставио тражиоцу предметни одговор, а имајући у виду чињенично стање и одредбу члана 16. став 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; да, у конкретном случају, информације које тражилац захтева не представљају информације ЕТФ-а већ информације органа који је финансирао предметни пројекат односно Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије; да ЕТФ представља орган из члана 3. став 1. тачка 10) Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, и информације наведене у захтеву је већ доставио Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, као органу који је финансирао целокупни пројекат у вези са којим су тражене информације и настале, као и да је све наведено неспорно и за тражиоца информација јер и сам у захтеву наводи да су информације које тражи достављене, од стране ЕТФ-а, Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Предложио је да Повереник одбаци жалбу као недопуштену, односно одбије као неосновану, као и да, ако оцени да је то целисходно, жалиоца упуту да свој захтев усмери на Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, као орган који је финансирао пројекат и коме су информације и достављене.

Поднеском од 8. 11. 2023. године, жалилац је ургирао за доношење одлуке у овој управној ствари.

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац дана 12. 12. 2022. године поднео Електротехничком факултету Универзитета у Београду захтев за приступ информацијама од јавног значаја којим је тражио да лично преузме копије докумената у којима су садржане информације ближе наведене у ставу I диспозитива овог решења.

Даље је, увидом у списе предмета, утврђено да је орган власти жалиоцу доставио одговор број 1788/2 од 26. 12. 2022. године, у коме је навео да је на основу одредбе члана 16. став 14, а у вези са одредбом члана 3. тачка 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Универзитет у Београду – Електротехнички факултет

ослобођен обавезе поступања по његовом захтеву за приступ информацијама од јавног значаја број 1788 од 12. 12. 2022. године.

(...)

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио информације ближе наведене у ставу I диспозитива овог решења, садржину одговора који је жалиоцу достављен од стране органа власти, наводе жалбе и одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да орган власти, без обзира на достављени одговор број .../... од 26. 12. 2022. године, није поступио по захтеву жалиоца у складу са цитираним одредбама члана 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, јер нити је жалиоца обавестио да ли поседује тражене информације које се односе на конкурсну документацију везану за пројекат „Унапређење наставе физике за студенте електротехнике (ЕТФизика)“, нити га је, уколико исте поседује, позвао да лично преузме копије тражених докумената тј. пријавни формулар, биографију учесника, изјаву о сагласности учесника, логичку матрицу и предлог буџета пројекта, нити је донео решење о одбијању поднетог захтева. Како орган власти није оправдао разлоге непоступања по предметном захтеву, односно како су наведени разлози неосновани, Повереник је на основу члана 23. и члана 24. ст. 1. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 173. став 2. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I диспозитива овог решења, наставши да је жалба основана, односно да је неспорно право жалиоца на наведене информације у смислу цитираног члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и да нема сметњи да му се оне учине доступним, уколико их Електротехнички факултет Универзитета у Београду поседује, на начин како је то наложено ставом I диспозитива овог решења, а што је у складу са одредбом члана 12. Закона која предвиђа могућност издвајања тражене информације од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган власти није дужан тражиоцу да омогући приступ, јер би се њиховом доступношћу повредило право на приватност и заштиту података о личности лица на која се односе.

Навод органа власти из одговора од 26. 12. 2022. године, који је поновио и у одговору на жалбу, да тај факултет представља орган из члана 3. став 1. тачка 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, и да је, у том смислу, сходно члану 16. став 14. истог закона ослобођен од поступања по захтеву жалиоца, није могао утицати на другачију одлуку у овој управној ствари. Ово стога што је чланом 2. Статута Електротехничког факултета Универзитета у Београду наведено да је тај факултет основан 21. 6.1948. године решењем Владе Народне Републике Србије број 388, из чега произилази да је Електротехнички факултет Универзитета у Београду установа која

је основана одлуком органа Републике Србије, због чега је тај факултет, најпре, по основу члана 3. тачка 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, орган власти. Сходно наведеном, Електротехнички факултет Универзитета у Београду не може бити ослобођен од обавеза поступања по члану 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у смислу става 14. истог члана.

Такође, навод органа власти из одговора на жалбу да Повереник упути жалиоца да свој захтев усмери на Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије није могао бити уважен, с обзиром на то да је чланом 19. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано да када орган власти не поседује документ који садржи тражену информацију, проследиће захтев Поверенику и обавестити Повереника и тражиоца о томе у чијем поседу се, према његовом сазнању, документ налази, а, у конкретном случају, Електротехнички факултет Универзитета у Београду се ни на који начин није изјаснио да ли је у поседу тражених докумената. Наиме, само у случају када не поседује документ који садржи тражену информацију, о чему је орган власти дужан да се изричито изјасни, а што није учињено у конкретном случају, орган власти сходно члану 19. истог Закона, прослеђује захтев и то Поверенику и обавештава Повереника и тражиоца о томе у чијем се поседу, по његовом знању, документ налази, а Повереник, у складу са чланом 20. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, доставља захтев органу власти који тражене информације поседује или упућује тражиоца на орган у чијем поседу се налази тражена информација. Осим тога, тражилац има право да се обрати захтевом оном органу који би, према његовом сазнању, могао располагати траженим информацијама.

Број: 071-11-2510/2023-03 од 14. 11. 2023. године

2.3. ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПУТЕВЕ КРАГУЈЕВАЦ Д. О. О. У КРАГУЈЕВЦУ

Предузеће за путеве Крагујевац д. о. о. у Крагујевцу је орган јавне власти у смислу члана 3. тачка 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, јер обавља комуналну делатност као делатност од општег интереса, тј. послове одржавања државних путева на основу Уговора о обављању радова на одржавању и заштити магистралних и регионалних путева бр. 344-01-265 од 31. 3. 1992. године закљученог између Министарства саобраћаја и веза – Дирекција за путеве из Београда (сада Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре) и

Сложеног предузећа „Србијапут“ из Београда (сада Јавно предузеће „Путеви Србије“), са удруженим чланицама, међу којима је и поменуто предузеће.

Ово предузеће је такође орган власти и у смислу члана 3. тачка 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, јер обављајући послове одржавања регионалних и магистралних путева, за управљача државних путева – Јавно предузеће „Путеви Србије“, за које послове, по основу наведеног Уговора од 31. 3. 1992. године, сваке године остварује више од 50% прихода од управљача државног пута.

Међутим, како се тражене информације односе на зараде за послених и исте се не могу довести у везу са делатношћу од општег интереса, односно активностима за које је предузеће финансирано са више од 50% од стране управљача јавног пута, поменуто предузеће нема обавезу да тражиоцу омогући приступ тим информацијама.

Из образложења:

А. А. из Л. поднео је Предузећу за путеве Крагујевац д. о. о. у Крагујевцу дана 31. 10. 2023. године захтев за приступ информацијама од јавног значаја којим је тражио информације о пет (5) највиших зарада нето и бруто које су исплаћене за месец јануар 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023. године и то: име и презиме запосленог, назив радног места, нето зарада, бруто зарада, месец и година исплате.

Поступајући по наведеном захтеву Предузеће за путеве Крагујевац д. о. о. у Крагујевцу је у свом акту од 01. 11. 2023. године навело да је ослобођено од поступања по члану 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, сходно члану 16. став 14. Закона и да се тражене информације не односе на активности које се финансирају приходима оствареним од једног или више органа власти, услед чега је одбило захтев тражиоца за приступ информацијама од јавног значаја. Наиме, иако ожалбени акт не садржи све обавезне елементе решења прописане чланом 141. став 1. Закона о општем управном поступку, он се може сматрати одлуком садржаном у акту из разлога што је првостепени орган дао разлоге и образложење због чега сматра да предметни захтев треба одбити.

(...)

Поступајући по жалби, Повереник је дописом од 27. 12. 2023. године, исту доставио на изјашњење Предузећу за путеве Крагујевац д. о. о. у Крагујевцу, као првостепеном органу у смислу одредаба члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи да је на званичној интернет презентацији Предузећа

<https://www.pzpkragujevac.rs/delatnost/> наведено, између осталог, да се исто бави изградњом, реконструкцијом и одржавањем аутопутева, магистралних, регионалних и локалних путева, градских саобраћајница, аеродромских pista, тунела, спортских терена и осталих објеката нискоградње, као и да је у Одлуци о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу од 28. 9. 2020. године (објављеној на званичној интернет презентацији Агенције за привредне регистре) наведено да је претежна делатност друштва: 42.11 Изградња путева и аутопутева, те да је, имајући у виду наведено, потребно да се у остављеном року изјасни на наводе жалбе, као и да Повереника обавести о томе да ли Предузеће, у периоду за који су информације тражене, представља орган јавне власти у смислу члана 3. тачка 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, односно да ли је делатност Предузећа обухваћена наведеним законским одредбама тј. да ли иста спада у делатност од општег интереса, као и да о томе достави одговарајуће доказе (уговор којим се поверавају делатности од општег интереса и сл. односно, уколико исти поседује, уговор којим му је надлежни орган поверио обављање делатности управљања јавним путевима, односно уговор којим му је од стране надлежног органа поверено одржавање градских саобраћајница).

На наводе предметне жалбе орган власти је Поверенику, преко пуномоћника Б. Б., адвоката из К., доставио одговор од 15. 1. 2024. године и допуну одговора од 30. 1. 2024. године, у којима је навео, између осталог, да Предузеће за путеве Крагујевац д. о. о. не поседује, нити је закључило било какав уговор којим му се поверава делатност управљања јавним путевима, те није управљач ниједног пута; да не поседује, нити има закључен никакав уговор којим му је од стране било ког надлежног органа поверено одржавање градских саобраћајница; да Предузеће обавља послове одржавања регионалних и магистралних путева за управљача државних путева – ЈП „Путеви Србије“ Београд, по основу Уговора о обављању радова на одржавању и заштити магистралних и регионалних путева од 31. 3. 1992. године и да би се могло закључити да исто јесте орган власти у смислу члана 3. тачке 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; да је у одговору на захтев наведено да је Предузеће ослобођено од поступања по члану 16. наведеног Закона, сходно члану 16. став 14. Закона, управо из разлога што по основу напред наведеног уговора сваке године оствари више од 50% прихода од управљача државних путева – ЈП „Путеви Србије“ Београд, као и да не остварује целокупан приход само од наведеног органа власти. (...).

Дописом Службе Повереника 071-11-16691/2023-03 од 27. 12. 2023. године од Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије у Београду затражено је да, у остављеном

року, између осталог, обавести Повереника да ли изградња, реконструкција и одржавање аутопутева и градских саобраћајница представља делатност од општег интереса у смислу Закона о јавним путевима и Закона о комуналним делатностима, те да ли је Предузећу за путеве Крагујевац у Крагујевцу, са седиштем у улици Танаска Рајића бр. 16, почев од 2019. године, поверено управљање јавним путевима или обављање неке друге делатности од општег интереса и уколико јесте, да Поверенику достави доказ о томе.

По наведеном допису Повереника Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије у Београду је, између осталог, обавестило Повереника да је чланом 8. став 1. Закона о комуналним делатностима прописана обавеза јединица локалне самоуправе да до краја фебруара текуће године доставе Министарству извештај у вези са обављањем комуналне делатности у претходној години, као и да је увидом у вишегодишње податке о вршиоцима комуналне делатности одржавања улица и путева, Град Крагујевац поменуто комуналну делатност поверио ЈКП „Шумадија“ Крагујевац.

Дописом Службе Повереника 071-11-16691/2023-03 од 27. 12. 2023. године од Јавног предузећа „Путеви Србије“, а имајући у виду да је на званичној интернет презентацији Предузећа <https://www.pzprkragujevac.rs/delatnost/> наведено, између осталог, да се исто бави изградњом, реконструкцијом и одржавањем аутопутева, магистралних, регионалних и локалних путева, градских саобраћајница, аеродромских писта, тунела, спортских терена и осталих објеката нискоградње, као и да је у Одлуци о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу од 28. 9. 2020. године (објављеној на званичној интернет презентацији Агенције за привредне регистре) наведено да је претежна делатност друштва: 42.11 Изградња путева и аутопутева, у смислу члана 3. тачка 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, затражено је да, у остављеном року, Повереника обавести да ли изградња, реконструкција и одржавање аутопутева и градских саобраћајница представља делатност од општег интереса у смислу одредаба Закона о јавним путевима и Закона о комуналним делатностима, те да ли је Предузећу за путеве Крагујевац у Крагујевцу, почев од 2019. године, поверено управљање јавним путевима или обављање неке друге делатности од општег интереса и уколико јесте, да Поверенику достави доказ о томе.

Поступајући по наведеном допису Повереника, Јавно предузеће „Путеви Србије“ је у свом допису број 953-1274/24-1 од 16. 1. 2024. године навело да: ПЗП „Крагујевац“ обавља послове одржавања и заштите државних путева I и II реда, у складу са Законом о путевима Републике Србије, на основу уговора из 1992. године и свих анекса; да је управљач државних путева ЈП „Путеви Србије“, а управљање јавним

путевима је делатност од општег интереса по члану 9. Закона о путевима. У прилогу је доставио копију наведеног уговора са свим анексима.

Увидом у Уговор о обављању радова на одржавању и заштити магистралних и регионалних путева бр. 344-01-265 од 31. 3. 1992. године утврђено је да је исти закључен између Министарства саобраћаја и веза – Дирекција за путеве из Београда (сада Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре) и Сложеног предузећа „Србијапут“ из Београда (сада Јавно предузеће „Путеви Србије“), са удруженим члановима, међу којима је и Предузеће за путеве „Крагујевац“ из Крагујевца; да је чланом 1. прописано, између осталог, да наручилац тим уговором уступа радове на одржавању и заштити магистралних и регионалних путева на територији Републике Србије, извођачима радова, потписницима тог уговора, а који су одржали путеве до 31. 3. 1992. године, као и да се извођачи радова обавезују да обављају радове на одржавању путева, који су им уступљени на одржавање тим уговором и штите их и сагласни су да обезбеде трајно и непрекидно квалитетно одржавање и заштиту путева и омогуће безбедно и не-сметано одвијање саобраћаја на њима, у оквиру Програма радова и месечним оперативним плановима. Увидом у анекс бр. X поменутог уговора, број 454-01-538 од 14. 4. 2006. године, утврђено је да је у члану 1. наведено да се продужава важност Уговора о обављању радова на одржавању и заштити магистралних и регионалних путева број 344-01-265 од 31. 3. 1992. године, закљученог између Републичке дирекције за путеве и предузећа која одржавају магистралне и регионалне путеве на територији Републике Србије тако да се члан 16. став 1. наведеног уговора мења и гласи: Уговорне стране су се споразумеле да се продужи важност овог Уговора до закључења уговора о јавним набавкама услуга – одржавања јавних путева на територији Републике Србије, након спроведеног поступка за доделу уговора о јавним набавкама по Закону о јавним набавкама од стране Јавног предузећа „Путеви Србије“ и да је исти потписан од стране извођача, међу којима је и Предузеће за путеве „Крагујевац“ АД (сада Предузеће за путеве „Крагујевац“ д. о. о.).

Увидом у званичну интернет презентацију Предузећа <https://www.pzprkragujevac.rs/delatnost/> утврђено је да је на истој, између осталог, наведено да се поменуто Предузеће бави изградњом, реконструкцијом и одржавањем аутопутева, магистралних, регионалних и локалних путева, градских саобраћајница, аеродромских писта, тунела, спортских терена и осталих објеката нискоградње, а увидом у информације објављене на сајту Агенције за привредне регистре утврђено је да је претежна делатност Предузећа за путеве „Крагујевац“ д. о. о. у Крагујевцу – изградња путева и аутопутева.

(...)

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Чланом 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је орган власти, у смислу истог закона: 1) орган Републике Србије; 2) орган аутономне покрајине; 3) орган општине, града, градске општине и града Београда; 4) јавно предузеће, установа, организација и друго правно лице, које је основано прописом или одлуком органа из тач. 1) до 3) овог става; 5) привредно друштво чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, односно један или више органа власти из тач. 1) до 4) овог става са 50% или више акција или удела у збиру односно са више од половине чланова органа управљања; 6) привредно друштво чији је оснивач или члан један или више органа власти из тач. 1) до 5) овог става са 50% или више акција или удела у збиру; 7) правно лице чији је оснивач привредно друштво из тач. 5) или 6) овог става; 8) правно лице или предузетник који обавља делатности од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, у односу на информације које су у вези са обављањем тих делатности; 9) правно или физичко лице које има јавна овлашћења, у односу на информације које су у вези са вршењем тих овлашћења; 10) правно лице које је у години на коју се односе тражене информације остварило више од 50% прихода од једног или више органа власти из тач. 1) до 7) овог става, у односу на информације које су у вези са активношћу која се финансира тим приходима, изузев цркве и верске заједнице.

Законом о јавним предузећима („Службени гласник РС“ бр. 15/16, 88/19), између осталог, дефинисан је појам делатности од општег интереса којим је, у члану 2, прописано следеће: 1) делатности од општег интереса, у смислу овог закона, јесу делатности које су као такве одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима; (2) делатности у смислу става 1. овог члана јесу и комуналне делатности, као и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса; (3) у оквиру обављања делатности из става 1. овог члана из области енергетике пружају се услуге од општег економског интереса.

Законом о комуналним делатностима („Службени гласник“ РС бр. 88/11, 104/16, 95/18) у члану 2. став 3. тачка 10. прописано је да је комунална делатност одржавање улица и путева, а чланом 3. став 1. тачка 10. истог закона прописано је да одржавање улица и путева у

градовима и другим насељима јесте извођење радова којима се обезбеђује несметано и безбедно одвијање саобраћаја и чува и унапређује употребна вредност улица, путева, тргова, платоа и сл.

Ради потпуног утврђивања правног статуса привредног субјекта против кога је изјављена предметна жалба, тј. Предузећа за путеве „Крагујевац“ д. о. о. у Крагујевцу, Повереник је извршио увид у документа објављена на званичној интернет презентацији Агенције за привредне регистре Републике Србије у Београду и најпре утврдио да је Привредно друштво Euro road transit d.o.o. Београд, Раковица, једини члан друштва и власник 100% оснивачког капитала наведеног Предузећа; да је власник Привредног друштва Euro road transit d.o.o. Београд са уделом од 100% – Д. П., као физичко лице, као и да је Б. К. – Специјални транспорти д. о. о. Предузеће за транспортне услуге у друмском саобраћају, производне и трговинске делатности Београд оснивач Предузећа за путеве Крагујевац д. о. о. у Крагујевцу и тадашњи власник 100% оснивачког капитала, због чега се наведено привредно друштво не може сматрати органом власти у смислу цитираних одредаба члана 3. тач. 4, 5, 6. и 7. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Полазећи од наведених законских одредаба, као и чињенице да Предузеће за путеве „Крагујевац“ д. о. о. у Крагујевцу, између осталог, обавља послове одржавања државних путева на основу Уговора о обављању радова на одржавању и заштити магистралних и регионалних путева бр. 344-01-265 од 31. 3. 1992. године закљученог између Министарства саобраћаја и веза – Дирекција за путеве из Београда (сада Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре) и Сложеног предузећа „Србијапут“ из Београда (сада Јавно предузеће „Путеви Србије“), са удруженим чланицама, међу којима је и поменуто Предузеће, то је неспорно да исто обавља комуналну делатност као делатност од општег интереса, те је Предузеће за путеве Крагујевац д. о. о. орган јавне власти у смислу члана 3. тачка 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Поред тога, имајући у виду да Предузеће за путеве Крагујевац д. о. о. у Крагујевцу, обавља послове одржавања регионалних и магистралних путева, за управљача државних путева – Јавно предузеће „Путеви Србије“, за које послове, по основу наведеног Уговора од 31. 3. 1992. године, сваке године оствари више од 50% прихода од управљача државног пута, како је то наведено у одговору на жалбу, то је такође неспорно да Предузеће за путеве Крагујевац д. о. о. јесте орган јавне власти и у смислу члана 3. тачка 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио да му се доставе информације о пет највиших бруто и нето зарада за одређени

период, наводе жалбе, одговора на жалбу и допуне истог, дописа ЈП „Путеви Србије“ од 16. 1. 2024. и Уговора од 31. 3. 1992. године, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је првостепени орган правилно поступио када је ожалбеним актом одбио поднети захтев, те да је жалба неоснована. Ово из разлога што иако Предузеће за путеве Крагујевац д. о. о. јесте орган јавне власти у смислу члана 3. тач. 8. и 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, с обзиром на то да Предузеће обавља комуналну делатност одржавања путева као делатност од општег интереса, као и да за обављање послова одржавања регионалних и магистралних путева за управљача државних путева – Јавно предузеће „Путеви Србије“, за сваку годину, од управљача државног пута оствари више од 50% прихода, тражене информације нису у вези са вршењем тих јавних овлашћења, нити су у вези са активностима која се финансира приходима оствареним од управљача државног пута. Ово стога што жалилац поднетим захтевом није тражио информације у вези са одржавањем регионалних и магистралних путева (информације у вези са прегледом и праћењем стања путева и објеката; местимичним поправљањем и обнављањем коловоза и труп пута; поправком потпорних и обложних зидова, тунела и других објеката на путу и сл.). Како се тражене информације односе на зараде запослених и исте се не могу довести у везу са делатношћу од општег интереса, односно активностима за које је Предузеће финансирано са више од 50% од стране управљача јавног пута, поменуто Предузеће нема обавезу да тражиоцу омогући приступ тим информацијама.

Број: 071-11-16691/2023-03 од 4. 3. 2024. године

2.4. ПРИВРЕДНО ДРУШТВО У ПРИНУДНОЈ ЛИКВИДАЦИЈИ БРИСАНО ИЗ РЕГИСТРА

Жалба изјављена против Привредног друштва за железничко угоститељство и туризам Желтурист д. о. о. Београд – у принудној ликвидацији је недопуштена, јер је увидом у Регистар привредних друштава Агенције за привредне регистре утврђено да је наведено правно лице престало да постоји, односно да на дан подношења предметног захтева није постојало као орган власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Из образложења:

У току поступка по жалби, Повереник је увидом у податке Регистра привредних друштава Агенције за привредне регистре за

Привредно друштво за железничко угоститељство и туризам Желтурист доо Београд – у принудној ликвидацији у Београду утврдио да је Решењем Агенције за привредне регистре број БДСЛ 7110/2020 од 10. 7. 2020. године наведено привредно друштво брисано из Регистра привредних субјеката, са образложењем да је Решењем регистратора БДСЛ 1335/2020 од 19. 2. 2020. године покренут поступак принудне ликвидације над привредним друштвом на основу члана 547. став 2. Закона о привредним друштвима, као и да је чланом 547б истог Закона прописано да након истека рока из члана 547. став 2. истог Закона, регистратор који води регистар привредних субјеката, у даљем року од 30 дана, по службеној дужности доноси акт о брисању друштва и брише друштво из регистра, у складу са Законом о регистрацији.

По разматрању жалбе донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Чланом 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је орган власти, у смислу истог закона: 1) орган Републике Србије; 2) орган аутономне покрајине; 3) орган општине, града, градске општине и града Београда; 4) јавно предузеће, установа, организација и друго правно лице, које је основано прописом или одлуком органа из тач. 1) до 3) овог става; 5) привредно друштво чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, односно један или више органа власти из тач. 1) до 4) овог става са 50% или више акција или удела у збиру односно са више од половине чланова органа управљања; 6) привредно друштво чији је оснивач или члан један или више органа власти из тач. 1) до 5) овог става са 50% или више акција или удела у збиру; 7) правно лице чији је оснивач привредно друштво из тач. 5) или 6) овог става; 8) правно лице или предузетник који обавља делатности од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, у односу на информације које су у вези са обављањем тих делатности; 9) правно или физичко лице које има јавна овлашћења, у односу на информације које су у вези са вршењем тих овлашћења; 10) правно лице које је у години на коју се односе тражене информације остварило више од 50% прихода од једног или више органа власти из тач. 1) до 7) овог става, у односу на информације које су у вези са активношћу која се финансира тим приходима, изузев цркве и верске заједнице.

Чланом 24. став 3. истог закона прописано је да Повереник одбацује жалбу која је недопуштена, неблаговремена и изјављена од стране неовлашћеног лица.

Чланом 8. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/2016 и 88/2019) прописано је да јавно предузеће стиче својство правног лица уписом у регистар у складу са законом којим се уређује правни положај и поступак регистрације привредних друштава.

Чланом 238. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021) прописано је да друштво престаје да постоји брисањем из регистра привредних субјеката по основу: 1) спроведеног поступка ликвидације или принудне ликвидације у складу са овим законом, 2) спроведеног поступка стечаја у складу са законом којим се уређује стечај и 3) статусне промене која има за последицу престанак друштва.

Имајући у виду да је, у конкретном случају, жалба изјављена због онемогућавања приступа информацијама од јавног значаја Привредног друштва за железничко угоститељство и туризам Желтурист доо Београд – у принудној ликвидацији у Београду, по предметном захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, а да је увидом у Регистар привредних друштава Агенције за привредне регистре наведено правно лице престало да постоји, односно да на дан подношења предметног захтева није постојало као орган власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, то је Повереник нашао да је у конкретном случају предметна жалба недопуштена, па је на основу члана 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја одлучио као у ставу I диспозитива овог решења⁶.

Број 071-11-10256/2023-03 од 28. 9. 2023. године

2.5. СТАТУС АУТОСАОБРАЋАЈНОГ ПРЕДУЗЕЋА КОЈЕ ОБАВЉА ГРАДСКИ И ПРИГРАДСКИ КОПНЕНИ ПРЕВОЗ ПУТНИКА

Тражене информације, које се односе на „информације о квалитету аутобуса превозника „С.“ који обављају јавни превоз у Н. (претежна делатност друштва је градски и приградски копнени превоз путника), односно информације о томе када се и зашто неко возило превозника „С.“ искључило из саобраћаја у периоду од 1. јануара 2022. године до 30. марта 2023. године“, јесу информације које су у вези са обављањем комуналних делатности поверених Законом о комуналним делатностима, те исто аутосаобраћајно предузеће јесте орган јавне власти у односу на тражене информације у смислу члана 3. тачка 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, односно правно лице које обавља делатности од општег интереса у односу на информације које су у вези са обављањем те делатности.

⁶ Жалба је одбачена као недопуштена.

Из образложења:

Чињеница да је Аутосаобраћајно предузеће „С.“ д. о. о. у Н. истакло да није орган јавне власти у смислу одредби члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, већ д. о. о. чији је једини власник А. А. који има и функцију директора наведеног предузећа није од утицаја на другачију одлуку у овој управној ствари. Ово из разлога што је чланом 3. тачка 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано да је орган јавне власти у смислу овог Закона правно лице или предузетник који обавља делатности од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, у односу на информације које су у вези са обављањем тих делатности. Чланом 2. Закона о јавним предузећима („Службени гласник РС“, бр. 15/2016, 88/2019 и 62/23) прописано је да делатности од општег интереса, у смислу овог закона, јесу делатности који су као такве одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивање и унапређивање добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљање отпадом и другим областима (став 1); делатности у смислу става 1. овог члана јесу и комуналне делатности, као и друге делатности одређене законом као делатности од општег интереса (став 2). Чланом 2. Закона о комуналним делатностима („Службени гласник РС“, бр. 88/2011, 104/2016 и 95/2018) прописано је да су комуналне делатности – делатности од општег интереса а између осталог то је градски и приградски превоз путника. Чланом 3. Закона о комуналним делатностима наведено је да је градски и приградски превоз путника превоз путника унутар насељених места или између насељених места која се налазе на територији јединице локалне самоуправе, који обухвата јавни линијски превоз аутобусом, тролејбусом, трамвајем, метроом, жичаром, путничким бродом, скелом и чамцем за привредне сврхе, као и обезбеђивање места за укрцавање и искрцавање путника (станица, стајалишта и плутајућих објеката за пристајање пловила која врше превоз путника у домаћој линијској пловидби и сл. као саобраћајних објеката који се користе у тим видовима превоза), док је чланом 9. Закона о комуналним делатностима прописано да се поверавање обављања комуналне делатности подразумева као временски орочено уговорно уређивање односа у вези са обављањем комуналне делатности или појединих послова из оквира комуналне делатности или појединих послова из оквира комуналне делатности између једне или

више јединица локалне самоуправе и вршиоца комуналне делатности, који за циљ има пружање комуналних услуга на територији једне или више јединица локалне самоуправе или на делу територије јединице локалне самоуправе.

Сходно наведеном, тражене информације, које се односе на „информације о кваровима аутобуса превозника „С.“ који обављају јавни превоз у Н. (претежна делатност друштва је градски и приградски копнени превоз путника), односно информације о томе када се и зашто неко возило превозника „С.“ искључило из саобраћаја у периоду од 1. јануара 2022. године до 30. марта 2023. године“, јесу информације које су у вези са обављањем комуналних делатности поверених Законом о комуналним делатностима, те исто аутосаобраћајно предузеће јесте орган јавне власти у односу на тражене информације у смислу члана 3. тачка 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, односно правно лице које обавља делатности од општег интереса у односу на информације које су у вези са обављањем те делатности.

Број: 071-11-2893/2023-03 од 17. 4. 2024. године

2.6. ВИРТУЕЛНИ ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ ПОЖЕГА

Чињеница да је жалилац у прилогу жалбе доставио извод из електронске поште из кога се види да је на адресу muzejprozega@gmail.com прослеђен захтев за приступ информацијама од јавног значаја није могао да утиче на другачију одлуку Повереника у овој управној ствари. Ово из разлога што је адреса muzejprozega@gmail.com на коју је захтев прослеђен, контакт адреса електронске поште наведена на сајту Виртуелног завичајног музеја Пожеге www.muzejprozega.rs, који није орган власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, већ сајт који је, како је наведено, покренут уз подршку Министарства културе Републике Србије са циљем да се сачува и јавности учини доступним прикупљени материјал, а пре свега да се истакне важност бриге о очувању културне баштине, да се настави рад на прикупљању, евидентирању и презентовању предмета везаних за историју пожешког краја, да се ради на дигиталном документовању архивске и фотографске грађе тог краја, да се промовише и афирмише свест о значају очувања баштине и архивске грађе једног краја и да се помоћу модерне технологије учине доступним путем наведеног сајта.

Из образложења:

А. А. из С., као тражилац информација, изјавио је преко пуномоћника Б. Б., адвоката из Н., дана 6. 11. 2023. године жалбу Поверенику због непоступања Завичајног музеја Пожега, по његовом захтеву за приступ информацијама од јавног значаја поднетом, како је навео, дана 16. 10. 2023. године, наводећи да је захтев поднет посредством званичне адресе за пријем електронске поште са интернет презентације органа јавне власти и Информатора о раду. Предложио је да Повереник уважи жалбу и наложи органу власти да му достави тражене информације и надокнади трошкове поступка према АТ. У прилогу је доставио копије предметног захтева и извод из електронске поште из кога се види да је исти дана 16. 10. 2023. године упућен на адресу muzejprozega@gmail.com, као и пуномоћје за заступање.

По пријему наведене жалбе, извршена је претрага службених и јавно доступних евиденција, у којима није пронађен податак да постоји „Завичајни музеј Пожега“. С тим у вези, а ради правилног утврђивања чињеничног стања, Повереник се дописом од 25. 12. 2023. године обратио Министарству културе Републике Србије, имајући у виду да је у смислу члана 3. став 1. тачка 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја значаја („Службени гласник РС“, бр.120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21), орган јавне власти јавно предузеће, установа, организација и друго правно лице, које је основано прописом или одлуком органа из тач. 1) до 3) овог става, као и да је чланом 24. став 2. Закона о музејској делатности („Службени гласник РС“, бр. 35/2021 и 96/2021) прописано да музеј може основати Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, као и друга правна и физичка лица и предузетници, а чланом 31. истог закона прописано, између осталог, да се музеји уписују у Евиденцију музеја Републике Србије, да Министарство културе води Евиденцију музеја, да је надлежни орган аутономне покрајине, односно орган јединице локалне самоуправе дужан да достави податке Министарству о установама које је основала аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, као и да су правна и физичка лица и предузетници дужни да доставе податке за упис у Евиденцију музеја Министарству у року од осам дана од оснивања музеја и затражио да га обавести о томе да ли су Министарству културе Републике Србије достављени подаци за упис „Завичајног музеја Пожега“ у Евиденцију музеја Републике Србије, као и ко је оснивач истог (орган јединице локалне самоуправе или правно, физичко лице односно предузетник).

Такође, Повереник се дописом од 25. 12. 2023. године обратио и Скупштини општине Пожега, имајући у виду наведене одредбе члана 3. став 1. тачка 4. Закона о слободном приступу информацијама од

јавног значаја значаја, члана 24. став 2. Закона о музејској делатности, као и члана 32. став 1. тачка 8. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон, 47/2018 и 111/2021 – др. закон) којим је прописано да Скупштина општине, у складу са законом оснива службе, јавна предузећа, установе и организације, утврђене статутом општине и врши надзор над њиховим радом и затражио да га обавести о томе да ли на територији општине Пожега постоји „Завичајни музеј Пожега“, ко је оснивач истог, као и уколико је оснивач Општина Пожега на основу ког прописано односно одлуке је основан.

Поступајући по наведеном допису Повереника Општинска управа општине Пожега је актом 01 број 038-38/23 од 29. 12. 2023. године обавестила Повереника да на територији општине Пожега не постоји „Завичајни музеј Пожега“, док је Министарство културе Републике Србије дописом број: 000026404 2024 11800 004 021 041 001 од 12. 1. 2024. године, обавестило да Министарству културе нису достављени подаци за упис „Завичајног музеја Пожега“ у Евиденцију музеја Републике Србије.

(...)

По разматрању жалбе донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Чланом 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је орган власти, у смислу истог закона: 1) орган Републике Србије; 2) орган аутономне покрајине; 3) орган општине, града, градске општине и града Београда; 4) јавно предузеће, установа, организација и друго правно лице, које је основано прописом или одлуком органа из тач. 1) до 3) овог става; 5) привредно друштво чији је оснивач или члан Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, односно један или више органа власти из тач. 1) до 4) овог става са 50% или више акција или удела у збиру односно са више од половине чланова органа управљања; 6) привредно друштво чији је оснивач или члан један или више органа власти из тач. 1) до 5) овог става са 50% или више акција или удела у збиру; 7) правно лице чији је оснивач привредно друштво из тач. 5) или 6) овог става; 8) правно лице или предузетник који обавља делатности од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, у односу на информације које су у вези са обављањем тих делатности; 9) правно или физичко лице које има јавна овлашћења, у односу на информације које су у вези са вршењем тих овлашћења; 10) правно лице које је у години на коју се односе тражене информације остварило више од 50% прихода од једног или више органа власти из тач. 1) до 7) овог става, у односу на информације које су у вези са активношћу која се финансира тим приходима, изузев цркве и верске заједнице.

Чланом 24. став 3. истог закона прописано је да Повереник одбацује жалбу која је недопуштена, неблагоприятна и изјављена од стране неовлашћеног лица.

Чланом 24. став 2. Закона о музејској делатности („Службени гласник РС“, бр. 35/2021 и 96/2021) прописано је да музеј може основати Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, као и друга правна и физичка лица и предузетници.

Чланом 31. став 1. истог закона прописано је да се музеји уписују у Евиденцију музеја Републике Србије, ставом 2. истог члана да Министарство културе води Евиденцију музеја, ставом 4. да је надлежни орган аутономне покрајине, односно орган јединице локалне самоуправе дужан да достави податке Министарству о установама које је основала аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, док је ставом 5. прописано да су правна и физичка лица и предузетници дужна да доставе податке за упис у Евиденцију музеја Министарству у року од осам дана од оснивања.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, као и чињеницу да је, у конкретном случају, жалба изјављена због непоступања „Завичајног музеја Пожега“, по предметном захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, да је Министарство културе Републике Србије обавестило Повереника да нису достављени подаци за упис „Завичајног музеја Пожега“ у Евиденцију музеја Републике Србије, да је Општинска управа општине Пожега обавестила Повереника да на територији општине Пожега не постоји „Завичајни музеј Пожега“, то на дан подношења предметног захтева „Завичајни музеј Пожега“ није постојао као орган власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, па је Повереник нашао да је у конкретном случају предметна жалба недопуштена и на основу члана 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја одлучио као у ставу I диспозитива овог решења⁷.

Чињеница да је жалилац у прилогу жалбе доставио извод из електронске поште из кога се види да је на адресу muzejpozega@gmail.com прослеђен захтев за приступ информацијама од јавног значаја није могао да утиче на другачију одлуку Повереника у овој управној ствари. Ово из разлога што је адреса muzejpozega@gmail.com на коју је захтев прослеђен, контакт адреса електронске поште наведена на сајту Виртуалног завичајног музеја Пожеге www.muzejpozega.rs, који није орган власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, већ сајт који је, како је наведено, покренут уз подршку Министарства културе Републике Србије са циљем да се сачува и јавности учини доступним прикупљени материјал, а пре

⁷ Жалба је одбачена као недопуштена.

свега да се истакне важност бриге о очувању културне баштине, да се настави рад на прикупљању, евидентирању и презентовању предмета везаних за историју пожешког краја, да се ради на дигиталном документовању архивске и фотографске грађе тог краја, да се промовише и афирмише свест о значају очувања баштине и архивске грађе једног краја и да се помоћу модерне технологије учине доступним путем наведеног сајта. С тим у вези, неоснован је навод жалиоца да је предметни захтев поднет посредством званичне адресе за пријем електронске поште која је наведена у Информатору о раду органа власти.

Број: 071-11-16452/2023-03 од 17. 1. 2024. године

1.7. ВИСОКООБРАЗОВНА УСТАНОВА КОЈОЈ ЈЕ ОДУЗЕТА ДОЗВОЛА ЗА РАД

Жалба изјављена због непоступања Е. универзитета у Б. (који је у приватном власништву и који може имати статус органа јавне власти само по основу вршења јавних овлашћења) по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја је недопуштена, јер је решењем Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије наведеном универзитету одузета дозвола за рад.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа предмета, донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Одредбама Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ бр. 88/17...76/23) прописано је: да делатност високог образовања обавља, између осталог, универзитет (члан 43. став 1); да под називима установа из става 1. члана 43. могу иступати у правном промету само високошколске установе које имају дозволу за рад, у складу са овим законом (члан 43. став 3); да високошколска установа може почети са радом по добијању дозволе за рад (члан 52. став 1); да у случају престанка рада високошколске установе због одузимања дозволе за рад или другог разлога, министар ће на предлог Националног савета у року од 30 дана од дана престанка рада установе, донети акт којим се обезбеђује завршетак студија студентима те високошколске установе (члан 53. став 13); да трошкове завршетка студија за студенте из става 13. овог члана сноси високошколска установа којој је одузета дозвола за рад (члан 53. став 14); да високошколска установа може почети са радом по добијању дозволе за рад (члан 52. став 1); да високошколска установа којој је одузета дозвола за рад може поднети

захтев из члана 52. овог закона за издавање нове дозволе за рад по истеку рока од годину дана од дана достављања решења о одузимању дозволе за рад (члан 53. став 15.).

(...).

Ради утврђивања чињенице да ли је Е. универзитет у Б. орган власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Повереник се дописом од 22. 12. 2023. године обратио Министарству просвете Републике Србије у Београду.

Дописом од 25. 1. 2024. године, Министарство просвете Републике Србије у Београду обавестило је Повереника да је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије донело Решење број .../2019-06 од дана 28. 11. 2019. године, којим је Е. универзитету у Б. одузета дозвола за рад издата под бројем .../2011-04 од 25. 6. 2012. године; да је против наведеног решења Е. универзитет у Б. поднео тужбу, а управни спор пред надлежним судом није окончан. (...)

Увидом у списак акредитованих факултета и универзитета Министарства просвете, науке и технолошког развоја у Републици Србији утврђено је да се на наведеном списку не налази Е. универзитет у Б.

Такође, увидом у статут Е. универзитета у Б. број: .../2 од 16. 5. 2011. године, утврђено је да се Е. универзитет у Б. налази у приватном власништву, односно да је чланом 3. наведеног статута наведено да је оснивач и власник Е. универзитета унив. проф. др А. А. (решење Трговинског суда, под бројем регистарског улошка ...).

Имајући у виду да је, у конкретном случају, жалба изјављена због непоступања Е. универзитета у Б. по предметном захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, а да Е. универзитет у Б. који је у приватном власништву, може бити орган јавне власти само као правно лице које има јавна овлашћења (издавање јавних исправа, односно диплома) и да је Решењем Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије број .../2019-06 од дана 28. 11. 2019. године, наведеном универзитету одузета дозвола за рад, те исти неспорно није орган јавне власти, то је Повереник нашао да је у конкретном случају предметна жалба недопуштена, па је на основу члана 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја одлучио као у ставу I диспозитива овог решења⁸. Ово стога што према одредбама члана 22. став 1. тач. 1–6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, тражилац може изјавити жалбу само против органа власти у смислу члана 3. Закона, а у конкретном случају Е. универзитет у Б., не испуњава услов за статус органа власти у смислу цитираних одредаба члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

8 Жалба је одбачена као недопуштена.

Чињеница да је, како Министарство просвете Републике Србије у Београду у допису од 25. 1. 2024. године наводи, Е. универзитет у Б. поднео тужбу на Решење број .../2019-06 од дана 28. 11. 2019. године и да управни спор пред надлежним судом није окончан, није од утицаја на другачију одлуку у овој управној ствари, из разлога што у складу са одредбом члана 23. став 1. Закона о управним споровима тужба, по правилу, не одлаже извршење управног акта против кога је поднета, осим ако по захтеву тужиоца, суд одлучи да одложи извршење коначног управног акта којим је мериторно одлучено у управној ствари, до доношења судске одлуке, а имајући у виду да је у одговору на жалбу од 10. 11. 2023. године Е. универзитет у Б. навео да услед предметног решења, Е. универзитет не обавља своју делатност, и нема стручне службе, већ оперативне послове обавља овлашћена рачуноводствена агенција.

Број: 071-11-11940/2023-03 од 08. 4. 2024. године

2.8. ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА У ПРИВАТНОМ ВЛАСНИШТВУ

Предшколска установа у приватном власништву, коју је основало физичко лице, јесте орган власти у смислу члана 3. тач. 8. и 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, с обзиром на то да обавља делатности од општег интереса, као и да има јавна овлашћења.

Из образложења:

Поступајући по наведеној жалби, Повереник је дописом од 13. 9. 2023. године исту доставио Предшколској установи „М. М.“ у К., као органу власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и затражио да се изјасни о наводима жалбе, посебно о разлозима непоступања, у законском року, по поднетом захтеву у складу са одредбама члана 16. наведеног Закона.

У одговору на жалбу од 21. 9. 2023. године (допис бр. 425/23), орган власти је, између осталог, навео: да захтев никада није достављен тој установи, као и да Предшколска установа „М. М.“ у К. није установа која на било који начин спада у круг правних лица органа јавне власти, обухваћених чланом 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; да је та установа у приватном власништву, затвореног типа, чији је оснивач физичко лице и нема било какве везе са органима јавне власти РС, градским или локалним властима, јавним предузећима, установама, организацијама и сл., нити је у њеном

власништву повезана са истим у најмањем делу, те не подлеже обавезама и правилима о приступу информацијама којима располаже у свом пословању.

(...)

Навод органа власти из одговора на жалбу да није орган јавне власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, није могао бити уважен из следећих разлога:

Чланом 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је, између осталог, да орган јавне власти у смислу тог закона јесте правно лице или предузетник који обавља делатности од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, у односу на информације које су у вези са обављањем тих делатности (тачка 8) и правно или физичко лице које има јавна овлашћења, у односу на информације које су у вези са вршењем тих овлашћења (тачка 9)

Одредбом члана 2. Закона о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник РС“, бр. 18/10...129/21) прописано је да је делатност предшколског васпитања и образовања делатност од непосредног друштвеног интереса и остварује се као јавна служба (став 1), као и да делатност предшколског васпитања и образовања, у смислу овог закона, јесте васпитање и образовање деце предшколског узраста (став 2). Такође је, чланом 6. истог закона, прописано да предшколска установа, односно основна школа која остварује припремни предшколски програм води евиденцију о деци, родитељима, односно другим законским заступницима и о запосленима, у складу са законом који уређује основе система образовања и васпитања и овим законом (став 1); да Установа из става 1. овог члана води: 1) матичну књигу уписане деце; 2) евиденцију и педагошку документацију о васпитно-образовном раду; 3) евиденцију о издатим јавним исправама (став 2); да Установа може сваку од евиденција из ст. 1. и 2. овог члана да води електронски, у оквиру јединственог информационог система просвете, у складу са Законом и овим законом (став 3); да на основу евиденције из става 2. тач. 1) и 2) овог члана предшколска установа, односно школа која остварује припремни предшколски програм, издаје јавне исправе о похађању припремног предшколског програма, и то: 1) преводницу о преласку детета из једне у другу предшколску установу, односно основну школу, која остварује припремни предшколски програм; 2) уверење о похађању припремног предшколског програма (став 4). Такође, чланом 8. наведеног закона, одређено је да предшколску установу може да оснује Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе и друго правно или физичко лице, у складу са Законом (став 1), као и да се на оснивање и рад предшколске установе примењују прописи о јавним службама (став 2).

Према одредби члана 137. став 2. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/2006), поједина јавна овлашћења се могу законом поверити и предузећима, установама, организацијама и појединцима. Према одредби члана 4. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 – др. закон), поједини послови државне управе законом се могу поверити, између осталих, јавним предузећима, установама, јавним агенцијама и другим организацијама (имаоци јавних овлашћења).

Са наведеног, Предшколска установа „М. М.“ у К. јесте орган власти у смислу члана 3. тач. 8. и 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, имајући у виду да обавља делатности од општег интереса, као и да има јавна овлашћења. Самим тим је Предшколска установа „М. М.“ у К. дужна да поступа по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, па и по предметном захтеву, у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Број: 071-11-8591/2023-03 од 23. 11. 2023. године

3. ДА ЛИ ЈЕ ИНФОРМАЦИЈА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

3.1. ИНФОРМАЦИЈЕ У ПОСЕДУ ЛОВАЧКОГ УДРУЖЕЊА КОМ СУ ПОВЕРЕНА ЈАВНА ОВЛАШЋЕЊА

Како се тражене информације односе на путне трошкове запослених, трошкове горива и канцеларијског материјала, а које се не могу довести у везу са вршењем јавних овлашћења ловачког удружења, нити обављањем делатности уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (дивљачи), то удружење нема обавезу да тражиоцу омогући приступ траженим информацијама.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је А. А. из Л., дана 31. 8. 2023. године, поднео Ловачком удружењу „Ц. Т.“ у Ц. Т. захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражио да му се путем поште достави обавештење да ли поседује тражену информацију, увид у документ који садржи тражену информацију, као и достављање копије докумената који садржи тражену информацију, и то: колико износе укупни расходи Ловачког удружења „Ц. Т.“ у Ц. Т. на име путних трошкова запослених, трошкова горива и канцеларијског материјала за 2020, 2021. и 2022. годину.

Одредбом члана 3. тачка 9) Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописано је да орган јавне власти у смислу овог Закона јесте правно или физичко лице које има јавна овлашћења, у односу на информације које су у вези са вршењем тих овлашћења.

Одредбама Закона о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, број: 18/10 и 95/18) прописано је: да је дивљач природно богатство и имовина Републике Србије која се користи под условима и на начин предвиђен наведеним законом (члан 1. став 2); да је газдовање ловиштем скуп мера за заштиту, управљање, лов, коришћење и унапређивање популација дивљачи у ловишту, заштиту, очување и унапређивање станишта дивљачи и заштиту, уређивање и одржавање ловишта (члан 4. тачка 4); да је корисник ловишта једно правно лице коме је дато право на газдовање ловиштем (члан 4. тачка 10); да право на газдовање ловиштем може да стекне један корисник ловишта који испуњава услове утврђене законом, а корисник ловишта може да буде правно лице основано као јавно предузеће, привредно друштво, други облик предузећа, као и ловачка удружења и друга удружења која су основана и делују у складу са законом (члан 38. ст. 1. и 3); да је ловна

основа плански документ на основу кога се врши заштита и гајење дивљачи, уређивање и одржавање ловишта, лов и коришћење уловљене дивљачи и њених делова у ловишту (члан 47. став 1); да је корисник ловишта дужан да: донесе ловну основу која мора бити усклађена са програмом развоја ловног подручја у оквиру кога се то ловиште налази (члан 47. став 3); донесе годишњи план газдовања ловиштем (годишњи план) усклађен са ловном основом (члан 48. став 1); на прописаном обрасцу изда дозволу за лов: за лов крупне дивљачи на име ловца, за крупни лов дивљих свиња на име вође групе и за лов ситне дивљачи на име вође групе (члан 63. ст. 1. и 2); донесе акте којима се ближе уређује газдовање ловиштем, а нарочито начин организовања стручне и ловочуварске службе, начин организовања лова, време трајања лова, мере сигурности у лову, начин коришћења објеката у лову, контролу ловљења дивљачи, поступање са уловљеном и угинулом дивљачи и њеним деловима, као и мере за спречавање штете на дивљачи и штете од дивљачи, на које акте Министарство, а на територији аутономне покрајине надлежни покрајински орган, даје сагласност (члан 65. ст. 1. и 2); својим актом одреди цене одстрела дивљачи, меса одстрелене дивљачи, услуга у лову и живе дивљачи (члан 66. став 2); обележи сваку уловљену дивљач и сваки трофеј дивљачи и то пре померања уловљене дивљачи са места одстрела и да изда пропратницу за уловљену дивљач и трофејни лист на прописаном обрасцу (члан 67. ст. 1. и 3); води евиденцију о ловачким псима који се користе у лову (члан 74. став 2).

Такође, одредбом члана 137. став 2. Устава Републике Србије, прописано је да се поједина јавна овлашћења могу законом поверити и предузећима, установама, организацијама и појединцима. Према одредби члана 4. Закона о државној управи („Службени гласник РС“ бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18 – др. закон), поједини послови државне управе законом се могу поверити, између осталих, јавним предузећима, установама, јавним агенцијама и другим организацијама (имаоци јавних овлашћења). Према одредби члана 14. став 1. истог Закона, органи државне управе, као један од послова државне управе, извршавају законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине и Владе, тако што доносе прописе, решавају у управним стварима, воде евиденције, издају јавне исправе и предузимају управне радње (извршни послови). Сходно томе, овлашћења Ловачког удружења „Ц. Т.“ у Ц. Т., прописана наведеним одредбама Закона о дивљачи и ловству јесу јавна овлашћења у смислу одредби Устава Републике Србије и Закона о државној управи, а како Ловачко удружење „Ц. Т.“ у Ц. Т. газдује ловиштем „Власина“ чиме му је као кориснику тог ловишта, поверено вршење јавних овлашћења, то ово Удружење јесте орган јавне власти у смислу члана 3. тачка 9. Закона о слободном приступу

информацијама од јавног значаја, с обзиром на то да је исто правно лице које има јавна овлашћења. Имајући у виду наведено, Ловачко удружење „Ц. Т.“ у Ц. Т. је дужно да поступа по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја, у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Такође, одредбом члана 3. тачке 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је орган јавне власти правно лице или предузетник који обавља делатности од општег интереса, у смислу закона којим се уређује положај јавних предузећа, у односу на информације које су у вези са обављањем тих делатности. Чланом 2. Закона о јавним предузећима („Службени Гласник РС“, бр. 15/2016 и 88/2019) прописано је да су делатности од општег интереса делатности које су као такве одређене законом у области: рударства и енергетике, саобраћаја, електронских комуникација, издавања службеног гласила Републике Србије и издавања уџбеника, нуклеарних објеката, наоружања и војне опреме, коришћења, управљања, заштите, уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (воде, путеви, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја и др.), управљања отпадом и другим областима. Имајући у виду наведено Ловачко удружење „Ц. Т.“ у Ц. Т. јесте и орган власти у смислу члана 3. тачке 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

(...)

Како орган власти по захтеву поднетом 31. 8. 2023. године није поступио у складу са одредбом члана 16. став. 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, односно како је пропустио да, у конкретном случају, донесе решење о одбијању поднетог захтева, а да при томе није оправдао разлоге недоношења решења односно да су наведени разлози неосновани, Повереник је у поступку по жалби, на основу члана 23. и члана 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 173. став 2. Закона о општем управном поступку одлучио као у ставу I диспозитива овог решења наставши да је захтев тражиоца неоснован, из следећих разлога:

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио информације у вези са путним трошковима запослених, трошковима горива и канцеларијског материјала, Повереник налази да, иако Ловачко удружење „Ц. Т.“ у Ц. Т. јесте орган јавне власти у смислу члана 3. тач. 8. и 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, с обзиром на то да обавља делатности од општег интереса у смислу Закона о јавним предузећима и има јавна овлашћења прописана Законом о дивљачи и ловству, тражене информације нису у вези са обављањем наведене делатности, као ни са вршењем јавних овлашћења. Ово стога што жалилац поднетим захтевом није тражио информације

које би се могле довести у везу са вршењем јавних овлашћења односно обављањем делатности од општег интереса као што су нпр. информације у вези газдовања ловиштем, заштитом и гајењем дивљачи, уређивањем и одржавањем ловишта, ловом и коришћењем уловљене дивљачи и њених делова у ловишту, годишњим планом газдовања ловиштем и израдом ловне основе, дозволом за лов, начином организовања лова, као ни мерама за спречавање штете на дивљачи и штете од дивљачи. Како се тражене информације односе на путне трошкове запослених, трошкове горива и канцеларијског материјала, исте се не могу довести у везу са вршењем јавних овлашћења тог Ловачког удружења, нити обављања делатности уређивања и унапређивања добара од општег интереса и добара у општој употреби (дивљачи) због чега Удружење нема обавезу да тражиоцу омогући приступ тим информацијама.

Број: 071-11-11184/2023-03 од 12. 12. 2023. године

3.2. ИНФОРМАЦИЈЕ У ПОСЕДУ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ ОСНОВАНЕ КАО ПРИВАТНА УСТАНОВА

Тражене информације, које се односе на лица која су засновала радни однос у средњој школи која је основана као приватна установа (као услов који је неопходан за обављање делатности образовања и васпитања), број уписаних ученика (у односу на које школа води законом прописане евиденције), износ новчаних средстава који је приходован на име школарине (као неопходан предуслов за похађање школе, и по чијем завршетку се издаје диплома као јавна исправа), као и на правни основ по коме се висина школарине одређује, јесу информације које су у вези са обављањем делатности образовања и васпитања и у вези су са вршењем јавних овлашћења која су средњој школи „П.“ у О. поверена Законом о основама система образовања и васпитања, због чега те информације морају бити учињене доступним јавности, будући да је средња школа, основана као приватна установа, орган јавне власти у смислу члана 3. тач. 8. и 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Из образложења:

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио информације ближе наведене у ставу II диспозитива овог решења, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним

актом одбио захтев жалиоца у наведеном делу, са образложењем да Средња школа „П.“ у О. није у обавези да жалиоцу достави „никакве информације о подацима“ које је тражио, јер нема никакво својство предвиђено законом и приватна је средња школа“, из следећих разлога:

Наиме, чланом 3. став 1. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон, 6/2020, 52/2021, 129/2021, 129/2021 – др. закон и 92/2023) прописано је да је делатност средњег образовања и васпитања делатност од непосредног друштвеног интереса и да се остварује као јавна служба; чланом 79. став 1. наведеног закона прописано је да на основу података унетих у евиденцију, школа издаје јавне исправе, а ставом 2. истог члана да су јавне исправе, у смислу овог закона: ђачка књижица, исписница, уверење, сведочанство и диплома, а за ученике у средњој школи са домом ученичка легитимација, односно електронска картица.

Такође, одредбама Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон, 6/2020, 52/2021, 129/2021, 129/2021 – др. закон и 92/2023) прописано је: да делатност образовања и васпитања обављају у средњем образовању и васпитању – гимназија, стручна школа, средња уметничка школа, мешовита школа и средња школа за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом (члан 89. став 1. тачка 3); да установу може да оснује Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, национални савети националних мањина и друго правно или физичко лице (члан 90. став 1); да према оснивачу, установа може да буде јавна установа или приватна установа (члан 90. став 3); да оснивач приватне установе може да буде друго домаће и страно правно или физичко лице (члан 90. став 5); да установу може да оснује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, ако: 1) постоји потреба за васпитањем и образовањем деце, образовањем и васпитањем ученика или образовањем одраслих на одређеном подручју, 2) има програм образовања и васпитања и 3) има обезбеђена средства за оснивање и рад (члан 91. став 1); да друго правно или физичко лице може да оснује установу ако, осим услова из става 1. тач. 2) и 3) овог члана, има гаранцију пословне банке да су обезбеђена средства у висини потребних средстава за годину дана рада предшколске установе, циклус основног образовања и васпитања или за трајање програма средњег образовања и васпитања (члан 91. став 2); да установа може да почне са радом и да обавља делатност образовања и васпитања ако испуњава услове за оснивање и има: 1) прописани простор, опрему и наставна, односно дидактичка средства; 2) наставнике, васпитаче и стручне сараднике у радном односу, односно

изјаве сагласности наставника, васпитача и стручних сарадника да би засновали радни однос најкасније даном почетка рада установе; 3) уписану децу, односно редовне ученике; 4) обезбеђене хигијенско-техничке услове (санитарне и противпожарне), у складу са прописима којима се уређује ова област (члан 92. став 1); да установа може да почне са радом када се утврди да испуњава услове за оснивање и почетак рада и обављање делатности и добије решење о верификацији (члан 94. став 1); да се захтев за верификацију основне школе подноси најкасније до 28. фебруара текуће школске године за наредну школску годину, а за средњу школу најкасније до 31. децембра за наредну школску годину (члан 94. став 4); да о захтеву за верификацију установе одлучује Министарство најкасније у року од шест месеци од подношења уредног захтева (члан 94. став 5); између осталог да установа, високошколска установа, односно установа ученичког и студентског стандарда води евиденцију о деци, ученицима, одраслима и студентима обухваћеним формалним образовањем, о родитељима, односно другим законским заступницима и о запосленима (члан 175. став 2); да Министарство, у оквиру ЈИСП-а води регистар предшколских установа, основних и средњих школа и установа ученичког и студентског стандарда (члан 175. став 4. тачка 2).

Одредбама Правилника о евиденцији у средњој школи („Службени гласник РС“, 102/22) прописано је: да се правилником прописује садржај, начин вођења и обрасци матичне књиге ученика, књиге евиденције о образовно-васпитном раду и евиденције о: успеху ученика на крају школске године, подели предмета, програма и активности на наставнике, полагању испита, издатим сведочанствима, дипломама и другим јавним исправама које води, односно издаје средња школа (члан 1); да се матична књига води на Обрасцу 1 (члан 2. став 2); да се књига евиденције о образовно-васпитном раду води посебно за свако одељење и да садржи личне податке о сваком ученику, евиденцију о успеху у учењу и владању у првом и другом полугодишту, дневник рада, евиденцију о успеху свих ученика на крају полугодишта и на крају школске године и евиденцију о подели предмета, програма и активности на наставнике у сваком одељењу (члан 3. став 1); да школа води евиденцију о полагању испита и да се записник о полагању испита води приликом полагања: поправног, разредног и допунског испита, испита по приговору или жалби, испита за ванредног ученика или ученика који завршава школовање у року краћем од предвиђеног, испита за стручну оспособљеност, завршног или специјалистичког и матурског испита (члан 4. ст. 1. и 2); да у матичну књигу из става 1. овог члана, у унутрашњи лист за сваког ученика, у рубрику: „Напомена“ школа уноси серијске бројеве свих издатих јавних исправа које имају серијски број (члан 9. ст 2).

Увидом у сајт Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице у Новом Саду утврђено је да се на истом (Школе Војводине – Портал васпитно образовних установа у АП Војводини – Приватне средње школе) налази списак приватних средњих школа закључно са даном 13. 6. 2023. године, на коме се налази и Средња школа „П.“ у О.

Према одредби члана 137. став 2. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/2006), поједина јавна овлашћења се могу законом поверити и предузећима, установама, организацијама и појединцима. Према одредби члана 4. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 – др. закон), поједини послови државне управе законом се могу поверити, између осталих, јавним предузећима, установама, јавним агенцијама и другим организацијама (имаоци јавних овлашћења).

Сходно наведеном, тражене информације, које се односе на лица која су засновала радни однос у одређеном временском периоду (као услов који је неопходан за обављање делатности образовања и васпитања), број уписаних ученика (у односу на које првостепени орган води евиденције), износ новчаних средстава који је приходован на име школарине (као неопходан предуслов за похађање школе, и по чијем завршетку се издаје диплома као јавна исправа), као и на правни основ по коме се висина школарине одређује, јесу информације које су у вези са обављањем делатности образовања и васпитања и у вези са вршењем јавних овлашћења која су Средњој школи „П.“ у О. поверена Законом о основама система образовања и васпитања, а у смислу наведених одредби Устава Републике Србије и Закона о државној управи, те иста школа јесте орган јавне власти у односу на те информације у смислу члана 3. став 8. и 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, односно правно лице које обавља делатности од општег интереса и које има јавна овлашћења у односу на информације које су у вези са обављањем те делатности и у вези са тим овлашћењима.

На основу свега изложеног Повереник је, ценећи садржину и природу тражених информација, утврдио да су информације тражене тачкама 2, 4, 5. и 6. захтева, у вези са обављањем делатности образовања и васпитања, која у смислу цитираног члана 3. став 1. Закона о средњем образовању и васпитању представља делатност од непосредног друштвеног интереса и у вези су са вршењем јавних овлашћења која су Средњој школи „П.“ у О. поверена, те је поступајући по жалби у конкретном случају, на основу члана 23. и члана 24. став 1. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 171. став 5. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I и

II диспозитива овог решења, наставши да је првостепени орган погрешно када је ожалбеним актом одбио захтев жалиоца у наведеном делу, те да је жалба, у том делу, основана и да, у смислу цитиране одредбе члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, има право, уколико је првостепени орган у поседу тражених информација и докумената у којима су исте садржане, да му се омогући приступ траженим информацијама, на начин како је то наложено ставом II диспозитива овог решења⁹, а што је у складу са одредбом члана 12. Закона којом је предвиђена могућност издвајања тражене информације од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган власти није дужан да тражиоцу омогући приступ, јер би њихова доступност била у супротности са Законом о заштити података о личности.

Број: 071-11-11974/2023-03 од 17. 4. 2024. године

3.3. ИНФОРМАЦИЈЕ У ВЕЗИ С ВРШЕЊЕМ ЈАВНИХ ОВЛАШЋЕЊА

Ловачко удружење коме је поверено вршење јавних овлашћења представља руковаоца подацима у смислу члана 4 став 1. тачка 8. Закона о заштити података о личности, а у вези са тачком 25. истог члана закона, јер је реч о руковаоцу подацима који представља орган јавне власти будући да су му поверена јавна овлашћења, у конкретном случају газдовање ловиштем. Имајући у виду да та врста јавних овлашћења, између осталог, подразумева издавање дозвола за лов, а што даље подразумева обраду података о личности лица којима се издају дозволе за лов, то значи да је ловачко удружење као орган јавне власти у обавези да именује лице за заштиту података о личности, а у складу са одредбама члана 56. став 2. тачка 1. Закона о заштити података о личности, којим је прописано да су руковалац и обрађивач дужни да одреде лице за заштиту података о личности ако се обрада врши од стране

9 Решењем Повереника наложено је Средњој школи „П.“ у О., између осталог, да без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана пријема тог решења обавести А. А. из В. да ли поседује тражене информације, односно документе из којих се може сазнати: „колико лица је засновало радни однос код органа власти за период од 1. 1. 2020. године до 31. 12. 2022. године“; „колико ученика је уписано у школској установи током школске 2020/21 и 2021/22 године“; „колико новчаних средстава је приходовано на име школарине од уписа током школске 2020/21 и 2021/22 године“, и „по ком правном основу се одређује висина школарине код насловног органа власти (нпр. правилник, уредба и сл.)“.

органа власти, осим ако се ради о обради коју врши суд у сврху обављања његових судских овлашћења, те да има правилник о заштити података о личности.

Из наведеног произилази да је дужност ловачког удружења да именује лице за заштиту података о личности, јер као орган јавне власти обрађује податке о личности због поверених му јавних овлашћења – издавања дозвола за лов, а због чега тражене информације јесу у вези вршења јавних овлашћења, па морају бити доступне јавности.

Из образложења¹⁰:

Увидом у списе предмета утврђено је да се Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, Управа за шуме, на тражење Повереника од 21. 3. 2023. године, изјаснило дана 07. 4. 2023. године, наводећи: да је Решењем о установљавању ловишта у ловним подручјима бр. 110-00-180/2020-09 („Службени гласник РС“, број 15/20) установљено ловиште „Ж.“, као и да је на основу Уговора о давању ловишта „Ж.“ на газдовање бр. 324-01-25/133/2021-10 од 25. 2. 2021. године, наведено ловиште додељено на газдовање Ловачком удружењу „М.“ Б. П., општина К.; да је увидом у садржину Уговора о давању ловишта „Ж.“ на газдовање бр. 324-01-25/133/2021-10 од 25. 2. 2021. године, утврђено је да је исти закључен на основу Закона о дивљачи и ловству и члана 14. Правилника о начину установљавања ловног подручја и ловишта, условима за спровођење ловног газдовања, поступку спровођења јавног огласа, поступку за давање и одузимање права на газдовање ловиштем, садржини уговора, утврђивању висине одговарајућих гаранција које је дужно да обезбеди правно лице пре закључивања уговора, као и условима и начину за давање ловног ревира у закуп („Службени гласник РС“, бр. 80/2010 и 11/2018), између Републике Србије, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управе за шуме и Ловачког удружења „М.“ Б. П., као и да је чланом 1. одређено да је предмет Уговора утврђивање права и обавеза уговорних страна у условима газдовања ловиштем „Ж.“ и да се наведено ловиште даје на газдовање на период од 10 година.

Одредбом члана 3. тачка 9) Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописано је да орган јавне власти

10 Решењем Повереника налажено је, између осталог, Ловачком удружењу „М.“ у Б.П., да обавести жалиоца да ли поседује тражене информације на дан 21. 2. 2022. године и то: правилник о заштити података о личности и документ из кога се може видети да ли је именовано лице за заштиту података о личности, те да му, уколико те документе поседује, достави њихове копије.

у смислу овог Закона јесте правно или физичко лице које има јавна овлашћења, у односу на информације које су у вези са вршењем тих овлашћења. Одредбама Закона о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, бр. 18/10 и 95/18 – др. закон) прописано је: да је дивљач природно богатство и имовина Републике Србије која се користи под условима и на начин предвиђене наведеним законом (члан 1. став 2); да је газдовање ловиштем скуп мера за заштиту, управљање, лов, коришћење и унапређивање популација дивљачи у ловишту, заштиту, очување и унапређивање станишта дивљачи и заштиту, уређивање и одржавање ловишта (члан 4. тачка 4); да је корисник ловишта једно правно лице коме је дато право на газдовање ловиштем (члан 4. тачка 10); да право на газдовање ловиштем може да стекне један корисник ловишта који испуњава услове утврђене законом, а корисник ловишта може да буде правно лице основано као јавно предузеће, привредно друштво, други облик предузећа, као и ловачка удружења и друга удружења која су основана и делују у складу са законом (члан 38. ст. 1. и 3); да је ловна основа плански документ на основу кога се врши заштита и гајење дивљачи, уређивање и одржавање ловишта, лов и коришћење уловљене дивљачи и њених делова у ловишту (члан 47. став 1); да је корисник ловишта дужан да: донесе ловну основу која мора бити усклађена са програмом развоја ловног подручја у оквиру кога се то ловиште налази (члан 47. став 3); донесе годишњи план газдовања ловиштем (годишњи план) усклађен са ловном основом (члан 48. став 1); на прописаном обрасцу изда дозволу за лов: за лов крупне дивљачи на име ловца, за крупни лов дивљих свиња на име вође групе и за лов ситне дивљачи на име вође групе (члан 63. ст. 1. и 2); донесе акте којима се ближе уређује газдовање ловиштем, а нарочито начин организовања стручне и ловочуварске службе, начин организовања лова, време трајања лова, мере сигурности у лову, начин коришћења објеката у лову, контролу ловљења дивљачи, поступање са уловљеном и уинулом дивљачи и њеним деловима, као и мере за спречавање штете на дивљачи и штете од дивљачи, на које акте Министарство, а на територији аутономне покрајине надлежни покрајински орган, даје сагласност (члан 65. став 1. и 2); својим актом одреди цене одстрела дивљачи, меса одстрелене дивљачи, услуга у лову и живе дивљачи (члан 66. став 2); обележи сваку уловљену дивљач и сваки трофеј дивљачи и то пре померања уловљене дивљачи са места одстрела и да изда пропратницу за уловљену дивљач и трофејни лист на прописаном обрасцу (члан 67. ст. 1. и 3); води евиденцију о ловачким псима који се користе у лову (члан 74. став 2).

Такође, одредбом члана 137. став 2. Устава Републике Србије, прописано је да се поједина јавна овлашћења могу законом поверити и предузећима, установама, организацијама и појединцима. Према

одредби члана 4. Закона о државној управи („Службени гласник РС“ бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18 – др. закон), поједини послови државне управе законом се могу поверити, између осталих, јавним предузећима, установама, јавним агенцијама и другим организацијама (имаоци јавних овлашћења). Према одредби члан 14. став 1. истог Закона, органи државне управе, као један од послова државне управе, извршавају законе, друге прописе и опште акте Народне скупштине и Владе, тако што доносе прописе, решавају у управним стварима, воде евиденције, издају јавне исправе и предузимају управне радње (извршни послови). Сходно томе, овлашћења Ловачког удружења „М.“ Б. П., прописана наведеним одредбама Закона о дивљачи и ловству јесу јавна овлашћења у смислу одредби Устава Републике Србије и Закона о државној управи, а како Ловачко удружење „М.“ – Б. П., газдује ловиштем „Ж.“, чиме му је као кориснику тог ловишта, поверено вршење јавних овлашћења, то ово Удружење јесте орган јавне власти у смислу члана 3. тачка 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, с обзиром на то да је исто правно лице које има јавна овлашћења. Имајући у виду наведено, Ловачко удружење „М.“ – Б. П. дужно је да поступа по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја, па и по предметном захтеву, у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Поступајући по наведеној жалби Повереник је, с обзиром на то да наведени орган власти није поступио по предметном захтеву жалиоца од 21. 2. 2022. године, донео решење број 071-11-1282/2023-03 од 18. 5. 2023. године, којим је без мериторног одлучивања о наведеном захтеву, на основу члана 24. ст. 1. и 6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наложио Ловачком удружењу „М.“ – Б. П., да без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана пријема тог решења, поступи по предметном захтеву жалиоца од 21. 2. 2022. године.

Даље је увидом у списе предмета утврђено да је орган власти наведено решење од 18. 5. 2023. године примио дана 26. 5. 2022. године, као и да у остављеном року није обавестио Повереника да је по истом поступио односно до дана израде овог решења није доставио никакав доказ о поступању.

(...)

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио информације ближе наведене у ставу I диспозитива овог решења, наводе жалбе, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да орган власти није поступио по решењу Повереника бр. 071-11-1282/2023-03 од 18. 5. 2023. године, односно није поступио по захтеву жалиоца у складу са цитираним одредбама члана 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, јер у року из наведеног решења

Повереника нити је жалиоца обавестио да ли поседује наведене информације, односно доставио му копије докумената у којима су исте садржане, уколико их поседује, нити је донео решење о одбијању поднетог захтева. Како орган власти није оправдао разлоге непоступања по предметном захтеву, Повереник је у поступку по жалби на основу члана 23. и члана 24. ст. 1. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 173. став 3. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I диспозитива овог решења, наставши да је жалба основана, односно да је неспорно право жалиоца на тражене информације у смислу цитираног члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и да нема сметњи да му се, уколико их Ловачко удружење „М.“ – Б.П. поседује, учине доступним, на начин како је то наложено ставом I диспозитива овог решења, а што је у складу са одредбом члана 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, којом је предвиђена могућност издавања тражене информације од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган власти није дужан тражиоцу да омогући приступ, јер би чињење доступним тих података било у супротности са Законом о заштити података о личности. Наиме, тражене информације се односе на документе којима су прописане обавезе ловачког друштва односно обавезе лица за заштиту података о личности а у вези обраде података о личности које ловачко удружење прикупља између осталог и од чланова удружења у поступцима као што је нпр. издавање дозвола за лов, односно исте су у вези са вршењем тих јавних овлашћења, за које увек постоји интерес јавности да зна.

Ловачко удружење коме је поверено вршење јавних овлашћења представља руковаоца подацима у смислу члана 4 став 1. тачка 8. Закона о заштити података о личности, а у вези са тачком 25. истог члана Закона, јер је реч о руковаоцу подацима који представља орган јавне власти будући да су му поверена јавна овлашћења, у конкретном случају газдовање ловиштем. Имајући у виду да та врста јавних овлашћења, између осталог, подразумева издавање дозвола за лов, а што даље подразумева обраду података о личности лица којима се издају дозволе за лов, то значи да је ловачко удружење као орган јавне власти у обавези да именује лице за заштиту података о личности, а у складу са одредбама члана 56. став 2. тачка 1. Закона о заштити података о личности, којим је прописано да су руковалац и обрађивач дужни да одреде лице за заштиту података о личности ако се обрада врши од стране органа власти, осим ако се ради о обради коју врши суд у сврху обављања његових судских овлашћења, те да има правилник о заштити података о личности.

Из наведеног произилази да је дужност ловачког удружења да именује лице за заштиту података о личности јер као орган јавне

власти обрађује податке о личности због поверених му јавних овлашћења – издавања дозвола за лов, а због чега тражене информације јесу у вези са вршењем јавних овлашћења, па морају бити доступне јавности.

Број: 071-11-5685/2023-03 од 15. 12. 2023. године

3.4. ИНФОРМАЦИЈЕ О УГОВОРИМА СА ПРИВАТНИМ ПРОДУЦЕНТСКИМ КУЋАМА

Приликом поступања по захтеву за приступ информацијама првостепени орган је најпре био дужан да утврди на несумњив начин да ли је у поседу информација односно докумената у којима су садржане тражене информације у вези са потписаним уговорима са приватним продуцентским кућама. При томе није од значаја чињеница да ли се тражене информације налазе у једном или у више докумената, а имајући у виду да је предметним захтевом тражен сваки документ који садржи информације у вези са потписивањем уговора са приватним продуцентским кућама, па је нејасно из којих разлога је првостепени орган навео да је потребно сачињавање новог документа. Првостепени орган је био дужан да пажљивије размотри садржину захтева и природу тражених информација, пре доношења ожалбене одлуке, с обзиром на то да се тражене информације односе на законитост у располагању средствима свих грађана односно јавним средствима, а у погледу којих информација увек постоји појачан интерес јавности да зна.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета донета је одлука као у ставу I диспозитива решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац, позивајући се на Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, ЈМУ Радио телевизија Србије електронском поштом поднео 17. 11. 2023. године захтев за приступ информацијама од јавног значаја којим је од наведеног органа власти тражио да му се, на адресу електронске поште наведену у захтеву, достави податак са колико приватних продуцентских кућа је потписао уговоре током 2023. године, са којим кућама, колика је цена сваког уговора, за који пројекат и на који временски период.

Поступајући по поднетом захтеву првостепени орган је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца позивајући се на одредбе члана 5.

став 2. и члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи да не поседује документ у којем су тражени подаци наведени.

Чланом 102. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да орган утврђује чињенице и околности од значаја за поступање у управној ствари.

Чланом 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је информација од јавног значаја, у смислу овог закона, информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна.

Чланом 5. истог закона прописано је да свако има право да му буде саопштено да ли орган власти поседује одређену информацију од јавног значаја, односно да му је она иначе доступна, као и да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

Чланом 8. став 1. наведеног закона прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону. Такође је ставом 2. истог члана закона прописано да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон познаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.

Имајући у виду садржину поднетог захтева, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца, позивајући се на одредбу члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да претходно није утврдио све чињенице од значаја за доношење одлуке у овој управној ствари у складу са чланом 102. став 1. Закона о општем управном поступку.

Ово најпре из разлога што је из садржине ожалбеног решења нејасно из ког разлога првостепени орган сматра да тражене информације нису информације од јавног значаја, то јест који то услов из цитираног члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у конкретном случају, није испуњен да би се тражене информације сматрале информацијама од јавног значаја.

Даље, засада се из навода првостепеног органа изнетог у ожалбеном решењу да не поседује документ у којем су тражени подаци

наведени, као и спроведеног поступка не може са сигурношћу утврдити да ли тај орган поседује информације тражене предметним захтевом. Ово најпре из разлога што је неспорно да према одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, орган власти нема обавезу да у поступању по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја ствара нове документе, али је такође и неспорно да првостепени орган, пре него што је одбио да достави тражене информације, није имао у виду чињеницу да је одредбом члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописано да информација од јавног значаја јесте информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна, те да је, с обзиром на информације које је жалилац тражио да му се доставе у вези са потписаним уговорима са приватним продуцентским кућама, јавност, па и жалилац имају право да знају исте, уколико је орган власти у поседу таквих информација, без обзира на то у ком документу (у облику уговора или другом облику, називу документа) оне биле садржане. При томе није од значаја чињеница да ли се тражене информације евентуално налазе у једном или у више докумената, а имајући у виду да предметним захтевом није ближе одређен један документ који садржи тражене информације, већ сваки документ који садржи тражене информације у вези са потписивањем уговора са приватним продуцентским кућама, па је нејасно из којих разлога је, у конкретном случају, потребно сачињавање новог документа, како је првостепени орган навео у изјашњењу на жалбу.

Овакав став је у складу и са међународним стандардима (Препорука Р (2002) 2 Комитета министара државама чланицама о увиду у службене документе), којом се препоручује државама чланицама да се у пракси руководе начелима изнетим у Препоруци, као што су, између осталих: да „службени документи” означавају све информације које су забележене у било ком облику, прикупљене или примљене од стране органа власти или се налазе у њиховом поседу и повезане су са било којом административном функцијом, са изузетком докумената у фази припреме (начело I); да се ова препорука односи на службене документе који се налазе у поседу органа власти (начело II); да орган власти треба да помогне подносиоцу захтева, у мери у којој је то могуће, да идентификује тражени службени документ (начело VI, тачка 5). Из наведеног јасно произилази да информације могу бити садржане како у једном тако и у више докумената у поседу органа власти.

Даље, првостепени орган је био дужан да пажљивије размотри садржину захтева и природу тражених информација, пре доношења ожалбене одлуке, с обзиром на то да се исте односе на информације

које говоре о раду тог органа и законитости у располагању средствима свих грађана односно јавним средствима, а у погледу таквих информација увек постоји појачан интерес јавности да зна.

Имајући у виду изнето, на основу члана 171. став 3. Закона о општем управном поступку, а у вези са чланом 23. и чланом 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучено је као у ставу I диспозитива овог решења, односно поништено је ожалбено решење и предмет враћен на поновни поступак.

У поновном поступку првостепени орган ће поступити по примедбама наведеним у образложењу овог решења и утврдити све битне чињенице од значаја за доношење одлуке у овој управној ствари. Најпре ће утврдити на несумњив начин да ли је у поседу информација односно докумената у којима су садржане тражене информације у вези са потписаним уговорима са приватним продуцентским кућама и уколико јесте, да ли постоје услови за искључење, односно ограничење слободног приступа траженим информацијама у складу са одредбама чл. 9–14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а у вези са одредбама члана 8. истог закона. Затим ће на основу правилно утврђеног чињеничног стања донети нову одлуку у овој управној ствари, односно поново одлучити о захтеву жалиоца у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, при чему ће имати у виду да са аспекта провере рада органа власти и законитости располагања јавним средствима, неспорно постоји оправдан интерес жалиоца и јавности да зна.

Број: 071-11-459/2024-03 од 13. 3. 2024. године

4. ТРОШКОВИ ПОСТУПКА

4.1. ИЗНОС НУЖНИХ ТРОШКОВА КОЈИ НЕ ПРЕЛАЗИ ИЗНОС ОД 500,00 ДИНАРА

Неосновано је тражење органа власти да жалиља, уколико жели копију документа, уплати износ од 108,00 динара на име нужних трошкова њене израде.

Из образложења:

Поступајући по поднетом захтеву орган власти је жалиљи доставио одговор број .../2023 од 3. 10. 2023. године, којим је обавестио, у погледу прве три тачке захтева, да су у складу са чланом 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја тражене информације доступне на Порталу јавних нађавки Републике Србије, док је у погледу тачке 4. захтева обавестио да ће тражене информације доставити у складу са чланом 17. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, по уплати трошкова израде копије траженог документа, након што жалиља достави доказ о уплати.

(...)

Неосновано је тражење органа власти да жалиља, уколико жели копију документа, уплати износ од 108,00 динара на име нужних трошкова израде копије истих, из разлога што је Трошковником којим се утврђује висина нужних трошкова за издавање копије докумената на којима се налазе информације од јавног значаја, који је састави део Уредбе о висини накнаде нужних трошкова за издавање копије докумената на којима се налазе информације од јавног значаја („Службени гласник РС“, 8/2006), прописано да је тражилац информације дужан да пре издавања информације положи депозит у износу од 50% износа нужних трошкова утврђених наведеним трошковником, само у случају да њихова висина прелази износ од 500,00 динара, а што конкретно није случај.

Број: 071-11-13633/2023-03 од 13. 2. 2024. године

4.2. ОДЛУКА О ТРОШКОВИМА ПОСТУПКА КАД ПОВЕРЕНИК НАЛОЖИ ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ ЗА ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

Повереник не одлучује о трошковима поступка када на основу члана 24. став 6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја наложи првостепеном органу да поступи по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, јер то није

одлука којом се мериторно одлучује о томе да ли информације треба учинити доступним јавности и у ком обиму.

Из образложења:

Повереник није одлучио о трошковима поступка с обзиром на то да није сам решио управну ствар, већ је наложио да то учини Основна школа „К.Р.“ у Н., те ће о истима бити одлучено решењем о управној ствари у складу са одредбом члана 87. став 2. Закона о општем управном поступку.

Повереник није одлучио о трошковима поступка из разлога што Повереник, као другостепени орган, одлучује о трошковима првостепеног и другостепеног поступка само у ситуацији када сам решава управну ствар, у складу са чланом 87. став 3. Закона о општем управном поступку, а што овде није случај. Ово из разлога што се о трошковима поступка одлучује уз одлуку о главној управној ствари, у смислу одредбе члана 87. став 2. наведеног закона. Наиме, одлука Повереника којом у смислу члана 24. став 6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја налаже првостепеном органу да поступи по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја није одлука којом се мериторно одлучује о томе да ли информације треба учинити доступним јавности и у ком обиму. То је одлука којом Повереник као другостепени орган само налаже првостепеном органу да поступи по захтеву за приступ информацијама у складу са одредбама члана 16. став 1. или став 12. Закона, у ситуацији када је првостепени орган пропустио да у законом прописаном року одлучи о захтеву тражиоца. То последично значи да тек треба да буде донета одлука о главној ствари, тј. одлука о томе да ли тражене информације треба у потпуности учинити доступним јавности или приступ траженим информацијама евентуално треба ограничити и ако треба – у којој мери. Тек кад таква одлука буде коначно донета испуњени су услови за одлучивање о трошковима у смислу одредбе члана 87. став 2. Закона о општем управном поступку.

Приликом оцене да у овој управној ствари још увек нису испуњени услови за одлучивање о трошковима, Повереник је имао у виду да је у својим ранијим одлукама којима је налагао поступање по захтеву истовремено одлучивао и о трошковима жалбе, али је нашао да тај став треба променити из свих напред наведених разлога, а посебно имајући у виду закључак утврђен на 105. Седници свих судија Управног суда одржаној дана 21. 6. 2022. године, на којој је потврђен правни став утврђен на 101. Седници свих судија који гласи: „Повереник за информације од јавног значаја је овлашћен да одлучује о захтеву за накнаду трошкова поступка када, решавајући у поступку по жалби

тражиоца информација, утврди да је жалба основана и наложи органу власти да тражиоцу омогући слободан приступ информацијама од јавног значаја или да обавести тражиоца да ли поседује тражене информације“. Из наведеног произилази да је Повереник овлашћен да сам одлучи о трошковима само у ситуацијама кад својим решењем коначно одлучује да се тражене информације морају учинити доступним јавности, односно кад обавезује првостепени орган да обавести тражиоца да ли поседује тражене информације. У ситуацији када је првостепени орган у могућности да и даље сам процени да ли информације треба учинити доступним јавности или приступ информацијама треба ограничити, као што је то случај кад му је решењем Повереника наложено да поступи по захтеву за приступ информацијама, није одлучено о главној ствари, па последично нису ни сазрели услови за доношење одлуке о трошковима.

Број: 071-11-8513/2023-03 од 8. 11. 2023. године

4.3. ПРЕУРАЊЕНОСТ ЖАЛБЕ ЗБОГ НЕДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ О ТРОШКОВИМА

Жалба изјављена због недоношења одлуке о трошковима, пре него што жалиља изврши увид у тражена документа како би одредила копије докумената које ће јој бити достављене, преурањена је, јер у моменту изјављивања жалбе није донета одлука о главној ствари, па таква жалба мора бити одбачена.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број 071-11-3689/2023-03 утврђено је да је, поступајући по жалби А. А. из Б., поднетој 23. 5. 2023. године преко пуномоћника, Б. Б., адвоката из Б., изјављеној против одлуке Дома здравља Т. у Т. садржане у акту број ... од 8. 5. 2023. године, Повереник донео решење број: 071-11-3689/2023-03 од 31. 7. 2023. године којим је ставом I диспозитива поништио одлуку Дома здравља Т. у Т. садржану у акту број 735 од 8. 5. 2023. године и предмет вратио на поновни поступак и ставом II диспозитива истог решења наложио Дому здравља Т. у Т., као првостепеном органу у тој управној ствари, да поново поступи, односно одлучи по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја А. А. из Б. поднетом 24. 4. 2023. године,

у року од 15 дана од дана пријема тог решења. У образложењу наведеног решења Повереник је, између осталог, навео да о истакнутом захтеву за накнаду трошкова поступка за састав жалбе од 23. 5. 2023. године у износу од 33.000,00 динара и накнадног захтева од 26. 7. 2023. године у износу од 24.750,00 динара није одлучивао, у складу са одредбом члана 87. став 3. Закона о општем управном поступку, јер се о трошковима поступка одлучује уз одлуку о главној управној ствари, у смислу одредбе члана 87. став 2 наведеног закона.

Даље је, увидом у списе предмета утврђено да је А. А. из Б., преко пуномоћника Б. Б., адвоката из Б., поднела 10. 8. 2023. године захтев Дому здравља Т. у Т., за накнаду трошкова поступка, заведен у Дому здравља 15. 8. 2023. године. У захтеву је навела да тражи трошкове у износу од 49.500,00 динара за састав жалбе против акта тог органа ... од 08. 5. 2023. године, напомињући да су трошкови поступка одређени у самој жалби, наводећи да је, одлучујући по тој жалби, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности донео решење којим је поништен наведени акт првостепеног органа и том органу наложено да поново одлучи по захтеву за приступ информацијама, те како је неспорно да је првостепени орган проузроковао трошкове другостепеног поступка, имајући у виду да је жалба била основана, предлаже да првостепени орган накнади трошкове поступка.

Даље је увидом у списе предмета утврђено да је обавештењем број ... од 18. 8. 2023. године (које је упућено 21. 8. 2023. године, а примљено 28. 8. 2023. године) орган власти, поступајући у поновном поступку по захтеву А. А., именовану обавестио да, с обзиром на то да се тражене информације налазе у великом броју докумената, дана 12. 9. 2023. године може извршити увид у документа, како би одредила које копије документа ће бити достављене.

Чланом 87. став 2. Закона о општем управном поступку прописано је да се о трошковима поступка одлучује решењем о управној ствари.

Чланом 24. став 3. истог закона прописано је да Повереник одбацује жалбу која је недопуштена, неблаговремена и изјављена од стране неовлашћеног лица.

Имајући у виду да је жалила жалбу против акта Дома здравља Т. у Т. број ... од 18. 8. 2023. године, којим је позвана да дана 12. 9. 2023. године изврши увид у документа, како би одредила копије докумената које ће јој бити достављене, а због недоношења одлуке о трошковима поступка (по решењу Повереника број 071-11-3689/2023-03), изјавила 5. 9. 2023. године, дакле у моменту када није донета одлука о главној ствари, јер је увид заказан за 12. 9. 2023. године, то је жалба изјављена 5. 9. 2023. године преурањена. Стога је, на основу члана 23. и члана 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама

од јавног значаја („Службени гласник РС“ бр. 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и и 105/21), као и члана 167. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучено као у ставу I диспозитива овог решења.

Број: 071-11-9033/2023-03 од 10. 11. 2023. године

4.4. РАЧУН ЗА УПЛАТУ НАКНАДЕ ЗА НУЖНЕ ТРОШКОВЕ

Рачун за уплату јавних прихода код Управе за трезор на који се уплаћује накнада нужних трошкова за издавање копије докумената на којима се налазе информације од јавног значаја јесте 840-742328843-30 (редни број 555 у Прилогу 1 – План рачуна за уплату јавних прихода уз Правилник о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна)¹¹.

Из одговора Повереника:

Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности обратили сте се електронском поруком и затражили одговор о томе „који је важећи рачун Буџета Републике Србије и позив на број на који подносиоци захтева за приступ информацијама од јавног значаја треба да плате трошкове израде копије документа (...)“

Рачун за уплату јавних прихода код Управе за трезор на који се уплаћује накнада нужних трошкова за издавање копије докумената на којима се налазе информације од јавног значаја прописан је Правилником о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна („Службени гласник РС“ бр. 16/2016, 49/2016, 107/2016, 46/2017, 114/2017, 36/2018, 44/2018 – др. закон, 104/2018, 14/2019, 33/2019, 68/2019, 151/2020, 19/2021, 10/2022, 144/2022, 25/2023 и 83/2023)¹².

Број: 073-01-4238/2023-02 од 4. 1. 2024. године

11 Приликом уплате треба ставити и позив на број, модел 97, с тим што свака општина има свој позивни број.

12 Овај Правилник је мењан и допуњаван два пута у току 2024. године, тј. након давања овог одговора. Измене и допуне су објављене у „Службеном гласнику“ бр. 26/2024 и 55/2024.

5. ТАЈНИ ПОДАЦИ

5.1. ИНФОРМАЦИЈЕ О ДОЗВОЛИ ЗА НОШЕЊЕ ОРУЖЈА ИЗДАТЕ НАЈВИШИМ ЈАВНИМ ФУНКЦИОНЕРИМА

Повереник не спори чињеницу да највиши државни представници имају значајно сужено поље приватности у односу на тзв. „обичне грађане“ и да извесно постоји интерес јавности да зна информацију о томе да ли неки високи јавни функционер поседује оружје или не, јер то, између осталог, говори о његовом личном ставу по питању поседовања оружја, а што јесте од значаја за формирање става јавности по овом питању. Међутим, ценећи могуће несагледиве штетне последице уколико би се тражене информације учиниле доступним јавности, Повереник налази да је у конкретном случају интерес безбедности лица на које се тражене информације односе и интерес јавне и националне безбедности и одбране земље претежнији интерес у односу на интерес јавности да зна тражене информације.

Из одговора Повереника:

Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности обратили сте се захтевом за потребе текста који пишете о образложењу решења Повереника 071-11-5147/2023-03 којим је одбијена жалба П. на поступање Министарства унутрашњих послова у ком је Повереник заузео став да подаци о томе да ли функционери имају оружје и дозволе за оружје није информација од јавног значаја. Тражили сте одговоре на следећа питања:

„1. На основу решења Повереника за информације од јавног значаја из 2017. године П. је добила податке о оружју које је поседовао тадашњи градоначелник Београда, а садашњи министар финансија С. М. Молим Вас да ми објасните како сада Повереник заузима став да тај податак може угрозити живот и безбедност функционера и интерес заштите националне безбедности и одбране земље?

2. Како податак о поседовању оружја може угрозити живот и безбедност функционера?

3. Молим Вас објасните како такви подаци могу да угрозе јавну и националну безбедност земље, с обзиром на то да се и на то позивате у образложењу свог решења?

4. С обзиром на то да је податак да ли функционер има оружје од значаја за формирање политичког става грађана о функционеру, објасните због чега сте донели одлуку да његово објављивање није од интереса за јавност?“

С тим у вези указујемо на следеће:

Повереник, пре свега, указује на то да се у свим ситуацијама у којима у односу на интерес права јавности да зна постоји на закону или

уставу супротстављен интерес да се приступ информацијама ограничи одлука Повереника доноси у односу на сваки конкретан случај, ценећи све околности конкретног случаја.

У конкретном случају од Министарства унутрашњих послова тражени су подаци о оружју за које дозволу имају лица која спадају у круг највиших јавних функционера ове земље; тј. тражене су информације за председницу Владе и 28 чланова Владе Републике Србије. Општепозната је чињеница да ова лица (председник Владе и чланови Владе) спадају, као представници највиших државних органа, у круг посебно штићених лица. Управо то је *ratio legis* законодавца да живот ових лица буде посебно заштићен кривичним законодавством, па је тако у оквиру двадесет осме главе Кривичног законика Републике Србије „Кривична дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије“ прописан већи број кривичних дела којима се инкриминише напад, између осталих, на председника Владе и чланове Владе (кривична дела из чл. 310, 319–321. Кривичног законика). Ово из разлога што би сам напад на неко од ових лица могао да угрози националну безбедност и одбрану земље, изазивањем панике и нереда. Сазнање свеопште јавности о томе да ли неки председник Владе или члан Владе имају дозволу за ношење оружја, затим сазнање података о врсти и количини оружја за које је издата дозвола, могло би представљати користан податак за евентуално планирање неког од напред побројаних кривичних дела. Стога би објављивање таквих података имало несагледиве штетне последице до којих би могло доћи уколико би подаци били јавно објављени. Наиме, то би могло угрозити живот и безбедност не само председника Владе и чланова Владе, већ и њима блиских лица, као и лица која штите та лица. Стога је Повереник става да је у конкретном случају интерес заштите живота и безбедности лица за које се траже подаци и њима блиских лица, као и интерес заштите безбедности земље претежнији од интереса јавности да зна.

Повереник не спори чињеницу да највиши државни представници имају значајно сужено поље приватности у односу на тзв. „обичне грађане“ и да извесно постоји интерес јавности да зна информацију о томе да ли неки високи јавни функционер поседује оружје или не, јер то, између осталог, говори о његовом личном ставу по питању поседовања оружја, а што јесте од значаја за формирање става јавности по овом питању. Међутим, ценећи могуће несагледиве штетне последице уколико би се тражене информације учиниле доступним јавности, Повереник налази да је у конкретном случају интерес безбедности лица на које се тражене информације односе и интерес јавне и националне безбедности и одбране земље претежнији интерес у односу на интерес јавности да зна тражене информације.

5.2. ПОДАЦИ КОЈЕ ЈЕ ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОЗНАЧИЛА КАО ТАЈНЕ ПОДАТКЕ

Првостепени орган, тј. Градска управа града Београда, погрешно је што, код чињенице да је други орган власти, тј. Влада Републике Србије, одредио да тражене информације представљају тајни податак, тј. поверљиве информације, није предметни захтев доставио на поступање том органу власти, већ је сам решавао о захтеву. Осим тога, првостепени орган је погрешно што није утврдио да ли је истекао рок у ком се подаци морају чувати као тајни.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац захтевом за слободан приступ информацијама од јавног значаја од 31. 7. 2023. године, заведеним код првостепеног органа 2. 8. 2023. године, од наведеног органа власти, тражио достављање копија свих уговора који су потписани од 01. јануара 2017. године до 31. јануара 2021. године, а који се односе на идејно решење, пројекат и изградњу споменика Стефану Немањи на Савском тргу.

Даље је увидом у списе предмета утврђено да је поступајући по поднетом захтеву првостепени орган ожалбеним решењем исти одбио, позивајући се на одредбе члана 2. став 1. и члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи између осталог, да је Закључком Владе РС П 05 број 00-263/2018 од 18. 7. 2018. године, документација у вези са изградњом споменика Стефану Немањи на Савском тргу одређена као тајни податак са роком чувања до 2023. године. Такође је навео и да доносилац означеног акта (Влада РС) није уклонила ознаку тајности, те да Градска управа Града Београда није у могућности да тражене податке учини доступним, као и да Град Београд није иницирао доношење наведеног акта Владе, већ је доношењем наведеног акта настала обавеза поступања у складу са тим актом до истека периода примене или до доношења другог акта којим би се евентуално изменио постојећи.

(...)

Имајући у виду садржину поднетог захтева, наводе жалбе, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је одлучио као у диспозитиву ожалбеног решења и одбио поднети захтев, наводећи да тражене информације представљају тајни податак који је одредила Влада Републике Србије својим закључком П 05 број 00-263/2018 од 18. 7. 2018. године, а да претходно,

у смислу цитиране одредбе члана 102. Закона о општем управном поступку није утврдио све чињенице од значаја за доношење одлуке у овој управној ствари.

Првостепени орган (на коме је терет доказивања у смислу члана 24. став 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја), позивајући се на одредбу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одбио је захтев жалиоца наводећи да тражени подаци представљају тајне, тј. поверљиве податке, а да претходно није имао у виду цитиране одредбе члана 16. став 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у складу са којима је требало да поступи у наведеној ситуацији. Првостепени орган је погрешно што, код чињенице да је други орган власти одредио да тражене информације представљају тајни податак, тј. поверљиве информације, није предметни захтев доставио на поступање том органу власти. Наиме, одредба члана 16. став 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, која прописује да уколико орган власти поседује документе који садрже информације које представљају тајни податак, одређен од стране другог органа власти, обавезује орган власти који је примио предметни захтев да у року од осам дана од дана пријема исти захтев достави на поступање органу власти који је одредио тајност података и да о томе обавести подносиоца захтева. С тим у вези, уколико првостепени орган на несумњив начин утврди да су и даље тражени документи означени неким од степена тајности у складу са Законом о тајности података (интерно, поверљиво, строго поверљиво, државна тајна) од стране неког другог органа власти, поступиће у складу са цитираном одредбом члана 16. став 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Такође, из образложења ожалбеног решења остаје нејасно који је тачан датум у 2023. години означен као истек рока, тј. престанак тајности документације у вези са изградњом споменика Стефану Немањи на Савском тргу, јер је само наведено да је тајност одређена са роком чувања до 2023. године. Ово нарочито јер је чланом 19. став 3. Закона о тајности података („Службени гласник РС“, број 104/09) прописано да рокови из става 2. истог члана теку од дана одређивања тајности података (за податак са ознаком „државна тајна“ – 30 година; за податак са ознаком „строго поверљиво“ – 15 година; за податак са ознаком „поверљиво“ – 5 година; за податак са ознаком „интерно“ – 2 године), а закључак Владе РС П 05 број 00-263/2018 је од 18. 7. 2018. године.

На основу свега напред изнетог, Повереник је на основу члана 171. став 3. Закона о општем управном поступку, а у вези са чланом 23. и чланом 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучио као у ставу I диспозитива овог решења,

односно поништио је ожалбени акт и предмет вратио на поновни поступак.

У поновном поступку првостепени орган ће поступити по примедбама изнетим у образложењу овог решења и утврдити да ли постоје услови за искључење слободног приступа траженим информацијама у складу са цитираним одредбама члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја на које се позвао у ожалбеном решењу, односно, у случају да се предметни захтев односи на информације које и даље представљају тајни податак чију је тајност одредио други орган власти, поступиће по одредбама члана 16. став 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Такође ће утврдити тачан датум у 2023. години за престанак тајности документације у вези са изградњом споменика Стефану Немањи, те ће, уколико утврди да је рок истекао поново одлучити о захтеву жалиоца у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Број: 071-11-14673/2023-03 од 15. 3. 2024. године

6. УТИЦАЈ НА ПРАВНО УРЕЂЕНИ ПОСТУПАК

6.1. ТРАНСКРИПТИ СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ ПРОТИВ БИВШЕГ ЈАВНОГ ФУНКЦИОНЕРА

Повереник налази да је правилно поступио првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио предметни захтев позивајући се на одредбу члана 9. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те да је жалба неоснована. Ово из разлога што се тражене информације односе на кривични поступак који је у току, односно на поступак у којем, како то орган власти наводи, тек предстоји извођење материјалних и писаних доказа, и испитивања сведока, па Повереник налази да је првостепени орган навео јасне разлоге који указују на то да је у конкретном случају претежнији интерес заштите неометаног вођења судског поступка заснованог на закону, фер поступања и правичног суђења, него интерес јавности да зна, те да су се стекли услови из одредби члана 8. став 1. и члана 9. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја за ускраћивање приступа траженим документима.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је А. А., новинар ... у Б., поднео Вишем суду у Београду захтев за приступ информацијама од јавног значаја од 21. 2. 2024. године којим је на основу члана 15. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја од поменутог првостепеног органа тражио достављање електронском поштом копија свих до сада сачињених записника (транскрипата) са главног претреса на суђењу против оптужене Б. Б., некадашње помоћнице директора Управе

Поступајући по поднетом захтеву првостепени орган је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца позивајући се на одредбе члана 8. став 1. и члана 9. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи, између осталог, да се тражи достава документа из кривичног поступка који није правноснажно окончан, односно да се исти налази у фази главног претреса, да је у току извођења доказа, при чему у наредном току поступка предстоји како предузимање доказних радњи испитивања сведока, тако и извођења материјалних и писаних доказа. Навео је да би у случају удовољења захтеву тражиоца, а с обзиром на медијску пажњу коју изазива предметни кривични поступак, свако достављање докумената из истог и стварање евентуалног простора за извођења

закључака од стране лаичке јавности, иако претходно поступак није правноснажно окончан, могло довести до повреде претпоставке невиности окривљене, чиме би се угрозило, омело и отежало фер поступање и правично суђење а све сходно одредби члана 9. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Даље је истакао да је потребно имати у виду да је претпоставка невиности загарантована, како Уставом Републике Србије, тако и Закоником о кривичном поступку, из ког разлога у конкретном случају има места примени одредбе члана 8. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, будући да је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу и закону. Такође, достављањем транскрипата са главног претреса који је још увек у току у којем тек предстоји извођење свих материјалних и писаних доказа, као што предстоји и доказна радња испитивања сведока, угрозило би, омело и отежало вођење судског поступка, јер је чланом 98. Законика о кривичном поступку, између осталог, предвиђено да се сведок испитује понаособ, при чему је интенција законодавца била да онемогући упознавање сведока који тек треба да буде испитан са садржином исказа већ испитаних сведока. Навео је да би достављањем транскрипата са главног претреса представницима медија могло довести до чињења истих доступних јавности, па самим тим, и свим евентуално будућим сведоцима, а што би било у супротности са Закоником о кривичном поступку, који такво поступање не дозвољава, на који начин би и вођење предметног кривичног поступка било угрожено, ометено и отежано. Дакле, интерес несметаног вођења и окончања кривичног поступка у овој процесној фази претеже над интересом јавности да зна из члана 4. предметног закона. Такође, приликом доношења одлуке орган власти је узео у обзир одредбу члана 12. предметног закона који предвиђа могућност издвајања тражене информације, односно делимичног приступа информацији од јавног значаја, али је нашао да нема места примени исте из напред наведених разлога. Навео је да је узета и обзир одредба члана 250. Законика о кривичном поступку којом је прописано да дозволу за разматрање списка у току поступка даје суд (председник већа), при чему је тражени транскрипт са главног претреса део судских списка, а председник већа је навео да постоје сметње да се удовољи захтеву жалиоца, јер је кривични поступак још увек у фази главног претреса, односно поступак није правноснажно окончан. Такође, узета је у обзир чињеница да је главни претрес у предметном кривичном предмету у овој фази јаван, те и да тражилац информације има право да присуствује истом, чиме се у одређеној мери задовољава право јавности да зна, али наведено не значи да има места да се удовољи

захтеву тражиоца а из напред изнетих разлога сходно одредби члана 9. став 1. тачка 2. предметног закона.

(...)

Имајући у виду садржину поднетог захтева, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је правилно поступио првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио предметни захтев позивајући се на одредбу члана 9. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те да је жалба неоснована. Ово из разлога што се тражене информације односе на кривични поступак који је у току, односно на поступак у којем, како то орган власти наводи, тек предстоји извођење материјалних и писаних доказа, и испитивања сведока, па Повереник налази да је првостепени орган навео јасне разлоге који указују на то да је у конкретном случају, претежнији интерес заштите неометаног вођења судског поступка заснованог на закону, фер поступања и правичног суђења, него интерес јавности да зна, те да су се стекли услови из цитираних одредби члана 8. став 1. и члана 9. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја за ускраћивање приступа траженим документима.

На другачију одлуку није утицала ни чињеница да је главни претрес јаван у предметном поступку, односно да јавност није искључена с обзиром на то да наведено не значи да се информације са претреса могу учинити доступним јавности као информације од јавног значаја.

Број: 071-11-4008/2024-03 од 20. 5. 2024. године

7. ПОСЛОВНА ТАЈНА

7.1. ИНФОРМАЦИЈЕ О УКУПНОЈ ГОДИШЊОЈ ЕНЕРГЕТСКОЈ ПОТРОШЊИ КИНЕСКИХ КОМПАНИЈА

Орган власти није пружио доказ о томе на који начин би достављање информација о укупној годишњој енергетској потрошњи за четири кинеске компанија озбиљно угрозило интересе заштићене законом који претежу над интересом јавности да зна, односно које би тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији могле наступити. Ово тим пре што се ради о информацијама у вези са енергетском потрошњом компанија са великим производним капацитетима фабрика у Србији, коју, као снабдевач, обезбеђује АД „ЕПС“, те да је за пословање таквих компанија потребна велика енергетска потрошња која по својој природи утиче на стање животне средине с обзиром на енергенте које АД „ЕПС“ употребљава као снабдевач, како би омогућио наведеним компанијама, као корисницима, енергетску потрошњу, односно ради се о информацијама у погледу којих је интерес јавности да буде упозната са истима, неспоран.

Из образложења¹³:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета је утврђено да је жалилац поднео Акционарском друштву „Електропривреда Србије“ у Београду дана 20. 11. 2023. године поднесак који по својој садржини представља захтев за приступ информацијама од јавног значаја којим је тражио информације ближе наведене у ставу I диспозитива решења.

Поступајући по наведеном захтеву, Акционарско друштво „Електропривреда Србије“ у Београду доставило је жалиоцу одговор од 23. 11. 2023. године, у ком је навело: да се тражени подаци тичу комерцијалних уговора о снабдевању између „Електропривреде Србије“ и наведених компанија, чије елементе „ЕПС“ АД нема право да објављује; да се за прибављање наведених информација обрати непосредно

13 Решењем Повереника, ставом I диспозитива, наложено је Акционарском друштву „Електропривреда Србије“ у Београду да без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана пријема тог решења, обавести А. А. из Н., да ли поседује тражене информације за период од 2018. године до 20. 11. 2023. године, као дана подношења захтева, односно документе из којих се може сазнати укупна годишња енергетска потрошња за четири тачно одређене кинеске компанија и да му, уколико такве документе поседује, у наведеном року достави њихове копије.

предметним компанијама; да скреће пажњу на чињеницу да члан 185. Закона о енергетици Републике Србије уређује обавезе „ЕПС“ АД као снабдевача по питању обавезе чувања информација о потрошњи купаца електричне енергије.

Чланом 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је информација од јавног значаја, у смислу овог закона, информација којом располаже орган јавне власти, настала у раду или у вези са радом органа јавне власти, садржана у одређеном документу, а односи се на све оно о чему јавност има оправдан интерес да зна.

Чланом 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да свако има право да му буде саопштено да ли орган власти поседује одређену информацију од јавног значаја, односно да му је она иначе доступна, као и да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упуту поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

Чланом 8. став 1. наведеног Закона прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу и закону, док је ставом 2. истог члана прописано да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.

Чланом 9. тачка 5. овог закона прописано је да орган власти може тражиоцу ускратити приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме, између осталог, учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајни податак или представља пословну или професионалну тајну, или податак добијен у поступку заступања за чије објављивање заступани није дао одобрење, у складу са законом којим се уређује рад правобранилаштва, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над правом јавности да зна.

Чланом 16. став 1. истог закона прописано је да је орган власти дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, односно уређеног захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи потпуну и тачну тражену информацију, односно изда му или упуту копију тог документа, док је ставом 12. истог члана прописано да ако орган власти одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању

информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева и да то решење писмено образложи, као и да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења.

Имајући у виду садржину поднетог захтева и одговора који је жалиоцу достављен поводом истог захтева, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе Повереник налази да орган власти (без обзира на достављени одговор) није поступио по захтеву жалиоца од 20. 11. 2023. године у складу са цитираним одредбама члана 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, јер нити је жалиоца обавестио да ли поседује тражене информације ближе наведене у ставу I диспозитива решења, нити је уколико их поседује доставио копије докумената у којима су оне садржане, нити је донео решење о одбијању поднетог захтева. Како орган власти није оправдао разлоге ускраћивања информација тражених поднетим захтевом у смислу цитираних одредаба Закона, односно како су наведени разлози неосновани, Повереник је у поступку по жалби, на основу члана 23. и члана 24. ст. 1. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 173. став 2. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I диспозитива овог решења, наставши да је жалба основана, односно да је неспорно право жалиоца на тражене информације у смислу члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и да нема сметњи да му се исте, уколико су у поседу органа власти, учине доступним, на начин како је то наложено ставом I диспозитива овог решења.

Навод органа власти из одговора достављеног жалиоцу да се тражени подаци тичу комерцијалних уговора о снабдевању између „Електропривреде Србије“ и наведених компанија, чије елементе „ЕПС“ АД нема право да објављује те да члан 185. Закона о енергетици Републике Србије уређује обавезе „ЕПС“ АД као снабдевача по питању обавезе чувања информација о потрошњи купаца електричне енергије, није могла утицати на другачију одлуку у овој управној ствари. Ово из разлога што се основаност захтева за приступ информацијама од јавног значаја мора ценити са аспекта одредаба Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, који је у материји доступности информација *lex specialis* у односу на све друге законе којима се ова права ограничавају, па и на одредбе Закона о енергетици Републике Србије.

Стога је орган власти био дужан да докаже да је у конкретном случају оправдано ускратити жалиоцу приступ траженим документима ради заштите претежнијег интереса из члана 8. Закона о слободном

приступу информацијама од јавног значаја, што није учинио нити је у том погледу пружио доказе. Наиме, да би орган власти, из разлога тајности документа, ускратио приступ траженим информацијама, на основу члана 9. тачка 5. Закона, обавезан је да докаже да је поред једног од услова из члана 9. тачка 5. Закона – да се ради о информацији или документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да представља пословну тајну, испуњен и други услов – да се ради о информацији или документу због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. Орган власти није пружио доказ о томе на који начин би достављање тражених информација озбиљно угрозило интересе заштићене законом који претежу над интересом јавности да зна, односно које би тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији могле наступити, а Повереник не налази да су тражене информације таквог карактера да би њима морао бити искључен слободан приступ на основу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово тим пре што се ради о информацијама у вези енергетске потрошње компанија са великим производним капацитетима фабрика у Србији, коју, као снабдевач, обезбеђује АД „ЕПС“, те да је за пословање таквих компанија потребна велика енергетска потрошња која по својој природи утиче на стање животне средине с обзиром на енергенте које АД „ЕПС“ употребљава као снабдевач, како би омогућио наведеним компанијама, као корисницима, енергетску потрошњу, односно ради се о информацијама у погледу којих је интерес јавности да буде упозната са истима, неспоран.

Број: 071-11-16372/2023-03 од 2. 2. 2024. године

7.2. ИНФОРМАЦИЈЕ О ГЕНЕРАЛНОМ СПОНЗОРСТВУ ФУДБАЛСКЕ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ СРБИЈЕ

Првостепени орган на коме је терет доказивања, осим што је у ожалбеном акту само изнео могућност да би давање тражених информација довело до евентуалног покретања судског поступка од стране саговорача као држаоца пословне тајне по основу накнаде штете, те да пресуда за привредни преступ буде објављена у средствима јавног информисања на који начин би била учињена нематеријална штета која није исказана кроз финансијске/материјалне параметре, већ би била манифестована угрожавањем репутационог статуса тог Предузећа на тржишту, ни у спроведеном

поновном поступку није доказао, у складу са одредбама чл. 8. и 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, да је ускраћивање приступа информацијама траженим предметним захтевом неопходно у демократском друштву ради заштите неког од претежнијих интереса прописаних наведеним законом над интересом јавности да зна. При томе, ради се информацијама које се односе на средства која је генерални спонзор, тј. Предузеће „Телеком Србија“ а. д., дао примаоцу спонзорства Фудбалском савезу Србије на име уговора о спонзорству ради рекламирање тог предузећа, дакле о средствима која су издвојена из средстава тог предузећа, које је у већинском власништву Републике Србије са 58% акција, односно оне су средства свих грађана Републике Србије, као акционара тог предузећа, те у погледу располагања тим средствима постоји неспоран интерес јавности, па и жалиоца као репрезента те јавности, да зна предметне информације, које су у вези са трошењем јавног новца, за које увек постоји појачан интерес јавности да зна.

Из образложења¹⁴:

А. А. из Б., као тражилац информација, поднео је Предузећу за телекомуникације „Телеком Србија“ а. д. у Београду захтев од 20. 11. 2022. године за приступ информацијама од јавног значаја, којим је, позивајући се на Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, тражио информације ближе наведене у ставу II диспозитива овог решења.

Даље је, увидом у списе предмета у Служби Повереника број: 071-11-398/2023-03 утврђено да је поступајући по наведеном захтеву Предузеће за телекомуникацију „Телеком Србија“ а. д. одлуком садржаном у акту број: ...-2023 од 11. 1. 2023. године, тражиоца информација обавестило: да је одредбом члана 8. став 1. тачка 6. Правилника о заштити пословне тајне („Службени лист Телеком Србија“, број: 156/2021 од 21. 10. 2021. године), интерног акта „Телекома Србија“ а. д., који је донет сагласно Закону о пословној тајни, прописано да информације садржане у уговорима са пословним партнерима, који

14 Решењем Повереника, између осталог, наложено је Предузећу за телекомуникације „Телеком Србија“ а. д. да жалиоцу достави тражене информације, односно копије докумената у којима су исте садржане и то документа из којих се може сазнати колико новца је предузеће „Телеком Србија“ а. д. у Београду издвојило за фудбалску репрезентацију Србије и њено учествовање на Светском првенству у Катару као њен генерални спонзор, као и уговора о спонзорству који је потписан између Телекома Србије и Фудбалског савеза Србије.

су означени као пословна тајна, или у вези са тим уговорима, представљају пословну тајну, означене степеном тајности „ПОВЕРЉИВО“; да саставни део наведеног Правилника чини Листа информација које представљају пословну тајну, која је утврђена Одлуком Генералног директора број: 535643/1 од 24. 11. 2021. године, у ком документу су као информације са ознаком тајности „СТРОГО ПОВЕРЉИВО“, назначене информације о трошковима у вези са друштвом, који су садржани у уговорима са пословним партнерима, који су означени као пословна тајна, или у вези са тим уговором; да би, уколико би се учинили доступним затражени подаци неовлашћеним лицима, то Предузеће поступало супротно одредбама члана 4. Закона о заштити пословне тајне, којим су прописани случајеви незаконитог прибављања, коришћења и откривања пословне тајне, што би представљало радњу предузету супротно добрим пословним обичајима, те би достављањем трећим лицима података из уговора чији садржај је означен као пословна тајна, то Предузеће ризиковало покретање судског поступка од стране саговорача по основу накнаде штете као санацију за наведено чињење, па постоји узрочно-последична веза између материјалне штете коју би то Предузеће претрпело плаћањем новчаних казни прописаних чланом 21. став 1. и 2. Закона о заштити пословне тајне и обелодањивањем затражених информација које представљају пословну тајну, са могућношћу покретања судског поступка од стране саговорача као држаоца пословне тајне по основу накнаде штете, што би као крајњи резултат имало да се тужбом због повреде пословне тајне захтева да пресуда за привредни преступ буде објављена у средствима јавног информисања, на који начин би била учињена нематеријална штета која није исказана кроз финансијске/материјалне параметре, већ би била манифестована угрожавањем репутационог статуса на тржишту, те да из наведених разлога, а у смислу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, то Предузеће није у обавези да достави податке затражене поднетим захтевом, на који начин је практично одбијен наведени захтев.

Поступајући по жалби изјављеној 18. 1. 2023. године против наведеног аката Предузећа за телекомуникацију „Телеком Србија“ а. д. (...) Повереник је донео решење број: 071-11-398/2023-03 од 21. 3. 2023. године, којим је у ставу I поништио ожалбену одлуку првостепеног органа садржану акту број: ...-2023 од 11. 1. 2023. године и предмет вратио на поновно поступање, а ставом II тог решења, наложио Предузећу за телекомуникације „Телеком Србија“ а. д. у Београду, као првостепеном органу у овој управној ствари, да поново поступи, односно одлучи о захтеву жалиоца од 20. 11. 2022. године за приступ информацијама од јавног значаја, у року од 15 дана од дана пријема тог решења,

са образложењем у ком је, поред осталог, навео да првостепени орган није до краја спровео тест јавног интереса и учинио вероватним претежнији интерес за искључење права јавности да зна тражене информације, те да у поновном поступку поступи по изнетим примедбама и допуни поступак тако што ће на несумњив начин утврдити да ли би и које конкретне тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији могле реално наступити омогућавањем приступа информацијама траженим захтевом од 20. 11. 2022. године у складу са чланом 8. и 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

У поновном поступку, првостепени орган је донео одлуку садржану у ожалбеном акту, понављајући исте разлоге које је навео у акту број: ...-23 од 11. 1. 2023. године због којих, у смислу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, то Предузеће није у обавези да достави податке затражене поднетим захтевом, на који начин је практично поново одбијен наведени захтев жалиоца. (...)

Против поменутог акта првостепеног органа деловодни број: ...-2023 од 11. 4. 2023. године, А. А. из Б. је 21. 4. 2023. године, преко пуномоћника Б. Б., адвоката из Б., изјавио жалбу Поверенику, у којој је, између осталог, навео да је у конкретном случају реч о предузећу које је у већинском власништву Републике Србије и које се финансира из средстава свих грађана као пореских обвезника, сходно чему је и одговорност за трошењу новца грађана, па самим тим и транспарентност која обавезује то Предузеће да објави тражене информације, за које постоји оправдани интерес јавности да зна, јер представљају податак о томе како се троши новац привредног субјекта који је у већинском власништву државе. (...)

У поступку одлучивања по жалби против акта првостепеног органа од 11. 4. 2023. године, Повереник је проценио да је потребно да оствари увид у тражене документе, као и у акте које првостепени орган наводи у ожалбеном акту и то: Правилник о заштити пословне тајне („Службени лист Телеком Србија“, број: 156/2021 од 21. 10. 2021. године), интерни акт Телекома Србије а. д. којим је прописано да информације садржане у уговорима са пословним партнерима представљају пословну тајну и одлуку Генералног директора бр. 535643/1-2021 од 24. 11. 2021. године, па је у складу са овлашћењима прописаним чланом 26. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, затражио од првостепеног органа да му то омогући, након чега је Предузеће „Телекома Србије а. д.“ у Београду у прилогу акта од 12. 7. 2023. године доставило Правилник о заштити пословне тајне и одлуку Генералног директора бр. 535643/1-2021 од 24. 11. 2021. године, са Листом информација које представљају пословну тајну, која је саставни део исте. Документе

тражене предметним захтевом орган власти није доставио Поверенику до дана израде овог решења. (...)

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио информације о томе колико новца је Предузеће „Телеком Србија“ а. д. издвојило за фудбалску репрезентацију Србије и њено учествовање на Светском првенству у Катару, као њен генерални спонзор, као и копију наведеног уговора о спонзорству, наводе жалбе, акта првостепеног органа од 12. 7. 2023. године са прилозима, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је, позивајући се на одредбе члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, ожалбеним актом, жалиоцу поново ускратио приступ траженим информацијама, наводећи исте разлоге као у образложењу одлуке од 11. 1. 2023. године, те да жалилац, у смислу цитиране одредбе члана 5. Закона, има право да му се тражене информације учине доступним. Ово из разлога што је првостепени орган у ожалбеном акту искључиво набрајао разне последице које би хипотетички могле да настану омогућавањем приступа траженим документима, не доказујући испуњеност услова за ускраћивање приступа траженим информацијама прописаних наведеним одредбама члана 9. тачка 5. Закона на које се позвао у ожалбеном акту.

Наиме, позивање првостепеног органа на Правилник о заштити пословне тајне, као интерни акт донет у складу са одредбама Закона о заштити пословне тајне, само по себи није довољно да се, у смислу цитиране одредбе члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, може сматрати јединим разлогом за искључење од права јавности да исте зна. Наиме, као што је и раније указивано, поред формалног услова да се ради о информацији или документу за који је одређено да се чува као тајна, Закон захтева и испуњење другог, материјалног услова, тј. да се ради о таквим информацијама или документима због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом, који претежу над интересом за приступ информацији. При томе се не мисли на хипотетичку могућност наступања штете, већ на стварну реалну штету, чије постојање првостепени орган у конкретном случају мора доказати, као и да ти интереси превазилазе интерес јавности да зна односно да ти интереси претежу над интересом за приступ информацијама применом теста интереса из цитиране одредбе члана 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Првостепени орган на коме је терет доказивања, осим што је у ожалбеном акту само изнео могућност да би давање тражених информација довело до евентуалног покретања судског поступка од стране сауговарача као држаоца пословне тајне по основу накнаде штете, те да пресуда за привредни преступ буде објављена у средствима јавног информисања на који

начин би била учињена нематеријална штета која није исказана кроз финансијске/материјалне параметре, већ би била манифестована угрожавањем репутационог статуса тог Предузећа на тржишту, ни у спроведеном поновном поступку није доказао, у складу са цитираном одредбом члана 8. и члана 9. тачка 5. наведеног Закона, да је ускраћивање приступа информацијама траженим предметним захтевом неопходно у демократском друштву ради заштите неког од претежнијих интереса прописаних Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја над интересом јавности да зна. При томе, ради се информацијама које се односе на средства која је спонзор, у конкретном случају Предузеће „Телеком Србија“ а. д., дао примаоцу спонзорства Фудбалском савезу Србије на име уговора о спонзорству заузврат за рекламирање тог Предузећа, дакле о средствима која су издвојена из средстава тог Предузећа које је у већинском власништву Републике Србије са 58% акција односно исте чине средства свих грађана Републике Србије као акционара тог Предузећа, те у погледу располагања тим средствима постоји неспоран интерес јавности, па и жалиоца као репрезента те јавности, да зна предметне информације, које су у вези са трошењем јавног новца, за које увек постоји појачан интерес јавности да зна.

Навод првостепеног органа да би чињењем доступних тражених информација, поступао супротно одредбама члана 4. Закона о заштити пословне тајне којима су прописани случајеви незаконитог прибављања, коришћења и откривања пословне тајне, не може се прихватити, из разлога што када орган власти информацију од јавног значаја чини доступном у складу и на основу закона о доступности информација, не може се говорити о незаконитом објављивању информација. Поред тога, одредбом члана 3. став 2. Закона о заштити пословне тајне прописано је да се прибављање, коришћење и откривање пословне тајне сматра законитим у мери у којој је захтевано или допуштено посебним прописима.

Са изложеног, а посебно имајући у виду да су тражене информације у вези са средствима Предузећа „Телеком Србија“ а. д. које је у већинском власништву Републике Србије са 58% акција, односно исте чине средства свих грађана Републике Србије, као акционара тог Предузећа, као и да првостепени орган није доказао које би то тешке правне или друге последице могле реално наступити одавањем информација садржаних у траженим документима, Повереник је поступајући по жалби, на основу члана 23. и члана 24. став 1. и став 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја значаја и члана 171. став 5. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I и II диспозитива овог решења, наставши да је жалба основана.

7.3. ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОДУЖЕЊУ ИСТРАЖНОГ ПРАВА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ГЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА И ПОСЛОВНА ТАЈНА

Како би се чињењем доступним јавности докумената у којима су садржани подаци о ресурсима и резервама, комерцијални подаци о лежишту и истражном пољу, извештаји и технички и стручни подаци о спроведеним истраживањима, класификовање трошкова пројекта, као и целокупан *know-how*, у својству информације од јавног значаја, омогућило да треће лице у врло кратком року, са немерљиво мањим улагањима и трошковима припреми пројекат геолошких истраживања, прибави одобрење за истраживање, односно како би се обесмислиле све досадашње активности и *know-how* Rio Sava и обезвредила досадашња улагања тог привредног друштва у односу на пројекат „Јадар“ и акције тог друштва, те омогућила трећим лицима нелојална предност, Повереник налази да је у конкретном случају интерес заштите података који представљају пословну тајну због своје комерцијалне вредности и заштите од нелојалне конкуренције, зајемчене националним законима, претежнији од интереса жалиље за приступ траженим информацијама, у смислу члана 8. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Чињеница да су тражене информације у вези и са пројектом „Јадар“, који пројекат је од велике вредности и који већ дуже време изазива пажњу јавности и бројних медија, посебно у области заштите животне средине, није могла утицати на другачију одлуку из разлога што је процена утицаја на животну средину предмет посебних студија у надлежности Министарства за заштиту животне средине.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалиља дана 14. 5. 2022. године поднела Министарству рударства и енергетике у Београду захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражила копије захтева које је подносила фирма Rio Sava exploration за продужење истражног права за извођење геолошких истраживања у долини Јадра, са пратећом документацијом и извештајима из претходног периода истраживања, на основу којих су издавана решења у наредном периоду, која се налазе на сајту Министарства рударства и енергетике.

Такође, увидом у списе предмета број 071-11-1935/2022-03 утврђено је да је орган власти поступајући по предметном захтеву жалиљи

доставио акт број .../2022-02 од 23. 5. 2022. године, против ког је жалила 30. 5. 2022. године изјавила жалбу Поверенику. Поступајући по наведеној жалби, Повереник је донео решење број 071-11-1935/2022-03 од 1. 8. 2022. године којим је поништена одлука Министарства рударства и енергетике у Београду садржана у акту број .../2022-02 од 23. 5. 2022. године и предмет враћен на поновни поступак, а првостепеном органу указано да је потребно да у поновном поступку поступи по примедбама изнетим у образложењу тог решења.

Даље је увидом у списе предмета број .../2022-03 утврђено да је орган власти жалили доставио одговор број 011-00-85/1/2022-02 од 21. 6. 2022. године којим ју је, између осталог, обавестио да је прибавио тражену документацију, изузев захтева за продужење истражног рока из 2009. године, у вези са којим су обавештени од архиве да наведени захтев није могуће пронаћи, те да јој у прилогу доставља остала тражена документа. Увидом у наведене списе предмета, такође је утврђено да је А. А. из Београда је дана 06. 9. 2022. године изјавила жалбу Поверенику против одговора Министарства рударства и енергетике у Београду број .../1/2022-02 од 21. 6. 2022. године, због недобијања свих тражених информација по њеном захтеву за приступ информацијама од јавног значаја поднетом 14. 5. 2022. године. Поступајући по наведеној жалби, Повереник је донео решење број 071-11-8512/2022-03 од 2. 10. 2023. године, којим је одбијена наведена жалба у делу који се односи на захтев за продужење истражног рока из 2009. године, док је у преосталом делу обустављен поступак по наведеној жалби, имајући у виду да је Министарство рударства и енергетике у Београду, након изјављивања те жалбе, жалили доставио решење број .../2022-02 од 4. 10. 2022. године.

Поступајући по предметном захтеву, Министарство рударства и енергетике у Београду је позивајући се на одредбе члана 9. тачка 5. и члана 16. став 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 28а ст. 1. и 4. и члана 49. Закона о рударству и геолошким истраживањима, ожалбеним решењем број .../2022-02 од 4. 10. 2022. године, одбио предметни захтев у делу којим је захтевано од органа власти да достави пратећу документацију и копије извештаја из претходног периода истраживања, која се односи на продужење истражног права за извођење геолошких истраживања у долини Јадар које је подносило привредно друштво Rio Sava Exploration. У образложењу је, између осталог, навео: да након престанка примењених геолошких истраживања, Република Србија може користити резултате тих истраживања, на начин који не угрожава интерес власника података, уважавајући прописе којима се уређује заштита података, и то само у случају одбране земље и подизања нивоа опште безбедности становништва, санирања последица геолошких хазарда

(земљотреса, поплава, клизишта, одрона и др.), израде стратешких студијских истраживања за потребе утврђивања и вредновања укупних минералних потенцијала геолошке средине или других геолошких ресурса, као и потребе просторног планирања и других дугорочних стратешких докумената од општег интереса; имајући у виду да је Министарство дужно да са траженом документацијом поступа у складу са ознаком „пословна тајна“, сходно члану 28а став 4. Закона о рударству и геолошким истраживањима, без сагласности носиоца одобрења у чијем се искључивом власништву налазе извештаји, исти се не могу копирати и стављати на увид трећим лицима, те да је у том смислу упутило захтев за давање сагласности привредном друштву Rio Sava Exploration; да је изјашњењем поменутог привредног друштва бр. 816 од 15. 8. 2022. године Министарство обавештено да носилац одобрења не даје сагласност да се наведени подаци дају на увид јавности и „да су сви резултати геолошких истраживања строго заштићени како законом тако и службеним актима Rio Save, као и да би одавањем оваквих података могле наступити тешке правне или друге последице по интересе Rio Save заштићене законом који претежу над правом јавности да зна, имајући у виду да би било које лице које дође у посед оваквих резултата могло несметано да стекне предност и искористи ове податке за добијање одобрења за истраживање на лежишту Јадар“; да би на тај начин сав досадашњи рад, улагања и ресурси уложени од стране тог привредног субјекта били обесмишљени; да је уз поменути допис Rio Sava је доставио и свој службени акт – Правилник о чувању пословне тајне; да је Министарство поступио у складу са одредбама члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а све у складу са изјашњењем привредног друштва Rio Sava Exploration бр. ... од 15. 8. 2022, али и решењем Повереника број 071-11-1935/2022-033 од 1. 8. 2022. године и одлучило као у диспозитиву решења.

У поступку по жалби, Повереник је проценио да је, у конкретном случају, ради утврђивања чињеничног стања, потребно да оствари увид у списе предмета Rio Sava Exploration, који се односе на пројекат Примењена геолошка истраживања лежишта бора и литијума „Јадар“ код Лознице, са елаборатом и пратећом документацијом, те је у просторијама Министарства рударства и енергетике РС у Београду дана 1. 6. 2023. године извршен увид у наведене списе у складу са чланом 26 Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, о чему је сачињен Записник под бројем 071-11-8945/2022-03 од 1. 6. 2023. године.

(...)

Имајући у виду садржину поднетог захтева за приступ информацијама од јавног значаја у делу који се односи на пратећу документацију и копије извештаја из претходног периода истраживања,

наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је правилно поступио првостепени орган када је, позивајући се на одредбе члана 9. тачка 5. и члана 16. став 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 28а ст. 1. и 4. и члана 49. Закона о рударству и геолошким истраживањима, ожалбеним решењем одбио предметни захтев жалиље у наведеном делу, те да је предметна жалба неоснована.

Ово из разлога што су, у конкретном случају, испуњени услови за ускраћивање приступа траженој информацији, у складу са чланом 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Наиме, одредбама члана 28а став 4. Закона о рударству и геолошким истраживањима прописано је да Министарство и Завод имају обавезу да са извештајима и елаборатима поступају у складу са ознаком „пословна тајна“, осим ако је тим законом другачије прописано, одредбама члана 49. став 1. истог закона прописано је да носилац истраживања има право искључивог коришћења и располагања геолошким подацима и стварима и документима произишлим из примењених геолошких истраживања (извештај и елаборати о резултатима геолошких истраживања и друга геолошка документација, као и језгра истражних бушотина и узорци и анализе из свих истражних радова и др.), у складу са тим законом, док је одредбама чл. 1. и 3. Правилника о чувању пословне тајне Rio Sava Exploration d. o. o. бр. ... од 15. 8. 2022. године, између осталог, прописано да је пословна тајна податак чије би саопштавање трећем лицу могло нанети штету Друштву, као и податак који има или може имати економску вредност зато што није општепознат нити је лако доступан трећим лицима, која би његовим коришћењем или саопштавањем могла остварити економску корист, као и који је од стране Друштва заштићен одговарајућим мерама у циљу чувања његове тајности, да се пословном тајном сматра информација о пословању за коју је очигледно да би проузроковала знатну штету Друштву ако дође у посед трећег лица, те је изричито предвиђено да пословну тајну представљају било који подаци или документа сачињена или прибављена од стране Друштва у вези са извођењем геолошких истраживања, намеравањем експлоатацијом и свим другим активностима предузетим у циљу развоја „Пројекта Јадар“ од стране Друштва, производни, технички, технолошки, финансијски или комерцијални подаци, студија, пројекти, анализа, резултат истраживања, проба, нацрт, документ, узорак, формула, цртеж, мапа, објекат, метод, поступак, подаци о капацитетима, обиму и структури производње, подаци о ценама и калкулацијама цена, подаци и сазнања у вези са преговорима, уговорима са партнерима, пословни планови Друштва који нису познати јавности, проналасци, патенти и лиценце, *know-how* и технологија коју користи Друштво, зараде

запослених, резултати тестирања запослених, обавештење или упутство интерног карактера и остале информације и/или документа у складу са посебном одлуком Друштва. Поред испуњења овог формалног услова да се ради о информацији или документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, испуњен је и други, материјални услов, прописан одредбом члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, да се ради о таквим информацијама или документима због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацијама. У конкретном случају, како би се чињењем доступним јавности поменутих докумената у којима су садржани подаци о ресурсима и резервама, комерцијални подаци о лежишту и истражном пољу, извештаји и технички и стручни подаци о спроведеним истраживањима, класификовање трошкова пројекта, као и целокупан „know-how“, у својству информације од јавног значаја, омогућило да треће лице у врло кратком року, са немерљиво мањим улагањима и трошковима припреми пројекат геолошких истраживања, прибави одобрење за истраживање, односно како би се обесмислиле све досадашње активности и „know-how“ Rio Sava и обезвредила досадашња улагања тог привредног друштва у односу на пројекат „Јадар“ и акције тог друштва, те омогућила трећим лицима нелојална предност, Повереник налази да је у конкретном случају интерес заштите података који представљају пословну тајну због своје комерцијалне вредности и заштите од нелојалне конкуренције, зајемчене националним законима, претежнији од интереса жалиље за приступ траженим информацијама, у смислу члана 8. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. При томе, Повереник је имао у виду да су решења о наставку истраживања која се односе на пројекат „Јадар“ објављена на интернет презентацији првостепеног органа, као и да је првостепени орган жалиљи по основу предметног захтева доставио копије захтева које је подносило привредно друштво Rio Sava Exploration d.o.o. за продужење истражног права за извођење геолошких истраживања у долини Јадра, којима располаже, на који начин је учинио доступним јавности део тражених докумената у којима су садржане информације о поступању органа власти у вршењу послова из своје надлежности.

Чињеница да су тражене информације у вези и са пројектом „Јадар“, који пројекат је од велике вредности и који већ дуже време изазива пажњу јавности и бројних медија, посебно у области заштите животне средине, није могла утицати на другачију одлуку из разлога што је процена утицаја на животну средину предмет посебних студија у надлежности Министарства за заштиту животне средине.

С обзиром на то да су предметним захтевом, између осталог, тражене копије пратеће документације и извештаја из претходног периода истраживања, који се односе на продужење истражног права за извођење геолошких истраживања у долини Јадра које је подносило привредно друштво Rio Sava Exploration, Повереник у овој управној ствари, у погледу могућности да се тражиоцу, у смислу члана 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, омогући делимичан приступ, налази да у конкретном случају нису испуњени услови за примену наведеног члана, имајући у виду најпре природу наведених докумената, као и садржину и форму истих.

Број: 071-11-8945/2022-03 од 3. 10. 2023. године

8. ПРИМЕНА ЧЛАНА 10. ЗАКОНА О СЛОБОДНОМ ПРИСТУПУ ИНФОРМАЦИЈАМА ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА

8.1. ЈАВНО ДОСТУПНО РЕШЕЊЕ О ИЗМЕНИ ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ ЗА ИЗГРАДЊУ МИНИ ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ

Орган није био дужан да жалиљи достави решења о измени грађевинске дозволе у ситуацији када је такво решење јавно објављено на сајту који је лак за претраживање, јасан, систематичан и упућујући. Навод жалиље да јавно доступно решење о измени грађевинске дозволе за изградњу мини хидроелектране Беско на Рупској реци не садржи име, презиме и потпис, није могао бити од утицаја на другачију одлуку у овој управној ствари. Ово из разлога што Повереник, осим у случајевима када обезбеђује остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности, није надлежан да оцењује законитост рада органа власти, при чему, сходно Техничком упутству – Потписивање докумената квалификованим електронским сертификатом Агенције за привредне регистре Републике Србије, документ не мора имати визуелан приказ електронског потписа.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета је утврђено да је жалиља поднела Општинској управи општине В. у В. захтев за приступ информацијама од јавног значаја од 30. 5. 2023. године, којим је од наведеног органа власти тражила копију измењене грађевинске дозволе за изградњу мини хидроелектране Беско на Рупској реци.

Даље је увидом у списе предмета утврђено да је првостепени орган, поступајући по предметном захтеву, жалиљи доставио ожалбени одговор 01 број 02-221/2023 од 20. 6. 2023. године, (...) а којим одговором је именована обавештена, у складу са чланом 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, да је тражени документ јавно доступан на сајту Централне евиденције обједињених процедура за издавање грађевинских дозвола, на коме је доступан комплетан досије инвеститора „Water green energy“ d. o. o. Кумарево, у оквиру обједињене процедуре за издавање грађевинских дозвола, а који садржи и решење о измени грађевинске дозволе бр. 03-351-149/2022 од 18. 11. 2022. године, издате инвеститору „Water green energy“ d.o.o. Кумарево, за МХЕ Беско на Рупској реци – верзија за објављивање, до ког се долази уношењем назива инвеститора („Water green energy“) у претрази на линку <https://ceop.apr.gov.rs/ceopweb/sr-cyli/home>.

Увидом у садржај наведеног линка интернет презентације утврђено је да се на истом налазе информације тражене предметним

захтевом, односно да је на истом објављено и јавно доступно решење о измени грађевинске дозволе којом је инвеститору „Water green energy“ d.o.o. Кумарево одобрена изградња објекта МХЕ „Беско“ на Рупајској реци. Такође је, увидом у наведени сајт, утврђено је да је исти лак за претраживање, јасан, систематичан и упућујући.

Чланом 10. став 1. истог Закона прописано је да орган власти не мора тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако се ради о информацији која је већ објављена и јавно доступна, а ставом 2. да ће у случају из става 1. овог члана орган власти у одговору на захтев означити носач информације (број службеног гласила, назив публикације и сл.), где је и када тражена информација објављена, осим ако је то општепознато.

Чланом 16. став 1. Закона прописано је да је орган власти дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, односно уређеног захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи потпуну и тачну тражену информацију, односно изда му или упути копију тог документа.

Имајући у виду да је орган власти одговором 01 број 02-221/2023 од 14. 6. 2023. године, достављеним у прилогу одговора 01 број 02-221/2023 од 20. 6. 2023. године, обавестио жалиљу да се све тражене информације налазе на линку који јој је достављен, а што је и утврђено увидом у исти, те чињеницу да су информације лако претраживе односно да се до истих може једноставно доћи, то Повереник налази да је орган власти по захтеву поступио у складу са цитираним одредбама члана 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те да је жалба неоснована. Ово из разлога што се, у конкретном случају, ради о информацијама које су већ објављене и јавно доступне, о чему је орган власти обавестио жалиљу, наводећи носач информације (у конкретном случају адресу сајта – линк), па исти није био дужан да јој омогући остваривање права на приступ информацијама на начин како то она захтева, односно да јој достави копију документа који садржи тражене информације.

Навод жалиље да јавно доступно решење о измени грађевинске дозволе за изградњу мини хидроелектране Беско на Рупској реци не садржи име, презиме и потпис, није могао бити од утицаја на другачију одлуку у овој управној ствари. Ово из разлога што Повереник, осим у случајевима када обезбеђује остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја и права на заштиту података о личности, није надлежан да оцењује законитост рада органа власти, при чему, сходно Техничком упутству – Потписивање докумената квалификованим електронским сертификатом Агенције за привредне регистре Републике Србије, документ не мора имати визуелан приказ електронског потписа.

9. ПРИВАТНОСТ–ЈАВНОСТ

9.1. ИНФОРМАЦИЈЕ О АКЦИОНАРИМА КОЈИ СУ СТЕКЛИ ПРАВО НА БЕСПЛАТНЕ АКЦИЈЕ

У траженим документима садржане су и информације као што су име и презиме акционара и године стажа са првенством, које су биле основ за стицање бесплатних акција које су та лица као запослени и бивши запослени стекли у субјекту приватизације – привредном друштву „Ц-маркет“ а. д., па је у том смислу првостепени орган погрешно када је одбио предметни захтев са позивом на члан 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи да наведена лица нису дала пристанак за доставу података, јер у конкретном случају није разматрао могућност примене одредби члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, с обзиром на то да је за примену изузетка од права на приватност довољно да буде испуњен један од услова из члана 14. став 1. Закона, а не кумулативно сви услови.

Из образложења:

А. А. из Б. поднела је Министарству привреде Републике Србије у Београду дана 25. 4. 2023. године поднесак који по својој садржини представља захтев за приступ информацијама од јавног значаја (...) с молбом за доставу списка с подацима о годинама радног стажа „Ц-маркета“ (...), да с обзиром на то да постоје оправдане сумње у закониту расподелу бесплатних акција, тражи да јој се доставе тражени подаци а да се сви остали подаци о личности, осим тражених, могу учинити недоступним издвајањем информација од јавног значаја, како је већ учинио Централни регистар (поступајући по решењу Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности бр. 07-00-01874/2016-03 од 19. 6. 2023. године) достављајући тражени списак радника по именима и презименима с правом уписа бесплатних акција.

Поступајући по наведеном захтеву, Министарство привреде Републике Србије у Београду, у акту бр. ... од 8. 5. 2023. године, позивајући се на чл. 8, 10. и 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и одредбе Закона о заштити података о личности, навео је, између осталог: да се личним подацима сматрају сви они подаци који се односе на особу, а на основу којих се она може идентификовати (директно или индиректно) и угрозити њена приватност; да указује да Иницијални списак уписника акција у писаној форми, који је доставио субјекат приватизације „Це маркет“ а. д., садржи следеће податке: презиме, име родитеља, име, ЈМБГ уписника, датум рођења,

пол, држављанство, укупни стаж и стаж са првенством, за 7.949 уписника акција; да ценећи чињеницу да списак запослених радника, бивших запослених и пензионера са годинама стажа у привредном друштву „Це маркет“ а. д. садржи податке о презимену, имену родитеља, имену, ЈМБГ уписника, датуму рођења, полу, држављанству, који су лични подаци физичких лица за која лица, како уписници акција, тако и лица која су стекла право на акције без накнаде у акционарском друштву „Це маркет“, нису дала пристанак за доставу података, орган није у могућности да поступи по захтеву А. А.; да је мишљења да достављање података о укупним годинама радног стажа и годинама са првенством ако они не садрже податке о имену и презимену, имену родитеља, имену, као и остале податке ЈМБГ уписника, датуму рођења, полу, држављанству, за тражиоца информације нису од значаја – чиме је практично одбијен захтев жалиље. Наиме, иако ожалбени акт не садржи све обавезне елементе решења прописане чланом 141. став 1. Закона о општем управном поступку, он се може сматрати одлуком садржаном у акту из разлога што је првостепени орган дао разлоге и образложење због чега сматра да жалиљи треба ускратити приступ информацијама траженим предметним захтевом.

Против наведеног акта првостепеног органа, Министарства привреде Републике Србије у Београду од 8. 5. 2023. године, А. А. из Б. је 24. 5. 2023. године изјавила жалбу Поверенику (...).

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

(...)

Имајући у виду садржину предметног захтева жалиље, наводе жалбе, одговор на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним актом тражиоцу ускратио приступ траженим информацијама, односно документима у којима су исте садржане, а да претходно, у смислу цитиране одредбе члана 102. став 1. Закона о општем управном поступку, није утврдио све чињенице и околности од значаја за доношење правилне одлуке у овој управној ствари.

Ово из разлога што је првостепени орган у ожалбеном акту од 8. 5. 2023. године с позивом на чл. 8, 10. и 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и одредбе Закона о заштити података о личности, навео да Иницијални списак уписника акција у писаној форми, који је доставио субјекат приватизације „Це маркет“ а. д., садржи следеће податке: презиме, име родитеља, име, ЈМБГ уписника, датум рођења, пол, држављанство, укупни стаж и стаж са првенством, за 7.949 уписника акција а да списак запослених радника, бивших запослених и пензионера са годинама стажа у привредном друштву „Це маркет“ а. д. садржи податке о презимену, имену родитеља,

имену, ЈМБГ уписника, датуму рођења, полу, држављанству, који су лични подаци физичких лица за која лица, како уписници акција, тако и лица која су стекла право на акције без накнаде у акционарском друштву „Це маркет“ нису дала пристанак за доставу података, те орган није у могућности да поступи по предметном захтеву. Наиме, чињеница да документи у којима су садржане тражене информације садрже податке о личности као што су: име родитеља, ЈМБГ уписника, датум рођења, пол, држављанство, укупни стаж, није разлог да се жалиљи ускрати приступ осталим траженим информацијама, а из спроведеног поступка се не може закључити да је првостепени орган разматрао могућност делимичног приступа траженим информацијама у складу са цитираним чланом 12. Закона. Поред тога је неспорно да су у тим документима садржане информације као што су име и презиме акционара и године стажа са првенством, које су биле основ за стицање бесплатних акција које су та лица као запослени и бивши запослени стекли у субјекту приватизације – привредном друштву „Це маркет“ а. д., те је у том смислу првостепени орган погрешно када је одбио предметни захтев са позивом на члан 14. Закона, наводећи да наведена лица нису дала пристанак за доставу података јер у конкретном случају није разматрао могућност примене одредби члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, с обзиром на то да је за примену изузетка од права на приватност довољно да буде испуњен један од услова из члана 14. став 1. Закона, а не кумулативно сви услови.

Такође не може се прихватити навод првостепеног органа изнет у одговору на жалбу да не поседује списак запослених радника, бивших запослених и пензионера који поред података о годинама стажа уписника акција садржи и податак о броју акција без накнаде које је запослени / бивши запослени остварио у поступку приватизације „Це маркет“ а. д., с обзиром на то да иницијални списак уписника акција „Це маркет“ а. д. Београд који је дана 29. 6. 2015. године доставио субјекат приватизације „Це маркет“ а. д. ради спровођења поступка контроле преноса друштвеног капитала друштва на запослене и бивше запослене без накнаде, садржи податке: презиме, име родитеља, име, ЈМБГ уписника, датум рођења, пол, држављанство, укупан стаж и стаж са првенством, за 7.949 уписника акција а да списак акционара (који је саставни део Решења Агенције за приватизацију бр. 10-3984/15-1330/02 од 18. 12. 2015. године и који је достављен Централном регистру депоу и клирингу хартија од вредности) садржи податке о имену, средњем имену и презимену, ЈМБГ акционара, ознаци емисије, броју стечених акција, датуму емитовања и номиналној вредности акција и укупан износ вредности акција у динарима, за 3.193 акционара (3.191 физичко лице и два правна лица). Наиме, неспорно је да сагласно

одредби члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја орган власти нема обавезу да израђује нови документ, али исти закон не предвиђа да када се захтевом тражи више информација исте морају бити садржане у једном документу. Дакле, орган власти није у обавези да према Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја сачињава документе само зато да би поступио по захтеву тражиоца, али јесте у обавези да копије свих расположивих докумената који садрже информације које су предмет захтева учини доступним тражиоцу, уколико такав документ/е поседује, односно уколико не постоје разлози за ускраћивање права приступа траженим информацијама.

Имајући у виду изнето, на основу члана 171. став 3. Закона о општем управном поступку, а у вези са чланом 23. и чланом 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучено је као у ставу I диспозитива овог решења.

У поновном поступку првостепени орган ће поступити по примедбама изнетим у образложењу овог решења, допунити поступак и утврдити све чињенице од значаја за доношење правилне одлуке у овој управној ствари. Након тога ће, на основу правилно утврђеног чињеничног стања, поново поступити, односно одлучити о захтеву жалиље у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, посебно члана 8. и члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, при чему ће имати у виду и одредбу члана 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Број: 071-11-3731/2023-03 од 26. 1. 2024. године

9.2. ИНФОРМАЦИЈЕ О АКЦИОНАРИМА КОЈИ СУ СТЕКЛИ ПРАВО НА БЕСПЛАТНЕ АКЦИЈЕ II

Како се у конкретном случају тражи копија документа – списка из којег се могу сазнати подаци о годинама радног стажа акционара који су стекли право на бесплатне акције АД Це маркет, које су услов за добијање бесплатних акција у складу са чланом 23. Закона о праву на бесплатне акције и новчану накнаду коју грађани остварују у поступку приватизације („Службени гласник РС“, бр. 123/2007 ... 112/2015), којим је прописано да запослени и бивши запослени у предузећу пре спровођења приватизације остварују право на пренос акција тог предузећа без накнаде сразмерно годинама радног стажа у том предузећу и правним претходницима тог предузећа, то су у конкретном случају испуњени услови из члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, то јавност, односно жалиља, у конкретном случају, има право на приступ траженим информацијама јер је испуњен један од услова за примену изузетака од права на приватност, с обзиром на то да није прописано кумулативно испуњење свих услова из члана 14. став 1. наведеног Закона.

Из образложења¹⁵:

Имајући у виду да је жалиља предметним захтевом тражила информације ближе наведене у ставу II диспозитива овог решења, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је првостепени орган погрешно када је ожалбеним актом жалиљи ускратио приступ поменутих информацијама, позивајући се на одредбе чл. 2, 10. и 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и одредбе Закона о заштити података о личности, а да није дао ваљане разлоге за то у смислу наведених законских одредаба. Наиме, навод првостепеног органа да орган власти

15 Решењем Повереника број 071-11-3481/2024-03 од 23. 5. 2024. године, између осталог, поништена је одлука Министарства привреде Републике Србије у Београду, садржана у акту бр. 3-00-14/2023-02 од 22. 2. 2024. године и наложено је Министарству да без одлагања, а најкасније у року од седам дана од дана пријема тог решења, А. А. из Б., достави тражене информације односно копије документа – списка са подацима о именима и презименима и годинама радног стажа акционара по основу којих су ти акционари стекли право на бесплатне акције АД „Це маркет“, с тим што ће пре достављања заштитити и учинити недоступним податке о личности, као што су: име и презиме осталих акционара, име родитеља, ЈМБГ, датум рођења, место и државу рођења, укупан радни стаж и друге податке о личности, уколико су такви подаци садржани у наведеним документима.

не располаже списком лица са траженим подацима, односно списком који поред података о годинама радног стажа уписника акција садржи и податак о броју акција које је запослени / бивши запослени остварио без накнаде у поступку приватизације „Це маркет“ АД, нити је такав документ настао у раду органа, с обзиром на то да се у конкретном случају ради о два списка, није могао бити уважен. Ово из разлога што орган власти не спори да оба списка поседује а према одредбама члана 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, информација од јавног значаја може бити садржана и у више различитих докумената. Такође ни навод да уписници акција, као и лица која су стекла право на акције без накнаде у акционарском друштву „Ц-Маркет“, нису дала пристанак за доставу података, није могао утицати на другачију одлуку у овој управној ствари. Наиме, неспорно је да приступ информацијама од јавног значаја по духу и смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја подразумева да је објављивање тражених информација од значаја и интереса за ширу јавност, тј. за неку ширу друштвену групу, а не само за појединца и његов појединачни интерес. У том смислу, како се у конкретном случају тражи копија документа – списка из којег се могу сазнати подаци о годинама радног стажа акционара који су стекли право на бесплатне акције АД Це маркет, које су услов за добијање бесплатних акција у складу са чланом 23. Закона о праву на бесплатне акције и новчану накнаду коју грађани остварују у поступку приватизације („Службени гласник РС“, бр. 123/2007 ... 112/2015), којим је прописано да запослени и бивши запослени у предузећу пре спровођења приватизације остварују право на пренос без накнаде акција тог предузећа сразмерно годинама радног стажа у том предузећу и правним претходницима тог предузећа, то су у конкретном случају испуњени услови из члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те јавност, односно жалиља, у конкретном случају, има право на приступ траженим информацијама јер је испуњен један од услова за примену изузетака од права на приватност, с обзиром на то да није прописано кумулативно испуњење свих услова из члана 14. став 1. наведеног Закона.

При томе, неспорно је да тражени документ – списак са подацима о годинама радног стажа акционара који су стекли право на бесплатне акције АД „Ц Маркет“, садржи и такве податке о личности у које првостепени орган није дужан да омогући приступ жалиоцу, јер би чињење доступним тих података било у супротности са одредбама Закона о заштити података о личности, па ће првостепени орган омогућити приступ траженом документу на начин као у ставу II диспозитива овог решења и у складу са чланом 12. Закона делове документа у којем су садржани подаци о личности које не треба учинити доступним

заштитити и учинити недоступним. Такво поступање је у складу и са чланом 89. Закона о заштити података о личности којим је прописано да информације од јавног значаја које садрже податке о личности могу бити учињене доступним тражиоцу информације од стране органа власти на начин којим се обезбеђује да се право јавности да зна и право на заштиту података о личности могу остварити заједно, у мери прописаној законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја и овим законом, као и са чланом 14. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Такође, ни навод првостепеног органа да су подаци за 3.193 акционара већ објављени, није могао утицати на другачију одлуку у овој управној ствари из разлога што је орган власти био дужан да у складу са чланом 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, ако се ради о информацији која је већ објављена и доступна, у одговору на захтев означи носач информације, где је и када тражена информација објављена, што у конкретном случају није учинио.

Навод првостепеног органа изнет у одговору на жалбу да је Министарство привреде једини законом одређен орган који спроводи поступак контроле испуњености услова прописаних чланом 61. Закона о приватизацији и да тражилац информација није овлашћен да контролише и надзире рад Министарства привреде није могао утицати на другачију одлуку у овој управној ствари с обзиром на то да увек постоји оправдан интерес јавности да зна да ли се органи јавне власти Републике Србије који су надлежни, односно који учествују у поступцима приватизације придржавају закона у извршавању прописаних надлежности.

Број: 071-11-3481/2024-03 од 23. 5. 2024. године

9.3. ИНФОРМАЦИЈЕ О ПОГИБИЈИ ПОЛИЦИЈСКОГ СЛУЖБЕНИКА

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио копије аката о догађају од 18. 12. 2017. године у селу Б., П., када је дошло до погибије полицијског службеника А. А. у току извршења службеног задатка, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је одбио поднети захтев позивајући се на одредбе члана 2. и члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да претходно није утврдио све чињенице и околности од значаја за поступање у овој управној ствари. Наиме, првостепени орган се у ожалбеном решењу позвао и на одредбе члана 2. став 1. и члана 14. Закона о слободном приступу

информацијама од јавног значаја, наводећи да чињење доступним тражених докумената као информација од јавног значаја не представља претежнији интерес од интереса заштите података о личности, а да при томе није утврдио да ли су испуњени услови за примену изузетка од права на приватност из тачке 2. члана 14. Закона, с обзиром на то да су тражене информације у вези са предметом формираним ради провере навода из анонимног обраћања достављеног Сектору унутрашње контроле који се односе на поступање старешина Полицијске управе у П. у вези са наведеним догађајем и нису у вези са приватним животом физичких лица, а из списка предмета се не може утврдити да ли постоје услови за искључење или ограничење слободног приступа траженим информацијама и ако постоје, да ли у погледу свих информација садржаних у траженим документима, која чињеница је од битног утицаја на правилно одлучивање у овој управној ствари.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списка овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је ... синдикат ... из Б. поднео Министарству унутрашњих послова Републике Србије захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја од 27. 10. 2022. године, упућен Сектору унутрашње контроле, којим је у вези са догађајем од 18. 12. 2017. године у селу Б., П., када је дошло до погибије полицијског службеника А. А. у току извршења службеног задатка – лишења слободе опасног и наоружаног лица, тражио, између осталог, копије свих аката о наведеном догађају. Наведеним захтевом жалилац је тражио и информације о томе: да ли су предузимане радње из надлежности Министарства; да ли су утврђени пропусти у планирању и извођењу тог задатка; да ли је формиран предмет и том догађају; под којим деловодним бројем је исти заведен, као и да ли су од стране Сектора иницирани дисциплински или кривични поступци против руководиоца због пропуста у планирању тог службеног задатка.

Поступајући по захтеву жалиоца првостепени орган је дописом број: .../22 од 2. 11. 2022. године тражиоца информација обавестио, између осталог, да су полицијски службеници Сектора унутрашње контроле извршили одговарајуће провере навода из анонимног обраћања достављеног том Сектору, којим је указано на наводно постојање неправилности старешина Полицијске управе у П. у вези са наведеним догађајем, те да је дана 7. 8. 2018. године формиран предмет, заведен под бројем: .../18 и у прилогу му доставио решење од истог датума којим је одбио поднети захтев у делу којим је затражена достава

копија докумената о поступању полицијских службеника Сектора унутрашње контроле у вези са поменутиим догађајем.

Ожалбеним решењем првостепени орган је одбио поднети захтев у наведеном делу, позивајући се на одредбе члана 2. став 1. и члана 14. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, са образложењем: да тражени документи садрже податке о личности на основу којих би идентитет физичких лица био одређен или одредив, односно да се у документацији налазе подаци о личности (подаци о личности у смислу члана 4. тачка 1. Закона о заштити података о личности), који се не могу учинити доступним јавности као информације од јавног значаја из разлога што у конкретном случају нема „оправданог интереса јавности да зна“ као битног елемента појма информације од јавног значаја из члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те да би достављање тражених докумената, као информације од јавног значаја, подразумевало обавезу органа власти да исту учини доступном и сваком другом потенцијалном тражиоцу, медијима, односно јавности генерално; да смисао Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја није да се појединцима омогући приступ информацијама, односно списима који су у конкретном случају доступни у другом правно уређеном поступку; да подносилац захтева своја права може да оствари у складу са одредбама Закона о заштити узбуњивача; да захтев није заснован на општем интересу, нити због чега су тражени подаци од великог значаја за друштво као целину и како би њихово откривање показало на који начин се врше јавни послови, те да чињење доступним тражених докумената као информација од јавног значаја не представља претежнији интерес од интереса заштите података о личности.

(...)

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио копије аката о догађају од 18. 12. 2017. године у селу Б., П., када је дошло до погибије полицијског службеника А. А. у току извршења службеног задатка, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешио првостепени орган када је одлучио као у диспозитиву ожалбеног решења и одбио поднети захтев у наведеном делу позивајући се на одредбе члана 2. и члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да претходно није утврдио све чињенице и околности од значаја за поступање у овој управној ствари.

Наиме, првостепени орган се у ожалбеном решењу позвао и на одредбе члана 2. став 1. и члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи да чињење доступним тражених докумената као информација од јавног значаја, не представља претежнији интерес од интереса заштите података о личности, а да

при томе није утврдио да ли су испуњени услови за примену изузетка од права на приватност из тачке 2. члана 14. Закона, с обзиром на то да су тражене информације у вези са предметом формираним ради провере навода из анонимног обраћања достављеног Сектору унутрашње контроле који се односе на поступање старешина Полицијске управе у П. у вези са наведеним догађајем и нису у вези са приватним животом физичких лица, а из списка предмета се не може утврдити да ли постоје услови за искључење или ограничење слободног приступа траженим информацијама и ако постоје, да ли у погледу свих информација садржаних у траженим документима, која чињеница је од битног утицаја на правилно одлучивање у овој управној ствари.

Из спроведеног поступка се не може видети ни да је првостепени орган, у ситуацији када, како наводи, тражени документи садрже податке о личности на основу којих би идентитет физичког лица био одређен или одредив, пре него што је одбио захтев жалиоца у наведеном делу, разматрао могућност делимичног приступа информацијама у складу са чланом 12. Закона, који предвиђа могућност да се од приступа изузму одређене информације садржане у траженим документима, ако су за то испуњени законски услови у смислу да би њиховим одавањем реално наступиле конкретне штетне последице. Такође се из списка предмета не може утврдити ни да ли је поступак у вези са поступањем старешина Полицијске управе у П. у вези са поменутиим догађајем на који се односе тражене информације окончан или не. (...).

Стога је Повереник, поступајући по жалби на основу члана 23. и члана 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 171. став 3. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I диспозитива овог решења, односно поништио је ожалбено решење и предмет вратио на поновни поступак.

У поновном поступку првостепени орган ће поступити по примедбама изнетим у образложењу овог решења и утврдити све чињенице од значаја за доношење одлуке у овој управној ствари, те да ли у смислу одредаба члана 8. и члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и евентуално члана 9. тачка 2. тог Закона, у конкретном случају постоје услови за искључење, односно ограничење слободног приступа и ако постоје да ли у погледу свих или само неких од тражених информација у наведеном делу поднетог захтева.

На основу правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени орган ће донети нову одлуку у овој управној ствари, односно одлучити о захтеву жалиоца у наведеном делу, у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, при чему ће имати у виду могућност делимичног приступа информацијама у складу са чланом 12. Закона о слободном приступу информацијама

од јавног значаја, који предвиђа могућност да се од приступа изузму одређене информације садржане у траженим документима, ако су за то испуњени законски услови.

Навод првостепеног органа да тражилац информација своја права може да оствари у складу са одредбама Закона о заштити узбуњивача, није могао утицати на другачију одлуку у овој управној ствари. Ово из разлога што према одредби члана 4. Закона, оправдан интерес јавности да зна увек постоји, осим ако орган власти не докаже супротно, а што у конкретном случају није учинио. Сама чињеница да тражилац информација може своје право остварити у другом поступку (у складу са Законом о заштити узбуњивача), не може бити на штету остваривања његовог права на приступ траженим информацијама, које право је предмет ове управне ствари по захтеву поднетом у складу са наведеним Законом, јер то право у смислу члана 5. и 6. Закона припада сваком под једнаким условима, па и жалиоцу у овој управној ствари, без обзира на његово евентуално право по другом законском основу.

Број: 071-11-9708/2022-03 од 07. 12. 2023. године

9.4. ИНФОРМАЦИЈЕ О ВРШЊАЧКОМ НАСИЉУ

Доступност снимака сигурносних камера, уколико су оне постављене у просторијама школе, на којима се налазе лица, а посебно малолетна лица, не може бити општег карактера, јер би се њиховом доступношћу у својству информације од јавног значаја повредило право на приватност и заштиту података о личности лица на која се информације односе, јер за њихову обраду тј. доступност не постоји преовлађујући интерес јавности да зна у односу на право на приватност.

Из образложења:

Имајући у виду садржину поднетог захтева, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је правилно поступио првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио предметни захтев жалиоца, те да је жалба неоснована. Наиме, имајући у виду да је жалилац предметним захтевом тражио достављање копија докумената у вези, како то жалилац наводи, са случајем „наводног насиља“ између одређених ученика, Повереник налази да се, у конкретном случају, ради о информацијама таквог карактера (подаци о личности у смислу члана 4. тачка 1. Закона о заштити података о личности), које се не могу учинити доступним јавности као информације

од јавног значаја из разлога што „оправдан интерес јавности да зна“, као битан елемент појма информације од јавног значаја из члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, подразумева обавезу органа власти да исту учини доступном и сваком другом потенцијалном тражиоцу, медијима, односно јавности генерално. Имајући то у виду, доступност информација које се односе на поменути случај „насиља“, не могу бити општег карактера, јер би се њиховом доступношћу у својству информација од јавног значаја, на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, повредило право на приватност и заштиту података о личности лица на које се те информације односе, посебно малолетних лица, при чему нису испуњени услови за примену изузетака прописаних чланом 14. Закона. Наиме, интерес заштите права на приватност лица на која се тражене информације односе у конкретном случају, претежнији је од интереса јавности да зна. Такође, доступност снимака сигурносних камера, уколико су исте постављене у просторијама школе, на којима се налазе лица, а посебно малолетна лица, не може бити општег карактера јер би се њиховом доступношћу у својству информације од јавног значаја повредило право на приватност и заштиту података о личности лица на која се информације односе јер за њихову обраду тј. доступност не постоји преовлађујући интерес јавности у односу на право на приватност, односно у конкретном случају нису испуњени услови за примену изузетака прописаних чланом 14. Закона.

Број: 071-01-4726/2021-03 од 17. 4. 2024. године

9.5. ИМЕНА И ПРЕЗИМЕНА ЗАПОСЛЕНИХ КОЈИМА СУ ИСПЛАЋЕНЕ ЈУБИЛАРНЕ НАГРАДЕ

Погрешно је првостепени орган када је ожалбеним решењима одбио захтеве жалиоца у делу који се односи на имена и презимена запослених којима су исплаћене јубиларне награде, позивајући се притом на члан 89. Закона о заштити података о личности и наводећи да нема законско овлашћење нити правни основ да без пристанка запослених пружи те податке. Како је заштита података о личности елемент права на приватност, то у ситуацији када информације од јавног значаја истовремено представљају и податке о личности, а орган јавне власти врши обраду података о личности у сврху остваривања оправданог интереса јавности да зна, примењују се одредбе члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у конкретном случају став 1. тачка 2. тог члана, с обзиром на то да се тражене информације

односе на лица која су запослена у јавном предузећу односно на њихово остваривање права на јубиларну награду, за које су плаћени јавним новцем, а не у вези са њиховим приватним животом, те је, у конкретном случају, испуњен услов за изузетак од права на приватност из члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у вези са чланом 8. став 1. Закона да се тражене информације учине доступним јавности, с обзиром на то да је обим приватности наведених лица ужи у односу на тзв. „обичне грађане“. Ово посебно јер се јубиларне награде остварују коришћењем јавних ресурса, односно исплаћују се из јавних средстава, те у односу на све информације које се односе на располагање јавним новцем постоји јак интерес јавности да зна, те у том смислу, пристанак тих лица није ни потребан, с обзиром на то да услови за изузетак од права на приватност из члана 14. став 1. Закона нису кумулативно постављени. Такође наведене информације се тичу законитости рада органа власти и поштовања утврђених процедура исплате јубиларних награда.

Из образложења:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац, електронском поштом, дана 17. 12. 2023. године, дана 22. 12. 2023. године, дана 14. 1. 2024. године, дана 23. 1. 2024. године и дана 11. 2. 2024. године, поднео Јавном предузећу „У“ К. у К. захтеве за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражио информације које се односе на јубиларне награде исплаћене запосленима, за различити временски период (...).

Даље је увидом у списе предмета утврђено да је, поступајући по предметним захтевима, првостепени орган дописима број ... од 19. 12. 2023. године, број ... од 4. 1. 2024. године, број ... од 22. 1. 2024. године, број ... од 31. 1. 2024. године и број III ... од 19. 2. 2024. године, на словљеним као „службена белешка“ жалиоцу доставио информације о називима радних места запослених којима су исплаћене јубиларне награде у 2012, 2013, 2014, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023. години, бруто и нето износима исплаћених јубиларних награда, години и месецу исплата (датумима исплате), при чему је у допису од 31. 1. 2024. године навео да у 2015. години није било исплата јубиларних награда, а у допису од 22. 1. 2024. године да јубиларне награде нису исплаћиване ни у 2016. години.

Такође је утврђено да је првостепени орган ожалбеним решењима одбио део захтева који се односе на доставу информација које садрже имена и презимена запослених којима је у периоду 2012–2023. године исплаћена јубиларна награда, позивајући се на члан 89. Закона о заштити података о личности, наводећи да орган власти може ограничити

остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме повредио право на приватност, право на заштиту података о личности лица на које се тражена информација односи, право на углед или које друго право лица на које се тражена информација лично односи, као и да је разлог оправданости искључења приступа траженим информацијама чињеница да би доставом имена и презимена запослених било повређено право тих запослених на заштиту података о личности и да орган власти као послодавац нема законско овлашћење нити правни основ да без пристанка запослених или из других законом утврђених случајева пружи податке.

(...)

Имајући у виду садржину предметних захтева, наводе жалби, одговора на жалбе, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешио првостепени орган када је, позивајући се на члан 89. Закона о заштити података о личности, наводећи да нема законско овлашћење нити правни основ да без пристанка запослених или из других законом утврђених случајева пружи податке, ожалбеним решењима одбио предметне захтеве жалиоца у делу који се односе на имена и презимена запослених којима су исплаћене јубиларне награде у траженом периоду.

Ово најпре из разлога што се у конкретном случају ради о захтевима поднетим ради остваривања права на приступ информацијама од јавног значаја, у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и што исти закон представља правни основ органу јавне власти за предузимање свих радњи обраде података о личности у функцији остваривања оправданог интереса јавности да зна. Како је заштита података о личности елемент права на приватност, то у ситуацији када информације од јавног значаја истовремено представљају и податке о личности, а орган јавне власти врши обраду података о личности у сврху остваривања оправданог интереса јавности да зна, примењују се одредбе члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у конкретном случају тачка 2. тог члана, с обзиром на то да се тражене информације односе на лица која су запослена у Јавном предузећу „У“ К. у К. у, односно на њихово остваривање права на јубиларну награду, за које су плаћени јавним новцем, а не у вези са њиховим приватним животом, те је, у конкретном случају, испуњен услов из члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у вези са чланом 8. став 1. Закона да се тражене информације учине доступним јавности, с обзиром на то да је обим приватности наведених лица ужи у односу на тзв. „обичне грађане“. Ово посебно јер се јубиларне награде остварују коришћењем јавних ресурса, односно исплаћују се из јавних средстава, те у односу на све информације које се односе на располагање јавним новцем постоји

јак интерес јавности да зна, те у том смислу, пристанак тих лица није ни потребан, с обзиром на то да услови за изузетак од права на приватност из члана 14. став 1. Закона нису кумулативно постављени. Такође наведене информације се тичу законитости рада органа власти и поштовања утврђених процедура исплате јубиларних награда. Такво поступање је у складу и са чланом 89. Закона о заштити података о личности којим је прописано да информације од јавног значаја које садрже податке о личности могу бити учињене доступним тражиоцу информације од стране органа власти на начин којим се обезбеђује да се право јавности да зна и право на заштиту података о личности могу остварити заједно, у мери прописаној законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја и овим законом.

На основу наведеног, а како не постоје разлози за искључење права на приступ траженим информацијама који су предвиђени овим Законом, Повереник је поступајући по жалбама, на основу члана 23. и члана 24. ст. 1. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 171. став 5. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу II и III диспозитива овог решења, наставши да су жалбе основане и да жалилац, у смислу цитиране одредбе члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, има право да му се наведене информације учине доступним на начин како је то наложено ставом III диспозитива овог решења, а што је у складу са одредбом члана 12. истог Закона, којом је предвиђена могућност издвајања тражене информације од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган власти није дужан да тражиоцу омогући приступ, јер би то било у супротности са Законом о заштити података о личности.

Повереник је ценио чињеницу да је орган власти дописима број ... од 19. 12. 2023. године, број ... од 4. 1. 2024. године, број ... од 22. 1. 2024. године, број ... од 31. 1. 2024. године и број ... од 19. 2. 2024. године, насловљеним као „службена белешка“ жалиоцу доставио информације о називима радних места запослених којима су исплаћене јубиларне награде у траженом периоду, бруто и нето износима исплаћених јубиларних награда и датумима исплате, али иста није могла да утиче на другачију одлуку у овој управној ствари. Ово из разлога што су предметним захтевима, осим информација које су жалиоцу наведеним дописима достављене, затражене и информације о именима и презименима лица којима су јубиларне награде исплаћене у одређеном периоду, односно информације које се односе на тачно (именом и презименом) одређена лица, а орган власти није жалиоцу дао потпуно информацију, с обзиром на то да се остале информације које је дао могу односити на било које лице.

9.6. ИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ПРЕТРЕСЕ КУЋА ФИЗИЧКИХ ЛИЦА

Доступност информација које се односе на претресе кућа физичких лица не може бити општег карактера, јер би њихова доступност у својству информација од јавног значаја, на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, могла озбиљно угрозити право на приватност, односно на заштиту личних података лица на које се исте односе, при чему у списима предмета не постоји доказ о томе да су у овом случају испуњени услови за примену изузетака од права на приватност прописаних чланом 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа предмета донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је А. А., адвокат из Ч., поднео 17. 7. 2023. године захтев Вишем јавном тужилаштву у Чачку за слободан приступ информацијама од јавног значаја, који је прецизирао поднеском поднетим 31. 7. 2023. године, којим је, као бранилац Б. Б., позивајући се на Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја, тражио информацију када је, ко и на који начин поднео Вишем јавном тужилаштву у У. иницијативу за претрес породичне куће В. В. у М. и иницијативу за претрес куће Б. Б..

Поступајући по поднетом захтеву првостепени орган је ожалбеним решењем исти одбио, позивајући се на одредбе члана 9. став 1. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи да тражене информације представљају тајне податке због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над правом јавности да зна, наводећи, између осталог, да су информације тражене захтевом у Вишем јавном тужилаштву одређене да се чувају као тајна, под ознаком тајности „Стр. пов.“ на основу члана 15. и члана 19. Закона о тајности података и члана 73б Правилника о управи у јавним тужилаштвима.

(...)

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио информације о томе када је, ко и на који начин поднео Вишем јавном тужилаштву у У. иницијативу за претрес куће Б. Б. и В. В., наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је првостепени орган правилно поступио када је ожалбеним решењем

одбио поднети захтев, те да је жалба неоснована. Ово из разлога што не само што се ради о информацијама садржаним у документу под ознаком тајности како првостепени орган наводи, већ што се ради о информацијама таквог карактера (подаци о личности у смислу члана 4. тачка 1. Закона о заштити података о личности), које се не могу учинити доступним јавности као информације од јавног значаја из разлога што „оправдани интерес јавности да зна“, као битан елемент појма информације од јавног значаја из члана 2. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, подразумева обавезу органа власти да исту учини доступном и сваком другом потенцијалном тражиоцу, медијима, односно јавности генерално. Имајући то у виду, доступност информација које се односе на претресе кућа физичких лица не може бити општег карактера, јер би њихова доступност у својству информација од јавног значаја, на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, могла озбиљно угрозити право на приватност, односно на заштиту личних података лица на које се исте односе, при чему у списима предмета не постоји доказ о томе да су у овом случају испуњени услови за примену изузетака прописаних цитираним чланом 14. Закона. Стога је интерес заштите права на приватност лица на које се тражене информације односе у конкретном случају претежнији од интереса јавности да зна, у смислу члана 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Овим се не дира у право жалиоца да тражене информације, евентуално, прибави у неком другом поступку, уколико су за то испуњени законом прописани услови, али не у поступку остваривања права на приступ информацијама од јавног значаја.

Број: 071-01-7822/2023-03 од 24. 4. 2024. године

9.7. ПРОФЕСИОНАЛНЕ БИОГРАФИЈЕ ЛИЦА КОЈА СУ СЕ ПРИЈАВИЛА ЗА ЧЛАНОВЕ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ МЕДИЈСКИХ ПРОЈЕКТА

Погрешио је првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца у делу који се односи на професионалне биографије лица која су се пријавила за чланове комисије за оцењивање медијских пројеката, али на конкурс нису изабрани, са образложењем да не преовлађује интерес да јавност има увид у личне податке тих лица, као и да нема њихову сагласност да се ти подаци достављају трећим лицима. Ово из разлога што неспорно постоји јак интерес јавности да буде упозната са поступком доделе средстава у поступку пројектног суфинансирања, критеријумима

по којима су се оцењивале биографије кандидата који су конкурисали за чланове комисије, као и са биографијама свих кандидата, како оних који су о расподели буџетских средстава одлучивали, тако и оних којима таква могућност није пружена, јер су након оцењивања њихових биографија остварили мањи број бодова од изабраних кандидата, односно оних за које је оцењено да су квалификованији да о расподели буџетских средстава одлучују. Стога, по оцени Повереника, информације које се односе на све кандидате који су конкурисали за чланове комисије, а које се бодују приликом избора, треба учинити доступним јавности, а како би се обезбедила транспарентност поступка пројектног суфинансирања, као и како би јавност била упозната са тим које су то квалификације (радно искуство, образовање, курсеви, обуке, признања и сл.) изабране чланове комисије издвојили у односу на пријављене кандидате, због којих су након оцењивања њихових биографија на бодовној листи били боље рангирани.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац дана 11. 1. 2024. године, путем електронске поште, поднео Министарству информисања и телекомуникација Републике Србије захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је од тог органа тражио да му достави професионалне биографије особа које су се пријавиле или су предложене за чланове комисија за оцењивање медијских пројеката на конкурсима које је Министарство расписало 2023. године, наводећи да му се копије докумената које садрже тражене информације доставе на адресу ...@gmail.com.

Поступајући по предметном захтеву Министарство информисања и телекомуникација Републике Србије је донело решење број ... од 17. 1. 2024. године, којим је одбило у целости предметни захтев, позивајући се на чланове 10. и 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи, између осталог, да је поступак избора и именовања кандидата у комисије које ће одлучивати и расподели средстава на конкурсима за суфинансирање медијских пројеката из области информисања завршен у току 2023. године, да су одлуке о избору и именовању чланова комисија, односно решења о именовању објављена на сајту Министарства и на тај начин учињена доступним јавности, да се подаци о именованим члановима који су од значаја за именовање у рад комисија, а који су утврђени на основу приложених професионалних биографија, садржани у тим решењима, наводећи

линкове на сајту Министарства на којима су наведена решења објављена и доступна. Такође је у ожалбеном решењу навео и да у односу на кандидате који су се пријавили, али нису изабрани на конкурс, те самим тим нису учествовали у раду комисија и расподели средстава за медијске пројекте не преовлађује општи интерес односно интерес јавности да има увид у њихове професионалне биографије, за које нема сагласност да их доставља трећим лицима односно да врши њихову обраду у смислу закона којим се уређује заштита података о личности као и одредаба члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Увидом у садржај линкова који су наведени у ожалбеном решењу на интернет презентацији Министарства информисања и телекомуникација Републике Србије у Београду, утврђено је да се на истима налазе, између осталог, решења о именовању чланова комисија које ће одлучивати о расподели средстава на конкурсима за суфинансирање медијских пројеката из области информисања у 2023. години, као и образац Пријаве за члана комисије за Конкурс у области јавног информисања, и да се истим документима може приступити, а коју чињеницу ни сам жалилац не оспорава.

Даље је увидом у свако од објављених решења утврђено да образложења свих решења садрже радне биографије за сваког од именованих чланова и то њихово образовање, радно искуство у области медија, курсеве и признања, а што је, између осталог, Пријавом за члана комисије за Конкурс у области јавног информисања и предвиђено да треба доставити.

(...)

Имајући у виду да је жалилац поднетим захтевом тражио и информације ближе наведене у ставу II диспозитива овог решења, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца, у делу који се односи на пријављене кандидате, са образложењем да не преовлађује општи интерес односно интерес да јавност има увид у професионалне биографије кандидата који су се пријавили, али на конкурс нису изабрани, које садрже и њихове личне податке, као и да нема сагласност тих лица да се њихови подаци достављају трећим лицима, у смислу одредби члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово стога што оправдан интерес јавности да зна у смислу члана 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја увек постоји, осим ако орган власти не докаже супротно, а што у конкретном случају није учинио. Осим тога интенција законодавца приликом доношења Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“ број 92/2023), који је био на снази у моменту подношења предметног захтева и одлучивања

првостепеног органа и који је и даље на снази, била је управо остваривање јавног интереса у области јавног информисања и постизање транспарентности процеса пројектног суфинансирања, утврђивањем детаљне процедуре односно поступка доделе средстава у поступку пројектног суфинансирања. Из самог Закона о јавном информисању и медијима произилази да јавни интерес у области јавног информисања представља остваривање права јавности да буде информисана, да пројектно суфинансирање представља један од основних начина на који се остварује јавни интерес у области јавног информисања, као и да, ради остваривања јавног интереса у области јавног информисања, Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, обезбеђују из свог буџета средства за суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања. Даље, чланом 25. став 1. наведеног закона прописано је да оцену пројеката поднетих на конкурс врши комисија од три или пет чланова, наведеним чланом прописано је и ко именује чланове комисије, ко не може учествовати у раду комисије и сл., док је ставом 9. истог члана прописано да се чланови комисије именују за сваки конкурс посебно, а да се одлука о именовању и бодовне листе за оцењивање биографија, као и биографије свих пријављених кандидата за чланове комисија, укључујући и биографије именованих чланова комисија објављују, без одлагања, на веб-презентацији органа који је расписао конкурс као и на веб-порталу Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у области јавног информисања. Такође, чланом 26. став 1. наведеног закона прописано је да одлуку о расподели средстава доноси руководилац органа који је расписао конкурс, а на основу образложеног предлога комисије. Из свега наведеног произилази да је неспорно да постоји јак интерес јавности да буде упозната са поступком доделе средстава у поступку пројектног суфинансирања, критеријумима по којима су се оцењивале биографије кандидата који су конкурисали за чланове комисије, као и са биографијама свих кандидата, како оних који су о расподели буџетских средстава одлучивали, тако и оних којима таква могућност није пружена, јер су након оцењивања њихових биографија остварили мањи број бодова од изабраних кандидата, односно оних за које је оцењено да су квалификованији да о расподели буџетских средстава одлучују. Стога, по оцени Повереника, информације које се односе на све кандидате који су конкурисали за чланове комисије, а које се бодују приликом избора, треба учинити доступним јавности, а како би се обезбедила транспарентност поступка пројектног суфинансирања, као и како би јавност била упозната са тим које су то квалификације (радно искуство, образовање, курсеви, обуке, признања и сл.) изабране чланови комисије издвојили у односу на пријављене кандидате, због којих су након оцењивања њихових

биографија на бодовној листи били боље рангирани. Имајући у виду наведено, а како су предметним делом захтева затражене професионалне биографије кандидата који су се пријавили на јавни конкурс за чланство у комисији која одлучује о расподели буџетских средстава, а не њихови лични подаци, нема места примени члана 14. став 1. тачка 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, односно сагласност наведених лица није ни потребна.

(...)

Имајући у виду све наведено, а како у конкретном случају не постоје разлози за искључење права на приступ информацијама које се односе на професионалне биографије лица која су се пријавила на конкурс за чланове комисије, а који су предвиђени Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, Повереник је поступајући по жалби, на основу члана 23. и члана 24. став 1. и став 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 171. став 5. Закона о општем управном поступку, одлучио као у ставу I и II диспозитива овог решења, нашавши да је жалба, у наведеном делу, основана и да жалилац, у складу са цитираном одредбом члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, има право да му се тражене информације учине доступним, на начин како је то наложено ставом II диспозитива овог решења, а што је у складу са одредбом члана 12. Закона која предвиђа могућност издвајања тражене информације од јавног значаја од осталих информација садржаних у документу у које орган власти није дужан да тражиоцу омогући приступ, јер би се њиховом доступношћу повредило право на приватност и заштиту података о личности лица на која се односе.

Број: 071-11-1288/2024-03 од 20. 5. 2024. године

9.8. ИНФОРМАЦИЈЕ О СТАТУСУ РАТНОГ ВОЈНОГ ИНВАЛИДА

Доступност информација које се односе на стицање статуса ратног војног инвалида и остваривање права по том основу, као и износ личне инвалидине која припада одређеном лицу по признатом праву, у потпуности је приватне природе и не може бити општег карактера, јер би њихова доступност у својству информација од јавног значаја, на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, могла озбиљно угрозити право на приватност, односно на заштиту личних података лица на која се исте односе, при чему у списима предмета не постоји доказ о томе да су у овом случају испуњени услови за примену изузетака од права на приватност прописаних цитираним чланом 14. Закона.

Из образложења:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац дана 6. 6. 2023. године, поднео Градској управи града В. захтев за приступ информацијама од јавног значаја којим је за лице чије је име, датум рођења, матични број и адресу навео у захтеву тражио следеће информације: да ли је наведено лице стекло статус ратног војног инвалида у смислу члана 5. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, по ком основу и по ком решењу је добио то право, као и да ли је донето једно или више решења до данас (тачка 1. захтева); да ли је именовани стекао право на личну инвалиднину, или још неко право у смислу члана 32. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица (тачка 2. захтева); ако је именовани остварио статус ратног војног инвалида, у којој групи инвалида и са којим процентом инвалидитета је разврстан у инвалида у смислу члана 38. Закона о правима бораца војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица (тачка 3. захтева); ако је именовани стекао статус ратног војног инвалида, и прима личну инвалиднину, у ком новчаном износу је исплаћена за протекли месец, и ако прима и друге новчане принадлежности из члана 31. у ком износу су исплаћене протеклог месеца (тачка 4. захтева). Такође је захтевао да, ако је именовани стекао статус ратног војног инвалида у смислу члана 5. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица, увид и копију докумената – решење о признавању тог права, и сва друга решења у вези с тим.

Даље је увидом у списе предмета утврђено да је поступајући по поднетом захтеву орган власти тражиоцу у прилогу дописа Службе за односе са јавношћу Градске управе града В. број .../2023 од 15. 6. 2023. године доставио акт Одсека за здравствену, социјалну и борачко-инвалидску заштиту, избеглице и привремено расељена лица, Одељења за друштвене делатности Градске управе града В., број/2023-09 од 15. 6. 2023. године, у коме је наведено да тај орган власти не може тражиоцу да омогући приступ траженој информацији од јавног значаја у смислу члана 14. Закона о приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр.120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21), из разлога што би се тиме повредило право на приватност и право на заштиту података о личности, право на углед или друго право лица на које се тражена информација односи, односно да би се удовољавањем предметном захтеву повредило право на приватност лица гарантовано Уставом, Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Законом о заштити података о личности с обзиром на то да тражена документација садржи податке о здравственом стању лица, а

који представљају нарочито осетљиве податке. Оваквим поступањем, а узимајући у обзир информације тражене предметним захтевом, првостепени орган је практично одбио поднети захтев жалиоца.

(...)

Имајући у виду садржину поднетог захтева, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је правилно поступио првостепени орган када је ожалбеним актом одбио поднети захтев позивајући се на члан 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те да је жалба неоснована. Ово стога што се, и по мишљењу Повереника, ради о информацијама таквог карактера (подаци о личности у смислу члана 4. тачка 1. и посебна врста података о личности из члана 17. Закона о заштити података о личности), које се не могу учинити доступним јавности као информације од јавног значаја из разлога што „оправдан интерес јавности да зна“, као битан елемент појма информације од јавног значаја из члана 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, подразумева обавезу органа власти да исту учини доступном и сваком другом потенцијалном тражиоцу, медијима, односно јавности генерално. Имајући то у виду, доступност информација које се односе на стицање статуса ратног војног инвалида и остваривање права по том основу, као и износ личне инвалидине која припада одређеном лицу по признатом праву, у потпуности је приватне природе и не може бити општег карактера, јер би њихова доступност у својству информација од јавног значаја, на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, могла озбиљно угрозити право на приватност, односно на заштиту личних података лица на која се исте односе, при чему у списима предмета не постоји доказ о томе да су у овом случају испуњени услови за примену изузетака прописаних цитираним чланом 14. Закона.

Број: 071-11-5208/2023-03 од 07. 12. 2023. године

9.9. ИНФОРМАЦИЈЕ О СТИМУЛАТИВНИМ НАКНАДАМА ЗА СПОРАЗУМНИ ПРЕСТАНАК РАДНОГ ОДНОСА

Стимулативне накнаде за споразумни престанак радног односа остварују се коришћењем јавних ресурса, односно исплаћују се из јавних средстава, а што значи, као и у односу на све информације које тичу располагање јавним новцем, да постоји јак интерес јавности да их зна. Осим тога, такве информације говоре о законитости рада јавног предузећа, поштовању утврђених процедура приликом престанка радног односа запослених и исплати

стимулативних отпремнина. Из тих разлога испуњен је услов за изузетак од права на приватност из члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у вези са чланом 8. став 1. Закона за чињење доступним јавности тражених информација.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа предмета, донета је одлука као у ставу I диспозитива овог решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац адвокат А. А. из Н., као тражилац информација, дана 10. 5. 2023. године, поднео Јавном предузећу „Пошта Србије“ у Београду захтев за приступ информацијама од јавног значаја, (...), којим је, у вези са Јавним позивом број .../12, за стимулисање споразумног престанка радног односа запослених у Јавном предузећу „Пошта Србије“, између осталог, тражио информације: ко су чланови комисије за спровођење поступка по наведеном јавном позиву (тачка 2); колики износ новчаних средстава је обезбеђен за спровођење наведеног јавног позива (тачка 8), као и која су лица са списка запослених по расписаном јавном позиву стимулисана за споразумни престанак радног односа (тачка 9). (...)

Поступајући по поднетом захтеву, Јавно предузеће „Пошта Србије“ у Београду донело је решење број ... од 30. 5. 2023. године, којим је делимично одбијен захтев за приступ информацијама од јавног значаја, и то у делу који се односи на тачке 2. и 9. захтева, тј. на имена и презимена чланова комисије, као и запослених који су стимулисани за споразумни престанак радног односа, наводећи да исте није у могућности да достави, јер би достављање наведених података о личности, без добровољно дате сагласности лица на која се односе, било супротно Закону о заштити података о личности, а такође би довело и до повреде права на приватност из члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја; да је чланом 5. Закона о заштити података о личности, прописано да се подаци о личности (имена и презимена, врста послова које запослени обавља итд.), морају обрађивати у складу са начелима законитости, поштења и транспарентности и прикупљати у сврхе које су конкретно одређене, изричите, оправдане и законите, као и да се не могу обрађивати на начин који није у складу са сврхом, као и да подаци морају бити примерени, битни и ограничени на оно што је неопходно у односу на сврху (начело минимизације података). (...)

Имајући у виду садржину предметног захтева у делу који се односи на тачке 2. и 9. захтева, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца за

приступ траженим информацијама, у наведеном делу, позивајући се на одредбе члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 5. Закона о заштити података о личности, са образложењем да тражене податке, који се односе на имена и презимена чланова комисије, као и запослених, који су стимулирани за споразумни престанак радног односа, није у могућности да достави, јер би достављање наведених података о личности, без добровољно дате сагласности лица на која се односе, било супротно Закону о заштити података о личности, а такође би довело и до повреде права на приватност из члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово из разлога што се обрада тражених података, у конкретном случају, врши у сврху приступа истима на основу и под условима прописаним Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, па се у ситуацији када су лични подаци истовремено и информације од јавног значаја, примењују одредбе члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у овом случају става 1. тачке 2. тог члана, с обзиром на то да се тражене информације односе на чланове комисије за спровођење поступка по наведеном Јавном позиву, као и на запослене у ЈП „Пошта Србије“, као органу власти, и како су те информације у вези са спроведеним поступком по поменутом Јавном позиву и споразумним престанком радног односа лица која су запослена у ЈП „Пошта Србије“, односно са њиховим остваривањем права на стимулативну накнаду, тј. отпремнину, за које су плаћени јавним новцем, а не у вези са њиховим приватним животом, то је, у конкретном случају, испуњен услов из члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у вези са чланом 8. став 1. Закона да се тражене информације учине доступним јавности, с обзиром на то да је обим приватности наведених лица ужи у односу на тзв. „обичне грађане“. Ово посебно јер се стимулативне накнаде остварују коришћењем јавних ресурса, односно исплаћују се из јавних средстава, те у односу на све информације које се односе на располагање јавним новцем постоји јак интерес јавности да зна. Такође наведене информације се тичу законитости рада Јавног предузећа „Пошта Србије“ у Београду, поштовања утврђених процедура приликом престанка радног односа запослених и исплате стимулативних отпремнина.

Уколико документи у којима су садржане тражене информације садрже и такве податке о личности чије би објављивање било супротно Закону о заштити података о личности, то није разлог да се жалиоцу ускрати приступ осталим траженим информацијама, па је првостепени орган могао поступити у складу са чланом 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и делове документа у којем су садржани подаци о личности које не треба учинити

доступним због заштите података о личности лица на која се тражене информације односе заштитити и учинити недоступним, а како је то наложено ставом II диспозитива овог решења.

Број: 071-11-4508/2023-03 од 8. 11. 2023. године

9.10. ИНФОРМАЦИЈЕ О ВЕОМА ТЕШКОМ НАСИЉУ У ПОРОДИЦИ И ОЗБИЉНИМ ПРОПУСТИМА У РАДУ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Центар за социјални рад није пружио ниједан доказ да су испуњени услови из члана 8. и члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја за искључење права на приступ информацијама, иако је у конкретном случају екстремно јак интерес јавности да зна тражене информације, имајући у виду да је реч о догађају у коме је малолетно дете лишено живота од стране оца који је потом извршио самоубиство, као последици дуготрајног насиља у породици над мајком детета, о чему су надлежне институције благовремено обавештаване. Поводом овог трагичног догађаја Заштитник грађана Републике Србије је 6. 3. 2023. године сачинио Извештај о случају након спроведеног испитног поступка са препорукама, у коме је навео конкретно утврђене пропусте у раду надлежних органа, првенствено Центра за социјални рад града В., а пре свега зато што малолетно дете које је од стране оца лишено живота није третирао као жртву насиља у породици, на шта је био обавезан по налогу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања РС бр. 117-00-02220/2018-14 од 21. 2. 2019. године, који налог је достављен свим директорима центара за социјални рад на територији Републике Србије, а којим је наложено да стручњаци центра за социјални рад у раду на заштити од насиља у породици примењују и следећи стандард стручног рада – да децу присутну породичном или партнерском насиљу над родитељем, сиблингом или блиским чланом породице, увек и без изузетка третирају као жртве насиља, злостављања и занемаривања, што је у конкретном случају пропуштено да се уради, јер је почетна процена за дете, као потенцијалну жртву насиља, изостала и нису процењени ризици по безбедност и сигурност детета. Стога је испуњен услов за изузетак од права на приватност прописан чланом 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, имајући у виду да се у конкретном случају ради о догађају од интереса за јавност. Осим тога, у овом предмету је реч о информацијама

које говоре о законитости рада и поступању органа јавне власти, у конкретном случају Центра за социјални рад у В., који по својој надлежности има одлучујућу улогу међу органима јавне власти за поступање у случају када се пријави или дође до сазнања да постоји насиље у одређеној породици, у циљу остваривања адекватније и ефикасније заштите жртава насиља у породици. Међутим, са друге стране, у траженим документима несумњиво постоје подаци који задиру у приватност оштећене/оштећених, које не би требало учинити доступним јавности, па се у овом случају мора пажљиво извагати и проценити које се информације морају учинити доступним јавности, јер говоре о законитости рада првостепеног органа и мерама које је предузео у случају веома тешког насиља у породици, односно које говоре о тешким последицама које су настале услед евентуалног неадекватног поступања првостепеног органа. Истовремено се морају заштитити подаци који се односе на породичне прилике и околности у породици убијеног детета у циљу поштовања пијетета према умрлом детету и поштовања права на приватност преживелих чланова породице тог детета.

Из образложења:

По разматрању жалбе и осталих списа предмета донета је одлука као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалила поднела Центру за социјални рад града В. у В. захтев од 18. 9. 2023. године за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражила копије целокупних списа предмета тог Центра, формираног у вези са насиљем у породици које је починио А. А. у октобру 2022. године, убивши малолетну кћерку, а потом извршивши самоубиство, а посебно копије докумената из којих се може сазнати колико пута су се жртве насиља обраћале Центру и којим поводом (за сваки посебно); шта је предузео Центар; копије решења, записника, мера, одлука, као и других докумената из којих се могу видети све предузете радње у овом поступку (мере забране приласка и комуникације и сл.).

Поступајући по наведеном захтеву првостепени орган је ожалбеним решењем исти одбио, позивајући се на одредбе члана 16. став 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. У образложењу ожалбеног решења првостепени орган је навео да тражилац информација захтева да му се доставе информације које представљају тајне податке и документацију чија је доступност искључиво интерна и припада органу јавне власти, чијим би се изношењем повредила основна права и легитимисани интереси лица у поступку

насиља у породици и угрозила права и слободе жртве насиља у породици; да тражене информације представљају професионалну тајну, јер се односе на све што је професионалац у контакту са странком сазнао, а што не сме бити доступно другим особама, посебно оним од којих странка може имати штету или трпети последице; да је професионална тајна неопходна у професијама које раде са особама изражених психолошких, психопатолошких и социјалних проблема и која је дефинисана законским и подзаконским актима; као и да се на основу наведеног у циљу информисања и добијања смерница за даље поступање, евентуалне сагласности за добијање тражених информација, увида у предмет који садржи тражену информацију, тражилац може обратити „надлежном Министарству за социјалну заштиту, Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у Београду“.

(...)

Имајући у виду садржину предметног захтева, наводе жалбе, одговора на жалбу, достављене списе предмета Центра за социјални рад града В., који се односе на насиље у породици А. А., као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је првостепени орган погрешио када је ожалбеним решењем жалиљи ускратио приступ траженим информацијама позивајући се на члан 16. став 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да претходно, у смислу цитиране одредбе члана 102. став 1. Закона о општем управном поступку, није утврдио све чињенице од значаја за одлучивање у овој управној ствари.

Првостепени орган је у образложењу ожалбеног решења навео да тражилац информација захтева да му се доставе информације које представљају тајне податке и документацију чија је доступност искључиво интерна и припада органу јавне власти, чијим би се изношењем повредила основна права и легитимисани интереси лица у поступку насиља у породици и угрозила права и слободе жртве насиља у породици; да тражене информације представљају професионалну тајну, јер се односе на све што је професионалац у контакту са странком сазнао, а што не сме бити доступно другим особама, посебно оним од којих странка може имати штету или трпети последице; да је професионална тајна неопходна у професијама које раде са особама изражених психолошких, психопатолошких и социјалних проблема и која је дефинисана законским и подзаконским актима, при чему није доказао да су испуњени услови прописани Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја за искључење приступа траженим информацијама у складу са чланом 9. тачка 5. тог Закона, нити је, на тражење Повереника, доставио акт на основу кога су тражене информације означене као тајни податак чију тајност је одредио орган власти

који одлучује о захтеву, нити је у образложењу ожалбеног решења навео доказе за своју тврдњу да тражене информације представљају професионалну тајну, односно разлоге због којих је податак одређен као професионална тајна.

Наиме, могућност ускраћивања приступа траженим информацијама зато што је реч о тајним подацима и документацији чија је доступност искључиво интерна и припада органу јавне власти, условљена је и обавезом органа власти да докаже да је у конкретном случају то оправдано како би се заштитио претежнији интерес. То значи да, поред формалног услова да се ради о заштити неког од интереса прописаних чланом 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, исти Закон захтева испуњење и другог, материјалног услова тј. да се ради о таквим информацијама или документима због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. При томе, те последице односно разлози за ускраћивање приступа информацијама не могу бити апстрактни и хипотетички, већ морају бити учињени конкретним, јасно препознатљивим у односу на тражене информације, односно орган власти је дужан да наведе које би конкретне последице, на који начин и услед којих околности реално, односно са великим степеном извесности, могле наступити у случају омогућавања приступа траженим информацијама. Дакле, аргументи за ускраћивање приступа информацијама се не могу заснивати само на претпоставци првостепеног органа о могућем настанку штетних последица одавањем тражених информација, већ морају бити учињени конкретним у односу на захтеване информације. Ово из разлога што одредба члана 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у ставу 1. предвиђа да се права из тог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву, ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону. Како првостепени орган, у конкретном случају, није пружио доказ о оправданости искључења приступа траженим информацијама, односно није доказао да се ради о таквим информацијама или документима због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији, у смислу члана 8. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, засада се не може са сигурношћу утврдити да ли постоје сви услови да се искључи слободан приступ траженим информацијама.

Поред тога, првостепени орган није пружио нити један доказ да су испуњени услови из члана 8. и члана 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја за искључење права на приступ

информацијама, док с друге стране све говори у корист чињеници да је у конкретном случају екстремно јак интерес јавности да зна тражене информације, имајући у виду да је реч о догађају у коме је малолетно дете лишено живота од стране оца који је потом извршио самоубиство, као последици дуготрајног насиља у породици над мајком детета, о чему су надлежне институције благовремено обавештаване и неке од њих предузимале одређене мере из своје надлежности. При томе, у конкретном случају ради се о информацијама које се односе на догађај о коме су медији информисали јавност (дневни лист *Данас* од 10. 3. 2023. године; медијски портал *Telegraf.rs* од 29. 11. 2022. године; дневни лист *Полишика* од 10. 10. 2022. године, текст под називом „Велики пропусти у раду Центра за социјални рад у В.“ и др.). Такође, поводом поменутог трагичног догађаја Заштитник грађана Републике Србије је 6. 3. 2023. године сачинио Извештај о случају након спроведеног испитног поступка са препорукама, у коме је навео конкретне утврђене пропусте у раду надлежних органа, Министарства унутрашњих послова, Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова, и првенствено Центра за социјални рад града В., и између осталог, а пре свега, зато што малолетно дете које је од стране оца лишено живота није третирао као жртву насиља у породици, на шта је био обавезан по налогу Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања РС бр. 117-00-02220/2018-14 од 21. 2. 2019. године, који налог је достављен свим директорима центара за социјални рад на територији Републике Србије, а којим је наложено да стручњаци центра за социјални рад у раду на заштити од насиља у породици примењују и следећи стандард стручног рада – да децу присутну породичном или партнерском насиљу над родитељем, сиблингом или блиским чланом породице, увек и без изузетка третирају као жртве насиља, злостављања и занемаривања, што је у конкретном случају пропуштено да се уради, јер је почетна процена за дете, као потенцијалну жртву насиља, изостала и нису процењени ризици по безбедност и сигурност детета. Стога је испуњен услов за изузетак од права на приватност прописан чланом 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, имајући у виду да се у конкретном случају ради о догађају од интереса за јавност. Поред тога, у овом предмету је реч о информацијама које говоре о законитости рада и поступању органа јавне власти, у конкретном случају Центра за социјални рад у В., који по својој надлежности има одлучујућу улогу међу органима јавне власти за поступање у случају када се пријави или дође до сазнања да постоји насиље у одређеној породици, у циљу остваривања адекватније и ефикасније заштите жртава насиља у породици. Међутим, са друге стране, у траженим документима несумњиво постоје подаци који

задиру у приватност оштећене/оштећених, које не би требало учинити доступним јавности, па се у овом случају мора пажљиво извагати и проценити које се информације морају учинити доступним јавности, јер говоре о законитости рада првостепеног органа и мерама које је предузео у случају веома тешког насиља у породици, односно које говоре о тешким последицама које су настале услед евентуалног неадекватног поступања првостепеног органа. Истовремено се морају заштитити подаци који се односе на породичне прилике и околности у породици убијеног детета у циљу поштовања пијетета према умрлом детету и поштовања права на приватност преживелих чланова породице тог детета. Стога првостепени орган, приликом поновног поступања по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја од 18. 9. 2023. године, мора пажљиво направити баланс између тога које информације морају бити доступне јавности, а које ускраћене, а све у смислу члана 89. Закона о заштити података о личности и члана 14. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово из разлога што је поменути чланом 89. Закона о заштити података о личности прописано да информације од јавног значаја које садрже податке о личности могу бити учињене доступним тражиоцу информације од стране органа власти на начин којим се обезбеђује да се право јавности да зна и право на заштиту података о личности могу остварити заједно, у мери прописаној законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја и овим законом, док је истовремено чланом 14. ставом 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано да информације од јавног значаја из документа који садржи податке о личности могу бити учињене доступним тражиоцу на начин којим се обезбеђује да се право јавности да зна и право на заштиту података о личности могу остварити заједно, у мери прописаној законом којим се уређује заштита података о личности и овим законом.

Стога се засада са сигурношћу не може утврдити да ли постоје услови за ограничење или искључење права на приступ траженим информацијама прописани одредбама члана 8, а у вези са одредбама члана 9. тачка 5. и члана 14. став 1. тачка 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Имајући у виду изнето, на основу члана 171. став 3. Закона о општем управном поступку, а у вези са чланом 23. и чланом 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучено је као у ставу I диспозитива овог решења.

У поновном поступку првостепени орган ће поступити по примедбама изнетим у образложењу овог решења и утврдити све чињенице од значаја за доношење одлуке у овој управној ствари, односно да ли у конкретном случају постоје услови за искључење или ограничење

слободног приступа. Такође ће, приликом поновног одлучивања, а с обзиром на то *да се у конкретном случају ради о дојављу од изузетног интереса за јавност, као и чињеници да поступање по оваквом захтеву подразумева и обраду података о личности лица на која се тражена информација односи, имати у виду да може поступити у складу са чланом 12. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и делове докумената у којима су садржани такви подаци о личности заштити и учини недоступним, а све у складу са поменутим чланом 89. Закона о заштити података о личности и чланом 14. став. 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.*

Првостепени орган ће затим на основу правилно утврђеног чињеничног стања поново поступити, односно одлучити о захтеву жалиље у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, водећи рачуна о поштовању пијетета према умрлим лицима и поштовању права на приватност преживелих чланова породице умрлих лица, али истовремено при томе, имајући у виду да све информације које се односе на поступање Центра за социјални рад, као органа јавне власти у конкретном случају, треба да буду доступне јавности.

Број: 071-11-12024/2023-03 од 25. 4. 2024. године

10. ИНФОРМАЦИЈЕ О ЈАВНОМ ЗДРАВЉУ И ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ

10.1. ИНФОРМАЦИЈЕ О БРОЈУ ИЗВРШЕНИХ ТЕСТИРАЊА НА COVID 19 И РОК ОД 48 САТИ

Информације о броју извршених тестирања на covid 19 дана 17. 8. 2020. године и 19. 8. 2020. године у тачно одређеном дому здравља, дакле информације за период од пре скоро четири године у односу на дан подношења захтева за приступ информацијама, нису информације у односу на које је орган власти дужан да поступи по захтеву у року од 48 сати од пријема захтева.

Из образложења:

Као у ставу II диспозитива овог решења одлучено је из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац дана 22. 5. 2024. године, преко пуномоћника поднео Дому здравља „Др Б. В.“ у 3., два захтева за приступ информацијама од јавног значаја, којима је од наведеног органа тражио да му на адресу електронске поште ...@gmail.com достави следеће информације, и то: број извршених тестирања на covid 19 дана 17. 8. 2020. године у Дому здравља (предмет бр. 071-11-7324/2024-03) и број извршених тестирања на covid 19 дана 19. 8. 2020. године у Дому здравља (предмет бр. 071-11-7325/2024-03).

Чланом 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је, између осталог, да је орган власти дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи тражену информацију, односно изда му или упути копију тог документа, а ставом 12. истог члана да је, у супротном, орган власти дужан да донесе решење о одбијању захтева.

Чланом 22. став 1. тачка 2. истог закона прописано је да тражилац може изјавити жалбу Поверенику ако орган власти, супротно члану 16. ст. 1–3. тог закона, не одговори у прописаном року на захтев тражиоца.

Чланом 24. став 3. наведеног закона прописано је да Повереник одбацује жалбу која је недопуштена, неблаговремена и изјављена од стране неовлашћеног лица.

Имајући у виду да је жалилац обе жалбе због непоступања органа власти по његовим захтевима за приступ информацијама од јавног значаја изјавио 1. 6. 2024. године, а да је предметне захтеве поднео 22. 5. 2024. године, Повереник налази да су жалбе преураћене јер су изјављене пре истека рока од 15 дана од дана пријема захтева, у ком

року је орган власти био дужан да по поднетим захтевима поступи, односно жалбе су најраније могле бити изјављене 7. 6. 2024. године, па је на основу члана 23. и члана 24. став 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 167. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучено као у ставу II диспозитива овог решења¹⁶.

Чињеница да су предметним захтевима тражене информације у вези са поменутиим тестирањем на вирус covid 19, те да се жалилац у жалбама позвао на одредбу члана 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја наводећи да се информације односе на заштиту здравља становништва у погледу којих је орган власти дужан да у року од 48 сати поступи по захтеву, није могла утицати на другачију одлуку у овој управној ствари. Ово из разлога што према одредби члана 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, орган власти има обавезу да поступа у року од 48 сати од пријема захтева у ситуацији када се захтев односи на информацију за коју се може претпоставити да је од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за угрожавање или заштиту здравља становништва или животне средине, док је чланом 16. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 25/2019 и 92/2023 – аутентично тумачење) прописано да грађанин има право да буде обавештен о заштити свог здравља за случај избијања епидемије, веће непогоде и несреће (опасност од јонизујућег зрачења, тровања и др.), као и друге кризне и ванредне ситуације (став 2), као и да су надлежна здравствена установа, друго правно лице и приватна пракса дужни да у случају избијања епидемије и друге кризне и ванредне ситуације из става 2. овог члана без одлагања доставе истините податке надлежним органима јединице локалне самоуправе, аутономне покрајине и Републике Србије, који о томе без одлагања обавештавају јавност, у складу са законом (став 3). Како су предметним захтевима тражене информације о броју извршених тестирања на covid 19 дана 17. 8. 2020. године и дана 19. 8. 2020. године, то произилази да у погледу информација тражених поднетим захтевима нису испуњени услови за поступање органа власти у року од 48 сати од пријема захтева, јер се не односе на ситуације од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за непосредно угрожавање или заштиту здравља становништва, које постоје у тренутку подношења захтева.

Број: 071-11-7324/2024-03 од 7. 6. 2024. године

16 Жалбе одбачене као преурањене.

10.2. ИНФОРМАЦИЈЕ О ВЕЛИКОМ КАШЉУ И РОК ОД 48 САТИ ЗА ПОСТУПАЊЕ ПО ЗАХТЕВУ

У моменту када се број оболелих од великог кашља повећава из дана у дан, када је у питању изразито заразно стање и када су бројни медији извештавали да је регистрован већи број оболелих него у претходне три године, да одојчад од два, три или четири месеца могу да развију веома тешку клиничку слику, да болест може имати озбиљан клинички ток и да је животно угрожавајућа код новорођенчади и одојчади, орган власти, према одредби члана 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, има обавезу да поступа у року од 48 сати од пријема захтева.

Из образложења:

А. А. из Б., као тражилац информација, изјавио је дана 3. 2. 2024. године жалбу Поверенику због непоступања Института за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ у Београду по његовом захтеву за приступ информацијама од јавног значаја поднетом 1. 2. 2024. године. У жалби је навео да су информације захтеване у складу са чланом 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, јер се односе на угрожавање и заштиту здравља становништва, као и да у време пријављене епидемије пертусиса (великог кашља) и када је становништво угрожено од заразне болести, а поготову најмање 10.000 беба старости до два месеца које не испуњавају услов за обавезну вакцинацију против изазивача болести, већина оболелих са најтежом клиничком сликом у дејој узрасној групи се лечила у Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ у Београду, који има обавезу да правовремено извештава када су у питању заразне болести. У прилогу је доставио копију предметног захтева, са доказом о подношењу истог органу власти дана 1. 2. 2024. године, путем електронске поште.

Поступајући по жалби, Повереник је дописом од 7. 2. 2024. године, исту доставио на изјашњење Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ у Београду, као органу власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и затражио да се изјасни о наводима жалбе, а посебно о разлозима непоступања у законском року (48 сати) по поднетом захтеву, у складу са одредбама члана 16. став 2. Закона.

У одговору на жалбу од 19. 2. 2024. године, орган власти је, између осталог, навео да је дана 2. 2. 2024. године одговор на део информација проследио Министарству здравља Републике Србије, с обзиром

на то да се највећи број питања односио на информације које се дају од стране тог министарства и Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, због чега сматра да није „компетентан и позван“ да даје тражене информације. Такође је навео да се тражилац информација обратио том органу управо у периоду када је било пуно негативних интерпретација података о оболелој деци од пертусиса леченој у том институту, а које су дате у јутарњем програму Дневника РТС 1, те да, из наведених разлога, није поступио по предметном захтеву. У прилогу је доставио копију одговора прослеђеног електронском поштом Министарству здравља Републике Србије у Београду.

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалилац дана је 1. 2. 2024. године, поднео Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ у Београду захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражио достављање, путем електронске поште, копије докумената у којима су садржане информације о леченима од пертусиса у том институту у периоду од 1. 1. 2023. године до 1. 2. 2024. године, и то: 1. број лечених особа од пертусиса по недељама или месецима; 2. датум наступања смртног исхода за све умрле од пертусиса, њихов узраст (број година, месеци и дана), вакцинални статус (број примљених доза DТаР) и место боравка/пребивалишта; 3. документи којима су надлежне институције (као што су: завод(и) за јавно здравље / Министарство здравља / ИЗЈЗС „Др Милан Јовановић Батут“) обавештаване о смртним исходима оболелих од пертусиса; 4. тренутна (на дан 1. 2. 2024. године) узрасна структура хоспитализованих (за млађе од годину дана у напуњеним месецима старости, за остале број напуњених година) и њихов вакцинални статус (број примљених доза DТаР). У захтеву је навео да тражи да поступање буде у складу са чланом 16. став 2. закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Такође је увидом у списе предмета утврђено да по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја жалиоца орган власти није поступио, што је био дужан да учини без одлагања, а најкасније у року од 48 сати од дана пријема захтева те да га, у смислу члана 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, обавести о поседовању тражене информације, и да му, уколико исте посеђује, достави копије докумената у којима су оне садржане.

Чланом 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да орган власти, уколико се захтев односи на информацију за коју се може претпоставити да је од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за угрожавање или заштиту здравља становништва и животне средине, мора да обавести

тражиоца о поседовању те информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, односно да му изда копију тог документа најкасније у року од 48 сати од пријема захтева.

Имајући у виду да орган власти по захтеву жалиоца, којим су тражене информације у вези са пертусисом (великим кашљем), у тренутку када се број оболелих од великог кашља стално повећава, није поступио у складу са наведеном одредбом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да није оправдао разлоге непоступања по поднетом захтеву, односно, да су наведени разлози неосновани, Повереник је у поступку по жалби, без мериторног одлучивања о наведеном захтеву, на основу члана 24. ст. 1. и 6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучио као у диспозитиву овог решења, наставши да је жалба основана¹⁷.

У вези са наводима органа власти да није „компетентан и позван“ да даје тражене информације и да се тражилац информација обратио том органу управо у периоду када је било много негативних интерпретација података о оболелој деци од пертусиса леченој у том институту, те да из наведених разлога није поступио по предметном захтеву, Повереник наглашава да у односу на информације којима располажу органи јавне власти, а које се односе на угрожавање, односно заштиту здравља становништва постоји необорива претпоставка да постоји оправдани интерес јавности да их зна у смислу члана 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Орган јавне власти не може да доказује супротно.

Наиме, у моменту када се број оболелих од великог кашља повећава из дана у дан, када је у питању изразито заразно стање и када су бројни медији извештавали да је регистрован већи број оболелих него у претходне три године, да одојчад од два, три или четири месеца могу да развију веома тешку клиничку слику, да болест може имати озбиљан клинички ток и да је животно угрожавајућа код новорођенчади и одојчади, орган власти, према одредби члана 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, има обавезу да поступа у року од 48 сати од пријема захтева. Прописивањем оваквог привилегованог, кратког рока за поступање по оваквим захтевима, а који представља одступање од уобичајеног, општег рока од 15 дана, намера је законодавца да обавезе органе јавне власти да у ситуацијама које су у вези са угрожавањем или заштитом здравља становништва, а које се могу означити као крајње хитне и/или алармантне и које се односе на неку изненадну и непредвиђену опасност

17 Решењем Повереника број 071-11-1852/2024-03 од 18. 3. 2024. године наложено је првостепеном органу јавне власти да поступи по захтеву за приступ информацијама.

по јавно здравље, као у конкретном случају, брзо и ефикасно пруже грађанима информације које су им неопходне да би грађани донели адекватне одлуке у вези са својим здрављем и своје понашање прилагодили тренутној ситуацији, при чему Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ у Београду по предметном захтеву није поступио ни након протекла рока од 48 сати, односно до дана израде овог решења.

Број: 071-11-1852/2024-03 од 18. 3. 2024. године

10.3. ПОДАЦИ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА И ЕМИСИЈИ ШТЕТНИХ ЧЕСТИЦА ОПАСНИХ ПО ЗДРАВЉЕ ЉУДИ

Информације о емисијама штетних честица опасних по здравље људи на територији града Новог Сада након пожара који је избио у Новом Саду 21. 5. 2024. године су информације о емисијама у животну средину, а за које је чланом 3. тачка 33. (д) Закона о заштити животне средине прописано да представљају информације које се односе на угрожавање односно заштиту животне средине, што даље значи да се по захтеву којим је тражен приступ таквим информацијама мора поступити у складу са чланом 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, тј. у року од 48 сати од пријема захтева.

Из образложења:

Увидом у списе предмета утврђено је да је жалиља дана 1. 6. 2024. године, преко пуномоћника А. А., адвоката из О., поднела Министарству заштите животне средине Републике Србије, Агенцији за заштиту животне средине у Београду, захтев за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражила да је поменути орган власти обавести да ли поседује тражену информацију и достављање копије документа који садржи тражену информацију, (...) и то: Податке о квалитету ваздуха и емисији штетних честица опасних по здравље људи на територији града Новог Сада након пожара који је избио у Новом Саду 21. 5. 2024. године.

Такође је увидом у списе предмета утврђено да по захтеву жалиље, орган власти није поступио, што је био дужан да учини без одлагања, а најкасније у року од 48 сати од дана пријема захтева те да је, у смислу члана 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, обавести о поседовању тражене информације, и да јој, уколико исте поседује, достави копије докумената у којима су оне садржане.

Чланом 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да орган власти, уколико се захтев односи на информацију за коју се може претпоставити да је од значаја за заштиту живота или слободе неког лица, односно за угрожавање или заштиту здравља становништва и животне средине, мора да обавести тражиоца о поседовању те информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, односно да му изда копију тог документа најкасније у року од 48 сати од пријема захтева.

Имајући у виду да орган власти по захтеву жалиље, којим су тражене информације у вези са подацима о квалитету ваздуха и емисији штетних честица опасних по здравље људи након пожара који је избио у Новом Саду 21. 5. 2024. године, у тренутку кад информација о изненадној опасности може непосредно угрозити здравље становништва и животне средине, није поступио у складу са одредбама члана 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да није оправдао разлоге непоступања по поднетом захтеву, Повереник је у поступку по жалби, без мериторног одлучивања о наведеном захтеву, на основу члана 24. ст. 1. и 6. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучио као у диспозитиву овог решења, наставши да је жалба основана.

Приликом одлучивања Повереник је имао у виду чињеницу да увек када се ради о информацијама којима располаже орган власти, а које се односе на угрожавање, односно заштиту здравља становништва и животне средине, постоји неоторива претпоставка да постоји оправдани интерес јавности да их зна у смислу члана 4. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а како су предметним захтевом тражене информације које се, између осталог, односе на податке о испуштању загађујућих материја у ваздуху и изложености становништва истим, неспорно постоји оправдан интерес жалиоца и јавности да зна, односно да буде упозната са истима, односно да орган јавне власти не може да докажује супротно.

Поред тога, тражене информације односе се и на поступање органа власти у вршењу послова из своје надлежности, те јавност има оправдан интерес да зна да ли се органи власти придржавају закона (Закон о заштити животне средине, Закон о заштити ваздуха) и других прописа (Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха) у извршавању прописаних надлежности, посебно имајући у виду једно од основних начела заштите животне средине, којим је према одредбама члана 9. став 1. тачка 10. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон), прописано да у остваривању права на здраву

животну средину свако има право да буде обавештен о стању животне средине и да учествује у поступку доношења одлука чије би спровођење могло да утиче на животну средину (Начело информисања и учешћа јавности). Наиме, одредбом члана 78. став 1. истог закона прописано је да су државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединице локалне самоуправе и овлашћене и друге организације дужни да редовно, благовремено, потпуно и објективно, обавештавају јавност о стању животне средине, односно о појавама које се прате у оквиру мониторинга нивоа загађујуће материје и емисије, као и мерама упозорења или развоју загађења која могу представљати опасност за живот и здравље људи, у складу са овим законом и другим прописима, док је ставом 2. истог члана прописано да се приступ информацијама о животној средини остварује у складу са законом којим се уређује приступ информацијама од јавног значаја. Даље је одредбом члана 9. став 1. Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21 – др. закон) прописано да се у циљу ефикасног управљања квалитетом ваздуха успоставља се јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха и одржавања базе података о квалитету ваздуха, док је одредбом члана 20. Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13) прописано да су подаци о концентрацијама загађујућих материја из члана 7. став 1. ове уредбе доступни јавности и објављују се на веб-страници Агенције за заштиту животне средине, односно на веб-страници надлежног органа аутономне покрајине и надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Из наведеног јасно произилази да информације о емисијама које су релевантне за заштиту животне средине увек морају бити објављене, а Повереник наглашава да је овакав став у складу и са међународним стандардима у вези са правом на доступност еколошких информација, а нарочито што је и одредбама прописаним Архуском конвенцијом посебан значај дат информацијама о емисијама. Наиме, одредбом члана 4. тачка 4(д) Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине, између осталог, прописано је да ће информације о емисијама које су релевантне за заштиту животне средине бити објављене, док је чланом 5. тачка 1(ц) прописано да ће свака страна обезбедити у случају непосредне опасности по здравље људи или животну средину, било да је она узрокована људском делатношћу или природним узроцима, да све информације које би могле омогућити јавности да предузме мере за спречавање или ублажавање штете која произилази из те претње, а које поседују органи јавне власти, буду одмах и без одлагања достављене припадницима јавности који могу бити угрожени.

Наиме, имајући у виду да је чланом 3. тачка 33. (д) Закона о заштити животне средине прописано да је информација која се односи на угрожавање односно заштиту животне средине информација о изненадној опасности која је проузрокована људском активношћу или је последица природних појава, укључујући и информацију о емисијама у животну средину, а да су у конкретном случају, предметним захтевом тражене информације у вези са подацима о квалитету ваздуха и емисији штетних честица опасних по здравље људи на територији града Новог Сада након пожара који је избио 21. 5. 2024. године, утврђено је да је неопходно поступање по члану 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Ово из разлога што је, у ситуацији када се траже информације у вези са праћењем података о квалитету ваздуха и емисија у ваздуху, односно праћењем нивоа загађујућих материја у ваздуху чије прекорачење концентрација представља и у случају краткотрајне изложености опасност по здравље посебно осетљивих делова популације, неопходно хитно и одговарајуће информисање јавности, те орган власти, према одредби члана 16. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, има обавезу да поступа у року од 48 сати од пријема захтева. Прописивањем оваквог привилегованог, кратког рока за поступање по оваквим захтевима, а који представља одступање од уобичајеног, општег рока од 15 дана, намера је законодавца да обавезе органе јавне власти да у ситуацијама, које су у вези са угрожавањем или заштитом здравља становништва, а које се могу означити као крајње хитне и/или алармантне и које се односе на неку изненадну и непредвиђену опасност по јавно здравље, као у конкретном случају, брзо и ефикасно пружи грађанима информације које су им неопходне да би грађани донели адекватне одлуке у вези са својим здрављем и своје понашање прилагодили тренутној ситуацији, при чему Министарство заштите животне средине Републике Србије, Агенција за заштиту животне средине у Београду, по предметном захтеву није поступило ни након протека рока од 48 сати, односно до дана израде овог решења.

Број: 071-11-7610/2024-03 од 22. 7. 2024. године

11. ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК

11.1. БИЋЕ ПРЕКРШАЈА КАДА ОКРИВЉЕНИ НЕ ПОСТУПИ ПО РЕШЕЊУ ПОВЕРЕНИКА У РОКУ

Биће прекршаја је да окривљени није поступио у року по решењу Повереника. Повереник је наложио да се поступи у одређеном року, да се доставе информације и документа, а уколико их поседује, да се омогући увид. Логично је да уколико их не поседује, не може их доставити, али у истом року мора о томе обавестити тражиоца информације. Окривљени у остављеном року није поступио по решењу Повереника и тиме је учинио прекршај из члана 46. став 1. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у вези с чланом 28. став 1. истог закона.

Из пресуде Прекршајног суда у Београду 63 Пр. бр. 23336/23 од 20. 2. 2024. године:

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије поднео је захтев за покретање прекршајног поступка против окривљеног одговорног лица А. А. из ..., као руководиоца органа јавне власти Јавно предузеће „Х“ из ..., због прекршаја из члана 46. став 1. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

(...)

У доказном поступку извршен је увид у доказ који је окривљени доставио, допис ЈП „Х“ из ..., број... са датумом 09. 1. 2023. године којим у вези са Решењем Повереника 071-11-8799/2022-03 од 16. 12. 2022. године, тражиоцу информације пружа информације да не располажу конкретним документима, и да јој зато не могу ставити на увид документацију, и цитирали су члан 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

У доказном поступку извршен је увид у Решење повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број 071-11-8799/2022-03 од 16. 12. 2022. године којим се налаже Јавном предузећу „Х“ да без одлагања, а најкасније у року од 7 дана од дана пријема овог Решења обавести Б. Б. из ..., да ли поседује тражене информације, односно документе у којима су исте садржане, уколико их поседује да јој омогући увид, и достави копије истих. Наложено је да се о извршењу Решења обавести Повереник у року од 10 дана од пријема овог Решења.

(...)

Судија је ценила наводе писане одбране окривљеног, па је нашла да га одбрана не може ослободити одговорности, јер је чланом 28. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја

прописан рок поступања по Решењу Повереника, од стране органа власти и руководиоца у органу власти који мора да поступи по Решењу. Рок за поступање је 7 дана од дана пријема Решења, па како је орган власти Решење Повереника примио 27. 12. 2022. године, што је неспорна чињеница и поткрепљена је поузданим материјалним доказом, повратницом, то је рок од 7 дана текао закључно са 3. 1. 2023. године, како је то био државни празник, Нова година, то је последњи рок пребачен на 4. 1. 2023. године; није одговорено закључно са тим даном и окривљени је у прекршају од 5. 1. 2023. године. Окривљени своју одбрану поткрепљује само дописом – одговором од 9. 1. 2023. године, али је несумњиво да је сачињен након рока, који је истекао 4. 1. 2023. године. Суд се није упуштао у садржину одговора, да ли је донет у форми Решења, или у форми дописа, биће прекршаја је да окривљени није поступио у року по Решењу Повереника, а то је из приложеног доказа поуздано утврђено. Повереник је наложио да се поступи у одређеном року, да се доставе информације и документа, а уколико их поседује, да се омогући увид. Логично је да уколико их не поседује, не може их доставити, али у истом року мора о томе обавестити тражиоца информације. Окривљени у остављеном року није поступио по Решењу Повереника, већ са закашњењем, при чему није достављен доказ да је уопште тај одговор предат на пошту након рока, ни да ли га је тражилац информација примио.

(...)

Правном оценом овако утврђеног чињеничног стања нађено је да је окривљени у време, на месту и на начин назначен у захтеву учинио прекршај из члана 46. став 1. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, при чему је повредио одредбу члана 28. став 1. истог закона, на тај начин што орган власти у коме је он руководиоца није у законском року од 7 дана од дана пријема Решења Повереника, поступио по Решењу Повереника, због чега је оглашен одговорним.

Број предмета Повереника: 074-01-11/2023-10

11.2. ДОСТАВЉАЊЕ НЕПОТПУНИХ ИНФОРМАЦИЈА

Окривљени, тј. овлашћено лице за поступање по захтевима за приступ информацијама у органу јавне власти (центар за социјални рад) доставило је тражиоцу информације непотпуне информације, односно није доставило документе у којима су садржане тражене информације из којих се могу сазнати имена, презимена и позиције запослених са иницијалима Л. Ц. и Д. М. у тачно одређеном

предмету у том органу и тиме је учинило прекршај из члана 46. став 2. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја у вези с чланом 16. став 1. истог закона.

Из пресуде Прекршајног суда у Београду 35 Пр. бр. 46256/22 од 27. 2. 2024. године:

По захтеву РС, Повереник за информације од јавног значаја и заштити података о личности број Пр. 074-01-3/2022-10 од 12. 7. 2022. године покренут је и вођен прекршајни поступак против окривљеног А. А. овлашћеног за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја у ... Центру за социјални рад, Одељењу ... због прекршаја из члана 46. став 2. тачка 5 Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

(...)

Суд је разматрао све доказе појединачно и у међусобној вези, а у смислу члана 92 Закона о прекршајима, а на основу слободног судијског уверења и то како свих доказа посебно тако и свих доказа заједно, неспорно утврдио да је окривљени А. А. решењем ... Центра за социјални рад у ... број ... од 19. 12. 2027. године именован за лице овлашћено за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја, да је Б. Б. дана 17. 4. 2022. године поднео ... Центру за социјални рад – Одељењу ... захтев под бројем ... за слободан приступ информацијама од јавног значаја и да је окривљени поступајући по захтеву дана 21. 4. 2022. године доставио Б. Б. непотпуне тражене информације и то информације у вези са дописом-замолницом ... Центра за социјални рад у ..., Одељење ..., број ..., од 30. 3. 2022. године која је насловљена на ... у којој је изнад броја предмета назначено Л. Ц. / Д. М. односно није доставио документе у којима су исте садржане из којих се могу сазнати имена, презимена и позиције запослених са иницијалима Л. Ц. и Д. М., да је Б. Б. изјавио жалбу дана 10. 5. 2022. године Поверенику и да је по истој одлучено решењем Повереника од 2. 6. 2022. године којим решењем је у ставу I изреке наложено ... Центру за социјални рад у ... да без одлагања а најкасније у року од 8 дана од дана пријема истог обавести Б. Б. да ли поседује тражене информације у вези са дописом-замолницом ... Центра за социјални рад у ... од 30. 3. 2022. године, која је насловљена на ... у којој је изнад броја предмета назначено Л. Ц. / Д. М. односно документе у којима су исте садржане из којих се могу сазнати имена, презимена и позиције запослених са иницијалима Л. Ц. и Д. М. и да му уколико наведена документа поседују у истом року достави копије истих електронском поштом на адресу ...@gmail.com уколико наведене документе поседује у електронском облику, а у супротном поштом на наведену адресу, као и Обавештење упућено Поверенику од 13. 6. 2022. године о поступању

по решењу од 2. 6. 2022. године. Из горе наведеног произилази да је окривљени тражиоцу информација Б. Б. доставио дана 21. 4. 2022. године непотпуне тражене информације и тиме поступио супротно одредби члана 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, којом одредбом је прописано да је Орган власти дужан да без одлагања а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева односно уређеног захтева тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи потпуну и тачну тражену информацију, односно изда му или упуту копију тог документа. Суд је ценио одбрану окривљеног да није био обавештен о налогу из Решења Повереника од 2. 6. 2022. године али исту није прихватио из разлога јер исто није од утицаја за одговорност окривљеног јер је исти доставио именованом непотпуне тражене информације.

Правном оценом утврђеног чињеничног стања нађено је да су се у радњи окривљеног стекла сва битна обележја прекршаја из члана 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а који прекршај је кажњив према одредби члана 46. став 2. тачка 5. истог Закона, а за чије извршење је окривљени и одговоран, јер његова урачунљивост у време извршења прекршаја ничим није доведена у питање, па како је за прекршајну одговорност у конкретном случају довољан и нехат учиниоца, сходно одредби члана 20. став 1. Закона о прекршајима, то је окривљени за учинени прекршај овом пресудом и оглашен одговорним.

Број предмета Повереника: Пр. 074-01-3/2022-10

11.3. ПРЕКРШАЈ УЧИЊЕН У САИЗВРШИЛАШТВУ

Окривљене А. А. и Б. Б. одговорне су, као саизвршиоци за учинени прекршај, у ситуацији када су поступајући у својству овлашћених лица за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја у органу власти, доставиле тражиоцу информација непотпуне информације, чиме су поступиле противно одредби члана 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и учиниле прекршај из члана 46. став 2. тачка 5. истог закона.

Из пресуде Прекршајног суда у Београду 89 Пр. бр. 23301/23 од 3. 6. 2024. године:

По захтеву Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности за покретање прекршајног поступка, број Пр. 074-01-8/2023-10 од 1. 3. 2023. године, решењем суда покренут

је и вођен прекршајни поступак против окривљене А. А. из ... и окривљене Б. Б., овлашћених лица за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја ... факултета Универзитета у ..., због прекршаја ближе описаног у изреци ове пресуде.

(...)

Увидом у допис ... факултета Универзитета у ... број ... од 19. 1. 2023. године утврђено је да је наведени орган власти Поверенику доставио информације о овлашћеним лицима која су била овлашћена за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја у време подношења захтева од стране В. В., те да су овлашћена лица окривљене А. А. и Б. Б.

(...)

Након што је извео доказни поступак и савесно ценио сваки доказ појединачно, а у вези са осталим доказима, ценећи притом одбрану окривљених у којој оспоравају извршење прекршаја, као и остале изведене доказе у овом поступку, а имајући у виду горе наведено, суд је несумњиво утврдио да су окривљене као овлашћена лица органа власти за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја поступиле противно одредби члана 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, чиме су учиниле прекршај који им се захтевом ставља на терет, а на начин ближе описан у изреци ове пресуде, због ког су оглашене одговорним и осуђене.

Наиме, суд је ценио одбрану окривљених, али исту није прихватио као основану. Пре свега, суд је ценио наводе одбране окривљених у делу у коме образлажу процедуру и примену Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те одношење подносиоца захтева за слободан приступ информацијама од јавног значаја према органу власти, те је нашао да је одбрана окривљених у овом делу без утицаја на ток и исход прекршајног поступка, јер исто није предмет захтева за покретање прекршајног поступка. Окривљене даље истичу да су по поднетом захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја поступиле и обавестиле тражиоца информација у свему према захтеву, док за документацију којом не располажу нису могле исту доставити, те да се окривљена за ту документацију требала обратити Министарству ... или компанији „Х“ д. о. о., међутим, по налажењу суда ови наводи одбране нису основани. Из доказа у списима предмета, односно из одговора органа власти на захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја произлази да су информације које су у одговору достављене тражиоцу информација непотпуне, јер су у одговору на захтев у тачки 1. доставиле непотпуне информације, због тога што су тражиоцу информација одговориле да је сва тражена документација достављена и наручиоцу и ресорном министарству, из чега произлази да нису на јасан и недвосмислен начин обавестиле тражиоца

информације да ли поседују тражену информацију или не, с обзиром на то да се из њиховог одговора исто не може утврдити, а чињеница да је документација прослеђена другом органу не подразумева нужно да документација није више и у поседу органа власти. Такође, у тачки 2. одговора на захтев окривљене нису поступиле у свему у складу са чланом 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, с обзиром на то да је цитираном одредбом прописано да је орган власти дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, односно уређеног захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи потпуну и тачну тражену информацију, односно изда му или упуту копију тог документа, што значи да је орган власти дужан не само да обавести тражиоца информације у виду давања одговора, већ и да му документе који садрже потпуну и тачну тражену информацију стави на увид или изда копију тих докумената, што окривљене у одговору на захтев сасвим извесно нису учиниле, већ су само обавестиле тражиоца информација о укупном износу реализованих средстава по основу различитих уговора у вези пројекта Ј. Из свега наведеног несумњиво произлази да су у одговору на захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја окривљене доставиле непотпуну информацију и тиме учиниле прекршај који им је захтевом стављен на терет.

У погледу даљих навода одбране да постоји обавеза чувања података у строгој поверљивости, а што се односи управо на податке тражене захтевом за слободан приступ информацијама од јавног значаја, суд налази да ова околност не може бити од утицаја на искључење прекршајне одговорности окривљених, с обзиром на то да Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја регулише овакву ситуацију и прописује процедуру коју орган власти у том случају треба да испоштује, а што у конкретном случају није учињено. Наиме, сходно горе цитираним одредбама члана 16. став 12. и став 13. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у том случају је орган власти био дужан да донесе решење о одбијању захтева, са образложењем и правном поуком, што орган власти неспорно није учинио у вези са предметним захтевом В. В. за слободан приступ информацијама од јавног значаја, те истицање ове околности није од значаја за одлуку о постојању прекршајне одговорности окривљених. У прилог томе да окривљене као овлашћена лица органа власти нису доставиле потпуне информације тражиоцу информација говори и чињеница да је вођен и управни поступак пред Повереником за слободан приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности који је окончан у корист тражиоца информација В. В.

11.4. ДОКАЗ О УРУЧЕЊУ ОДГОВОРА ТРАЖИОЦУ ИНФОРМАЦИЈЕ И ПРЕКРШАЈНИ НАЛОГ

Одбрану окривљене првостепени суд није прихватио и оценио је као неосновану, те утврдио да је окривљена у својству овлашћеног лица за поступање по Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја, својим нечињењем извршила прекршај из члана 47. наведеног закона, јер је по захтеву тражиоца информације за приступ информацијама од јавног значаја поступљено тако што је одговор упућен тражиоцу информације, али орган власти није доставио доказ да је тражиоцу наведени одговор уручен у складу са чланом 75. Закона о општем управном поступку, којим је прописано обавезно лично достављање, те се без доказа да је одговор уручен тражиоцу не може сматрати да је по захтеву поступљено. Како овакав доказ у току прекршајног поступка суду није био достављен, првостепени суд је правилно донео одлуку којом је окривљену огласио одговорном за прекршај за који је против ње издат прекршајни налог.

Из пресуде Прекршајног апелационог суда, Одељење у Нишу, II 207 Прж. бр. 9112/24 од 17. 4. 2024. године:

Пресудом Прекршајног суда у ..., 03 Пр. .../24 од 25. 3. 2024. године, окривљена А. А. из ..., као овлашћено лице за поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја у ЈКП ..., оглашена је одговорном због прекршаја из члана 47. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, за који је осуђена на новчану казну у износу од 30.000 динара и истом пресудом обавезана је на плаћање трошкова прекршајног поступка у паушалном износу од 1.000 динара.

Против ожалбене пресуде благовремену и дозвољену жалбу је изјавио бранилац окривљене, побијајући је у целости због свих законских разлога. У жалби наводи да је ожалбена пресуда противречна сама себи и разлозима пресуде јер је окривљена, према мишљењу браниоца, у свему поступила у складу са чланом 16. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. У даљем тексту жалбе цитиран је члан 16. наведеног закона и истакнуто је да у самом члану нити у било ком његовом ставу није прописана обавеза потврде пријема од стране тражиоца информације. Бранилац је мишљења да је тражилац информације својим непоступањем покушао да створи привид да орган власти није поступио по закону, јер није преузео пошилку ни после двадесет дана од дана доставе у поштански фах, а окривљена је информацију доставила благовремено и на начин на који је то тражилац захтевао. Сматра да оваква осуђујућа пресуда отвара могућност масовне злоупотребе права од стране несавесних тражилаца информације од јавног значаја и истиче да окривљена није одговорна за прекршај који јој се поднетим захтевом ставља на терет. (...)

Прекршајни апелациони суд је одржао седницу већа на којој је размотрио све списе предмета заједно са побијаном пресудом коју је испитао у оквиру основа, дела и правца истакнутих у жалби, као и по службеној дужности у смислу члана 272. Закона о прекршајима, па је нашао:

Жалба је неоснована.

(...)

Првостепени суд је поступајући по захтеву за судско одлучивање покренуо прекршајни поступак против окривљене због прекршаја из члана 47. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, те је у току поступка Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности доставио допис са образложењем и Решење број 071-11-8750/2023-03 од 10. 11. 2023. године, којим је наложено комуналном предузећу ... да поступи по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја ... поднетом дана 3. 3. 2023. године, затим је саслушана окривљена, која је приликом саслушања изјавила да је у законском року доставила тражену информацију у поштански фах тражиоца, али да исту он није преузео, те је суд извршио увид у прекршајни налог и остале материјалне доказе у списима и оцењујући изведене доказе у смислу члана 92. Закона о прекршајима и утврдио је чињенично стање подударно наводима Повереника за информације од јавног значаја. Одбрану окривљене првостепени суд није прихватио и оценио је као неосновану, те утврдио да је окривљена у својству овлашћеног лица за поступање по Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја, својим нечињењем извршила прекршај из члана 47. наведеног закона, јер је по захтеву за приступ информацијама од јавног значаја ... од 3. 3. 2023. године поступљено тако што је одговор упућен тражиоцу информације, међутим орган власти није доставио доказ да је тражиоцу наведени одговор уручен у складу са чланом 75. Закона о општем управном поступку, којим је прописано обавезно лично достављање, те се без доказа да је одговор уручен тражиоцу не може сматрати да је по захтеву поступљено. Чак и у случају да је тражилац информације злоупотребио право, како се то у жалби браниоца наводи, и да није подигао из поштанског фаха достављену информацију, орган власти је дужан да на други начин, а у складу са Законом о општем управном поступку, обезбеди доказ да је тражену информацију тражиоцу уручио, те да исту здружи списима предмета, односно уз допис који је послат Како овакав доказ у току прекршајног поступка суду није био достављен, првостепени суд је правилно донео одлуку којом је окривљену огласио одговорном за прекршај за који је против ње издат прекршајни налог.

Број предмета Повереника: 074-02-403/23-10

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

342.738(497.11)
342.72/.73.07(497.11)

СЛОБОДАН приступ информацијама : ставови и мишљења
Повереника. Публикација бр. 13 / [уредник Славољупка
Павловић]. - Београд : Повереник за информације од јавног
значаја и заштиту података о личности, 2024 (Београд :
Службени гласник). - 175 стр. ; 23 cm

Тираж 700. - Стр. 9-10: Уводна реч Повереника / Милан
Мариновић. - Стр. 11-12: Уводна реч уреднице / Славољупка
Павловић.

ISBN 978-86-82712-04-6

а) Повереник за информације од јавног значаја и заштиту
података о личности (Београд) -- Пракса б) Право на
информисање -- Србија
COBISS.SR-ID 151538697